

Sinteza

obiecțiilor și propunerilor cu referire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat număr unic 1159/MDED/2024

Avizare și consultare publică I

Nr. d/r	Autoritatea emitentă a obiecției/prounerii	Conținutul obiecției/prounerii	Opinia autorului
1	2	3	4
1	Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova (demersul nr. 08/5-09/178 din 14.01.2024)	Lipsa obiecțiilor și propuneri.	Se ia act
2	Colegiul Medicilor Veterinari din RM (demersul nr.767 din 16.01.2025)	<p>1.Conform art. 16 lit. d) din Legea 121/2020 unul din domeniile de activitate a Colegiului Medicilor Veterinari din Republica Moldova este avizarea consultativă, iar conform art. 18 lit. a) și b) apără drepturile și interesele medicilor veterinari și reprezintă profesia de medic veterinar în raport cu autoritățile publice naționale, organizațiile internaționale și mediul de afaceri;</p> <p>1. La art. VIII</p> <p>În conformitate cu art. 2 și art. 18 din Legea 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară <i>autorizație sanitară veterinară</i> - document oficial, emis de autoritatea sanitară veterinară competentă, care atestă respectarea cerințelor sanitare veterinare în instituțiile și întreprinderile supuse supravegherii sanitare veterinare;</p> <p><i>supraveghere sanitară veterinară</i> – totalitatea activităților efectuate de medicii veterinari, prin care se execută controlul activităților sanitare veterinare;</p> <p><i>marfă supusă controlului sanitar veterinar de stat</i> - totalitate a încărcăturilor ce conțin animale vii, produse, subproduse și material germinativ de origine animală, produse biologice, medicamente de uz veterinar, inclusiv furaje și materii prime furajere folosite la hrana animalelor și alte materii ce pot influența starea de sănătate a animalelor și sănătatea publică veterinară;</p> <p><i>produse de origine animală</i> – produse alimentare ce constau din sau conțin aproape în exclusivitate produse de origine animală (materie primă și produse obținute de la animale, păsări, pești, albine și hidrobionți);</p> <p>În conformitate cu art. 5 alin. (1) din Legea 121/2020 activitatea de medic veterinar include:</p>	

		<p>a) medicina veterinară privind sănătatea și bunăstarea animalelor;</p> <p>b) siguranța produselor de origine animală;</p> <p>c) diagnosticul de laborator veterinar;</p> <p>d) supravegherea salubrității hranei pentru animale;</p> <p>e) identificarea, înregistrarea și trasabilitatea animalelor;</p> <p>f) prescrierea, eliberarea, comercializarea cu amănuntul, administrarea și aplicarea medicamentelor de uz veterinar, a raticidelor și a dezinfectanților;</p> <p>g) controlul inofensivității și impactului asupra animalelor al medicamentelor de uz veterinar, al produselor cosmetice, igienice, al dezinfectanților, al accesoriilor și al altor produse destinate animalelor;</p> <p>h) participarea la procesul de autorizare a obiectivelor agenților economici prevăzute la art. 18 alin. (1) din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară;</p> <p>i) cercetări și activități de genetică animală fundamentală și aplicată.</p> <p>2. În cazul activităților economice care se supun autorizării sanitare veterinare (conform art. 18 din Legea 221/2007) controalele oficiale ale ANSA (Legea nr. 131/2012) sunt periodice (trimestriale, semestriale, anuale), motiv pentru care supravegherea sănătății și bunăstării animalelor, siguranței și inofensivității produselor de origine animală necesită o monitorizare permanentă (continuă), ceea ce se întâmplă la ziua de azi în conformitate cu art. 18 alin. (2) lit. c.) din Legea 221/2007 prin care unitățile sunt obligate pentru obținerea autorizației sanitare veterinare de funcționare să prezinte contractul de angajare/prestare servicii încheiat cu un medic veterinar.</p> <p>În acest context venim cu următoarele propuneri:</p> <p>a) Toate unitățile supuse autorizării sanitare veterinare (cu excepția activităților prevăzute la pct. 1.18, 3.5, 4.1–4.3, 4.5, 5.6, 5.9, 6.11 din anexa nr. 6 din Legea 221/2007) trebuie să fie asigurate cu medici veterinari, ca persoane garant a inofensivității și siguranței produselor de origine animală.</p> <p>b) Luând în considerație că din anul 2026 vor intra în vigoare Legea nr.82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar și Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală și în contextul integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană, venim cu propunerea de a prelua bunele practici din țările UE (Germania, România, Lituania ș.a.), iar drept model de organizare și desfășurare a activității sanitare veterinare în unitățile care produc alimente de origine animală ar putea servi următoarele acte normative din România (Ordinul ANSVSA nr. 64/2007 cu modificările ulterioare, Ordinul ANSVSA nr. 96/2014 cu modificări ulterioare) care prevăd reglementarea supravegherii sanitare veterinare de către medicii veterinari.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>S-a acceptat versiunea ANSA care este în conformitate cu legislația UE</p> <p>A avut loc ședință la MAIA și ulterior și la ANSA. Din informația comunicată de reprezentanții ANSA, proiectul propus de ANSA a fost acceptat de Colegiul medicilor</p>
--	--	--	--

		De asemenea, solicităm o ședință comună cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor pentru discuții asupra modificărilor Legii nr.221/2007, argumentarea poziției Colegiului și găsirea soluțiilor.	A fost organizată ședința Procesul verbal din 05.02.2025
3	Ministerul Afacerilor Externe (demersul nr. DI/3/041-1082 din 04.02.2025)	Lipsa de obiecții și propuneri	Se ia act
4	Agencia Servicii Publice (demersul nr. 01/607 din 16.01.2025)	<p>1. La Art. I</p> <p>Nu se susțin, de principiu, propunerile de completare ale Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi cu articolul 33¹, din următoarele considerente:</p> <p>a) Prevederile art. 204-207 și art. 222 din Codul civil sunt pe deplin aplicabile societății în nume colectiv și societății în comandită. Potrivit art. 270 și art. 279 din Codul Civil, formele juridice de organizare respective se pot reorganiza în societate pe acțiuni, în societate cu răspundere limitată sau în cooperativă. Totodată, Codul Civil, în articolele indicate supra, reglementează și răspunderea solidară și nelimitată a membrilor, în termen de 3 ani, pentru obligațiile născute până la reorganizare. Or, potrivit art. 55 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține.</p> <p>b) Obligarea societății în nume colectiv și societății în comandită să prezinte la înregistrarea de stat a reorganizării a actului de transfer, elaborat de un auditor înregistrat în Registrul public al auditorilor sau de o entitate de audit înregistrată în Registrul public al entităților de audit, impune costuri suplimentare nefondate pentru societățile respective.</p> <p>c) În temeiul Legii nr. 73/2001 privind cooperativele de întreprinzător și Legii nr. 1007/2002 privind cooperativele de producție, cooperativa nu poate avea mai puțin de 5 membri, iar potrivit Legii cooperăției de consum nr. 1252/2000 cooperativa de consum se înființează de cel puțin 7 persoane. Prin urmare, nu este posibilă reorganizarea prin transformare a întreprinderii individuale (întreprinzătorului individual) sau a gospodăriei țărănești (de fermier) care are un număr mai mic de membri decât minimumul stabilit de legislația privind cooperativele.</p> <p>d) Având în vedere că întreprinzătorul individual și gospodăria țărănească au statut de persoană fizică față de aceștia, de principiu, nu poate fi aplicată instituția reorganizării, întrucât</p>	Se acceptă Din art. I se exclud normele referitor la transformarea din întreprindere individuală în SRL

		<p>prin natura sa o persoană fizică nu poate fi transformată într-o persoană juridică. Aplicarea reorganizării față de gospodăria țărănească se va limita doar la drepturile și obligațiile patrimoniale ale acesteia, fără a afecta însă drepturile personale nepatrimoniale.</p> <p>Astfel, pornind de la conceptul reorganizării care este un procedeu juridic de transmitere a patrimoniului prin succesiune de la o persoană juridică la alta, potrivit căreia succesorul continuă raporturile juridice în locul predecesorului său, remarcăm că patrimoniul întreprinzătorului individual și gospodăriei țărănești se formează pe baza bunurilor cetățeanului (familiei). Patrimoniul întreprinzătorului individual și gospodăriei țărănești este inseparabil de bunurile personale ale acestora.</p> <p>Este de remarcat că întreprinzătorul individual și membrii gospodăriei țărănești poartă răspundere solidară nelimitată pentru obligațiile acesteia cu întreg patrimoniul lor, cu excepția bunurilor care, potrivit Codului de executare, nu fac obiectul urmăririi.</p> <p>Constatare: reorganizarea propusă în proiect nu poate fi realizată din punct de vedere juridic.</p> <p>2. La Art.VII</p> <p>Nu se susțin de principiu propunerile de modificare ale art. 9 alin. (9) și alin.(11²), art. 10 alin. (2), art. 16 alin. (2) și alin. (2¹), precum și art. 20 alin. (1) din Legea nr. 220/2007.</p> <p>Termenul de 30 de zile pentru depunerea documentelor pentru înregistrarea modificărilor la organul înregistrării de stat a fost stabilit în scopul asigurării veridicității și acurateții datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice. Totodată, termenul acordat de legiuitor este unul rațional, oferind timp suficient pentru prezentarea documentelor necesare.</p> <p>Este de menționat că, termenul de 30 de zile de depunere a documentelor pentru înregistrarea modificărilor la organul înregistrării de stat a fost stabilit începând cu data de 22.03.2001, data intrării în vigoare a Legii nr. 1265/2000 cu privire la înregistrarea de stat a întreprinderilor și organizațiilor.</p> <p>De asemenea, aducem la cunoștință că potrivit prevederilor art.14 alin. (2) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (în redacția Legii nr. 268/2024, în vigoare din 29.11.2024), persoanele juridice, întreprinzătorii individuali, fiduciarii sau persoanele care dețin poziții echivalente în cadrul construcțiilor juridice similare sunt obligați să obțină și să dețină informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarul lor efectiv, inclusiv detalii privind interesele generatoare de beneficii pentru acesta, să prezinte organului înregistrării de stat și, respectiv, Serviciului Fiscal de Stat, în partea ce ține de fiducii și construcții juridice similare, informația cu privire la beneficiarul efectiv în termen de 30 de zile de la intervenirea modificării datelor acestuia.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Termenul de 30 de zile este insuficient pentru întreprinderile cu capital străin pentru a respecta obligația de operare a modificărilor prin depunerea actelor cu respectarea formei conform cerințelor legale și tratatelor internaționale sau bilaterale (apostila sau supralegalizare).</p> <p>Mai mult, programarea la organul înregistrării de stat pentru operarea modificărilor cu respectarea termenului legal de</p>
--	--	---	---

		<p>2. La punctul 3, cifra „(5)” de substituit cu cifra „(4)”.</p> <p>3. La punctul 4, cifrele „(31)” de substituit cu cifrele „(3¹)”.</p> <p>4. La punctul 6, cifrele „(11)” de substituit cu cifrele „(1¹)”.</p> <p>Totodată, în scopul înlăturării unor lacune legislative ca urmare a abrogării Legii nr. 62/2022 cu privire la publicitate și în contextul abundenței de greșeli gramaticale în publicitatea exterioară, se propune completarea proiectului cu prevederi privind coordonarea și verificarea corectitudinii lingvistice la Agenția Servicii Publice a textelor de publicitate pe vehicule și a textului publicitar, în cazul în care se preconizează includerea în publicitate a textului în limba română, altul decât denumirea întreprinderii, mărcii înregistrate sau mărcii comerciale.</p> <p>Astfel, se propune completarea Art. XX din proiectul de lege cu următoarele prevederi:</p> <p>1. La articolul 40, alineatul (1) după cuvântul „vehicul” se completează cu textul „, , a coordonării cu Agenția Servicii Publice, din punct de vedere al corectitudinii lingvistice”.</p> <p>2. Articolul 41: în denumirea articolului cuvântul „publicitară” se substituie cu cuvintele „și textul publicitar”; se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins: „(2¹). Textul publicitar se coordonează cu Agenția Servicii Publice din punct de vedere al corectitudinii lingvistice, în cazul în care se preconizează includerea în publicitate a textului în limba română, altul decât denumirea întreprinderii, mărcii înregistrate sau mărcii comerciale.”</p>	<p>30 de zile este indisponibilă. Astfel, întreprinderea este în imposibilitate de a opera modificările în termen prevăzut de lege, sau se creează situația în care registratorul va aplica legislația bazându-se pe opinia proprie subiectivă în cazul aprecierii argumentelor și dovezilor prezentate de solicitantul înregistrării întârziate.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Excedă scopurile proiectului de lege</p>
5	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova <i>(demersul nr. 7 din 09.01.2025)</i></p>	<p>1. La Art. X Articolul 22 din Legea Nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 155-159 art.5 Nr. 67 art.183), se modifică după cum urmează: se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) Notificarea structurii de primire turistică cu funcțiuni de cazare și de servire a mesei (cod CAEM 55.10)</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Reformularea textului propunerii</p>

se face prin mijloace electronice de către autoritatea administrației publice locale odată cu emiterea înștiințării de recepționare a notificării activității de comerț, depuse în condițiile Legii Nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior.”

Menționăm, că Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice stabilește prin noțiunea „notificare” – „procedura de informare a autorității competente pentru supravegherea de stat a sănătății publice despre plasarea pe piață a unui produs sau serviciu și despre caracteristicile relevante ale acestora din punctul de vedere al asigurării sănătății publice”.

Prin urmare, (i) întru respectarea condițiilor Legii nr. 10/2009 și (ii) pentru ca autoritățile administrației publice locale (APL) să nu fie nevoite să „compună” ele însăși notificarea respectivă (fiind necesare pentru aceasta resurse suplimentare de timp și umane, dar și asumarea improprie a unei responsabilități pentru inițiatorul activității preconizate) este necesar ca inițiatorul activității preconizate să atașeze această notificare, completată și semnată de către persoana responsabilă a inițiatorului, la notificarea pe care o depune către APL pentru autorizația de funcționare (inițierea activității de comerț) conform Legii nr. 231/2010. În acest sens, solicităm autorului proiectului să opereze completările și modificările necesare.

2. La Art. XII

Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior se modifică după cum urmează: 4. Articolul 15: alineatul (8) va avea următorul cuprins: „Dovada achitării plății de notificare se prezintă la eliberarea înștiințării de recepționare, pe suport fizic sau electronic, prin intermediul SIA GEAP, în funcție de modalitatea de achitare, precum și de forma depunerii notificării.”

Menționăm că sintagma „la eliberarea înștiințării de recepționare, pe suport fizic sau electronic” nu satisface criteriile de calitate a normei (previzibilitatea). Se poate subînțelege faptul că dovada achitării plății de notificare poate fi prezentată până sau după „eliberarea înștiințării de recepționare”. Iar în cazul comunicării în formă electronică (prin intermediul SIA GEAP), acest moment nici nu poate fi sincronizat. Prin urmare, sunt necesare precizări de rigoare (de ex.: completarea, după cuvintele „se prezintă” cu cuvântul „până” sau alternativ, de instituit un termen de ex., de 5 zile lucrătoare de la eliberarea înștiințării de recepționare, în care inițiatorul activității de comerț este obligat să achite plata de notificare, sub sancțiunea că „înștiințarea de recepționare” se va considera nulă de drept în cazul neachitării). În caz contrar, APL se vor afla în dificultate în privința percepției plăților pentru notificarea inițierii activității de comerț, ceea ce va afecta resursele disponibile (financiare, umane, timp), respectiv, este inadmisibil.

Se acceptă parțial

Reformularea textului propunerii

		<p>3. La Art. XIX Articolul 95 din Legea nr. 202/2017 cu privire la activitatea bancară se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins: „(11) În scopul îndeplinirii obligațiilor în calitate de entitate raportoare conform Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului banca accesează datele din Registrul de Stat al Populației, Registrul de stat al persoanelor juridice și al întreprinzătorilor individuali și, după caz, alte registre de stat. Banca nu poate solicita de la clienții săi prezentarea informației pe care o poate accesa din registre de stat. Informația solicitată de la clienți se acceptă de bancă pe suport de hârtie sau în formă de document electronic, dacă acesta întrunește cerințele Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”):</p> <p>Atragem atenția autorului că nu doar băncile sunt entități raportoare în înțelesul Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 atribuie calitatea de „entități raportoare” unui șir de persoane fizice și juridice, activitatea profesională sau comercială a cărora este reglementată de mai multe acte legislative, care de asemenea necesită a fi modificate în modul în care se modifică art. 95 din Legea nr. 202/2017 cu privire la activitatea bancară, pentru atingerea scopului proiectului.</p> <p>4. La Art. XX Articolul 32 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate se completează cu alineatul (31) cu următorul cuprins: „(31) Acordul prevăzut în alineatul (3) lit d) al articolului dat nu se solicită în cazul amplasării unui singur dispozitiv publicitar pe pereții încăperilor în care agentul economic își desfășoară activitatea, dacă concomitent sunt respectate următoarele condiții: b) suprafața dispozitivului publicitar nu va depăși 4 m2). Mențiuni: modificarea Legii nr. 62/2022 cu privire la publicitate care vizează majorarea suprafeței de publicitate exterioară - de la „1 m2” până la „4 m2” care sunt scutite de plata (taxa) pentru amplasarea publicității exterioare, va diminua veniturile la bugetele locale. Diminuarea veniturilor la bugetele locale prin modificarea propusă intră în contradicție cu statuările constituționale privind autonomia locală și normele privind finanțele publice locale și descentralizarea, motiv din care CALM solicită să fie exclusă modificarea din proiect.</p> <p>Totodată, atragem atenția autorului că (i) prin cuvântul „pereții” din textul normei, se poate înțelege (doar) „pereții interiori ai încăperilor în care agentul economic își desfășoară</p>	<p>Se acceptă Propunere de modificare revizuită</p> <p>Se acceptă parțial Proiectul de lege vizează amplasarea dispozitivelor publicitare ce nu constituie firma comerciantului, cum este definită în lege: „firmă – inscripție amplasată pe imobilul în care își desfășoară activitatea</p>
--	--	---	--

		<p>activitatea”, însă este de presupus că autorul proiectului a avut în vedere pereții exteriori; (ii) Legea nr. 62/2022 utilizează în textul legii terminologia de „comerciant” și nu de „agent economic” (fiind necesară substituirea cuvintelor „agentul economic” cu cuvântul „comerciantul”).</p>	<p>un comerciant sau într-un loc adiacent, special amenajat, având ca obiect denumirea, marca comercială, logotipul/emblema, programul de activitate și/sau genurile de activitate ale comerciantului respectiv și, după caz, elemente de design și aranjament artistic/arhitectural”.</p> <p>Modificarea vizează doar obligația de a obține acordul locatarilor blocului pentru dispozitive publicitare cu o suprafață de pînă la 4 m2, dar nu prevede eliminarea obligației de a obține autorizația pentru dispozitiv publicitar și, respectiv, a efectua plata taxei locale pentru amplasarea publicității exterioare.</p>
6	<p>Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor (<i>demers nr.15-235 din 17.01.2025</i>)</p>	<p>1. La Art. II La Legea nr.1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice nu este susținută modificarea de completare cu art.5¹ prin servirea (comercializarea) băuturilor spirtoase în pensiunile turistice și agroturistice, casele rurale și satele de vacanță având următoarele argumente:</p> <p>1. Conținutul articolului propus include numeroase derogări de la prevederile legii ce țin de restricții, licențiere, etichetare, accize și cerințe față de utilajul tehnologic utilizat la fabricarea acestora, prevederi obligatorii pentru producători (agenți economici) care fabrică și pun în circulație producție alcoolică. Conform informațiilor adiționale din anexa la proiect se promovează dezvoltarea turismului rural ca fiind sustenabil și responsabil, se estimează un profit de 1,44 mln. lei, pe care cele 60 pensiuni la producerea a circa 120 litri/anual de băuturi</p>	<p>Se acceptă parțial Urmare ședinței organizate s-a convenit de menținut propunerea respectivă cu completarea proiectului cu prevederi, conform cărora comercializarea și/sau servirea băuturilor spirtoase în unitățile respective se va efectua în condițiile stabilite de Guvern,</p>

		<p>spirtoase, l-ar comercializa cu estimativ 200 lei litrul. Totuși, raportul de încercări (buletinul analiză) pentru fiecare tip de produs alcoolic, la fel generează careva costuri, existând riscul să fie analizate doar 1-2 băuturi spirtoase, iar asortimentul oferit spre comercializare să includă și produse neverificate și netestate la indicii de calitate și siguranță. Autorul proiectului, de asemenea, nu prezintă studii de fezabilitate referitor la materia primă din care se vor produce aceste băuturi spirtoase; cantitatea și calitatea băuturilor spirtoase produse în astfel de condiții, a utilajului folosit, a respectării tehnologiilor de producere a acestora, condițiile de păstrare (deseori în vase de plastic), particularități care în ansamblu, pe lângă sprijinul, susținerea și promovarea acestor genuri de activități nu evită riscul de producere a unor băuturi spirtoase necalitative, ce pot crea pericol pentru sănătatea consumatorilor, turiștilor.</p> <p>2. În fond, cadrul legal specific în domeniu (Legea nr.1100/2000) stabilește în art.3 alin.(2) lit.d) că sfera și limitele de aplicare a legii nu se extind asupra activităților din domeniul fabricării producției alcoolice în condiții de casă, pentru consum personal, cu excepția băuturilor spirtoase cu concentrația alcoolică de minimum 25% în volum.</p> <p>3. Noțiunea din art.1 al legii, definește „băutură spirtoasă – producție alcoolică destinată consumului uman, având caracteristici organoleptice specifice și o concentrație alcoolică de minimum 15% în volum, fabricată fie dintr-un distilat de origine agricolă sau din alcool etilic de origine agricolă rectificat, sau prin cupajarea acestora, cu sau fără adaos de sucuri, macerate, morse, extracte, produse cu conținut de zahăr, arome naturale sau substanțe aromatice, apă condiționată și alte ingrediente, fie numai din ingrediente naturale”. Respectiv, conform modificării propuse, în unitățile cu destinație turistică, spre comercializarea/servirea consumului uman direct vor fi oferite băuturi spirtoase, de tipul rachiurilor fabricate în „condiții de casă” cum ar fi: „rachiul de fructe”, „țuica”, „rachiul de vin” etc, care potrivit categoriilor descrise în anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 589/2023 au o concentrație alcoolică de minimum 37,5% vol. Prin urmare, potrivit prevederilor legii, fabricarea acestora în condiții de casă este autorizată pentru consum personal și doar pentru băuturile spirtoase a căror concentrație alcoolică este de până la 25 % în vol.</p> <p>La producerea unor băuturi spirtoase cu o concentrație alcoolică de minimum 25% în volum, trebuie să fie aplicate toate rigorile stabilite de Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, fără careva derogări.</p> <p>4. De asemenea, se necesită de atenționat că procesul tehnologic de producere a acestor categorii de băuturi este specific, prin utilizarea unor utilaje tehnologice de distilare de tipul</p>	care în termen de șase luni va aproba regulamentul respectiv. Proces verbal f/n din 12.02.2025
--	--	---	---

„alambicurilor” sau așa zisul „vas de distilare”. El este alcătuit dintr-un cazan de distilare așezat pe un focar, dintr-o serpentină de răcire (refrigerent) și dintr-un recipient de colectare a distilatului. Puțini însă cunosc că în procesul de distilare fracționată este necesară separarea impurităților prin separarea fracțiilor „de frunte” și „cozilor”, cu scopul eliminării substanțelor toxice cu temperatura de fierbere mai joasă (cum ar fi metanolul), sau cu temperatură mai înaltă de fierbere cum ar fi acizii volatili, esterii, fiind numiți și „uleiuri de fuzel”.

Drept urmare, utilizând în procesul de producere a băuturilor spirtoase un utilaj tehnologic artizanal, netestat, neverificat, fără cunoașterea particularităților tehnologice de producere poate prezenta pericol pentru sănătatea consumatorilor acestor unități cu destinație turistică.

5. Totodată, art.6 alin.(6) din Lege prevede că „Comercializarea pe piața internă a alcoolului etilic, a distilatelor și a producției alcoolice se efectuează în baza certificatului de conformitate sau a declarației de conformitate pe propria răspundere întocmită în baza unui raport de analiză emis de către un laborator atestat/acreditat, conform regulilor stabilite în actele normative aprobate de Guvern”. Calitatea, siguranța și circulația băuturilor spirtoase sunt asigurate prin respectarea prevederilor capitolelor IX-X din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr.589/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea băuturilor ce conțin alcool. Astfel, actul normativ nominalizat stabilește că emitentul declarației de conformitate este „producătorul”, iar partea componentă a acesteia este raportul de încercări (buletinul de analiză), în care se înscriu indicii fizico-chimici, organoleptici cât și datele despre lot, cantitate, data de îmbuteliere, tipul de produs, care de regulă sunt furnizate prin eticheta băuturilor spirtoase. Ulterior, emitentul declarației de conformitate va duce evidența în registrul declarațiilor și este obligat să asigure procedura anuală de autocontrol.

Drept urmare, prestatori de servicii de alimentație publică în aceste unități cu destinație turistică au obligația de respectare a acestor rigori ale actelor normative, inclusiv la asigurarea trasabilității fabricării și comercializării băuturilor spirtoase.

6. Pe de altă parte, conform art. XII din proiect, prin modificările operate la art.11 alin.(2) din Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior „Serviciile de alimentație publică se vor desfășura în conformitate cu prevederile legislației speciale”. Astfel, la servirea băuturilor spirtoase se vor aplica prevederile Legii speciale nr.1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice și a Hotărârii Guvernului nr. 589/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea băuturilor ce conțin alcool.

Totodată, practica europeană expusă în documentele anexate la proiect menționează despre abordarea diferită de la stat la stat a cadrul normativ ce reglementează comercializarea/servirea producției alcoolice în unitățile cu destinație turistică, stabilind însă limite de volum de producere, ce sunt monitorizate la respectarea cerințelor de calitate. Aceasta oricum prevede existența unui cadru normativ regulatoriu de ordin local, regional, național aplicabil. Totodată, accentul este pus pe vin, bere, cidru – produse obținute prin fermentare, fără distilare, alte adaosuri.

Similar, în Republica Moldova, în scopul promovării tradițiilor vinicole naționale, dezvoltării turismului vinicol, precum și dezvoltării economice rurale au fost operate modificări la Legea viei și vinului nr.57/2006, și, în temeiul art.23 alin. (6) consumatorilor și turiștilor le poate fi servit vinul produs din struguri proprii, cu condiția înscrierii podgoriei în Registrul vitivinicol instituit de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Până la momentul actual, însă, conform Sistemul Informațional Automatizat Registrul Vitivinicol nu se oferă date de înregistrare a pensiunilor turistice, agroturistice, case rurale, a podgoriilor deținute de către acestea.

În aceeași ordine de idei, Legea viei și vinului reglementează și noțiunea de „mic producător de vin”, aceștia dezvoltând consumul vinului prin servire la pahar în cadrul cramelor vinicole proprii, cât și oferind posibilitatea procurării unei sticle îmbuteliate, respectând astfel și cerințele obligatorii de etichetare. Astfel, există diferență între servirea vinului la pahar în cadrul serviciului de alimentație publică în cadrul cramei/ pensiunii și comercializarea cu amănuntul prin procurarea unei sticle de vin, iar informația pentru consumator este oferită prin eticheta produsului vinicol.

În consecință, în baza argumentelor expuse și a actelor normative menționate, în scopul protecției consumatorilor și asigurării siguranței alimentelor, Agenția consideră că în cadrul pensiunilor turistice și agroturistice, caselor rurale și satelor de vacanță ce prestează servicii de alimentație publică este prematură reglementarea dreptului de comercializare cu amănuntul și/sau servirea consumatorilor finali cu băuturii spirtoase produse în condiții de casă.

Se optează pentru studierea și monitorizarea continuă a acestui domeniu, identificarea altor soluții ce vor permite îmbinarea mecanismelor de promovare a turismului și activităților economice locale, a supravegherii calității, cantității și asortimentul potențial de producere a băuturilor spirtoase în cadrul acestor entități cu destinație turistică, nu însă în detrimentul protecției sănătății și intereselor consumatorului.

		<p>2. La Art. VIII</p> <p>Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, se propun următoarele completări:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Articolul 2, la noțiunea de medic veterinar oficial, se propune excluderea textului „având calitatea de funcționar public”. 2. La articolul 15: alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Abatoarele se supun supravegherii sanitare veterinare de stat de către medicii veterinari oficiali din cadrul subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor.” 3. La art.18: alin.(1) se completează cu textul „Autorizarea/înregistrarea agenților economici se face în sistemul informațional „Registrul operatorilor din lanțul alimentar”, care este parte componentă din sistemul informațional integrat „e-ANSA. Modul de organizare și funcționare a sistemului informațional integrat „e-ANSA se aprobă prin ordinul directorului general.” în alin.(2), textul „sau autoritatea administrației publice locale, în cazurile indicate la art.16 alin.(5) și (6) din Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior” se exclude, deoarece aceste activități au fost abrogate din Anexa nr.6 din Legea 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară. 4. La articolul 18 alin.(2) lit.c) textul „cu excepția activităților prevăzute la pct. 1.18, 3.5, 4.1–4.3, 4.5, 5.6, 5.9, 6.11 din anexa nr. 6” se substituie cu textul „cu excepția activităților prevăzute la pct. 1.12, 1.18, 3.5, 4.1–4.3, 4.5, 5.1- 5.9, 6.2- 6.11 din anexa nr. 6.” 5. Art.18 se propune a se completa cu alineatul (16) cu următorul cuprins: „(16) Autorizația sanitară veterinară de funcționare nu poate fi eliberată mai multor agenți economici pentru una și aceeași încăpere/spațiu/adresă, decât dacă spațiile sunt separate, există căi de acces separate, iar mărimea spațiilor corespunde genului de activitate solicitat”. 6. Articolul 18³ se propune a se expune cu următorul conținut: „Articolul 18³. Construcția și reconstrucția în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor 	<p>Nu se acceptă Propunerile 1-3 nu se încadrează în obiectivul proiectului de Lege privind excluderea barierelor birocratice în activitatea de întreprinzător</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Propunerile nu se încadrează în obiectivul proiectului de Lege privind excluderea barierelor</p>
--	--	--	---

		<p>Construcția și reconstrucția complexelor de creștere a animalelor, întreprinderilor avicole, unități de producere a produselor alimentare de origine animală și a altor întreprinderi din domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, se va efectua în conformitate cu cadrul legal și ghidurile naționale de bune practici aprobate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, publicate pe pagina web oficială.”</p> <p>Subsecvent, se intervine cu următoarele propuneri:</p> <p>7. Art.24 alin.(2) va avea următorul conținut: „(2) Produsele și subprodusele de origine animală destinate consumului uman sau utilizate în alte scopuri pot fi introduse pe piață, importate sau exportate numai dacă au fost supuse controalelor oficiale efectuate de medicii veterinari oficiali și dacă au fost obținute de la animale care:”</p> <p>8. În anexa nr.6, pct.5.2.3 v-a avea următorul conținut „unitate de producere a preparatelor din carne, preparatelor cu conținut de carne”.</p> <p>9. În anexa nr.6, pct.5.4 v-a avea următorul conținut „Unitate de producere, prelucrare a produselor pescărești”.</p> <p>10. În anexa nr.6, la pct.5.7 cuvântul „procesare”, se exclude.</p> <p>Totodată, având în vedere propunerile menționate supra, în speță completarea articolului 16 cu alineatul (16), se intervine cu propunerea de modificare a articolului 31¹ din Legea nr.306/2017 privind siguranța alimentelor cu alineatul (6¹) cu următorul conținut: „(6¹) Certificatul de înregistrare în domeniul siguranței alimentelor nu poate fi eliberat mai multor operatori din domeniul alimentar pentru una și aceeași încăpere/spațiu/adresă, decât dacă spațiile sunt separate, există căi de acces separate, iar mărimea spațiilor corespunde genului de activitate solicitat.”</p> <p>III. La Art. XII</p> <p>Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior, se propun următoarele completări:</p> <p>1. La art.14 alin.(7) și la art.16 alin.(5) sintagma: „în partea I pct. 5 pozițiile 5.8, 5.8.1, 5.8.2, 5.8.3 și 5.8¹ și” se va substitui cu sintagma „activitățile de comerț cu produse alimentare și activitățile din domeniul alimentației publice” aprobate prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor”;</p> <p>Mențiune: pozițiile 5.8, 5.8.1, 5.8.2, 5.8.3 și 5.8¹ din partea I pct. 5 din anexa nr.6 la Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară au fost abrogate prin Legea nr. 373/2023 pentru modificarea unor acte normative (privind facilitarea activității în domeniul alimentar).</p>	<p>birocratice în activitatea de întreprinzător</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerile 7-10 nu se încadrează în obiectivul proiectului de Lege privind excluderea barierelor birocratice în activitatea de întreprinzător</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea nu se încadrează în obiectivul proiectului de Lege privind excluderea barierelor birocratice în activitatea de întreprinzător</p> <p>Nu se acceptă</p>
--	--	---	--

		<p>Aceste activități se supun înregistrării în domeniul siguranței alimentelor în conformitate cu art.31¹ din Legea nr.306/2018 privind siguranța alimentelor.</p> <p style="text-align: center;">IV. La Art. XIII</p> <p>Capitolul II al anexei nr.1 la Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător:</p> <p>1. Modificările propuse la pct.1 și pct.2 – nu se acceptă.</p> <p>La moment autorizația sanitară veterinară pentru funcționare se eliberează în baza actului de proprietate a imobilului pe termen nelimitat, iar în cazul contractului de locațiune a spațiului/imobilului pe durata contractului de locațiune. Astfel, din practica de activitate, mulți agenți economici, încheie contracte pe termeni de până la 3 ani care nu se înregistrează conform prevederilor legislației în vigoare la Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru sau Serviciul Fiscal. Având contracte de locațiune pe termeni simbolici de 1-2 luni primesc autorizații de funcționare, își schimbă locația activând pe altă adresă, de asemenea majoritatea agenților economici nu își onorează obligația prevăzută la lit.a) alin.(1) art.17 obligațiile persoanelor fizice și juridice din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și alin.(6) art.11 din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, iar Agenția, este în imposibilitate de a planifica și efectua controale oficiale planificate/inopinabile în baza Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, creând riscuri majore pentru implementarea politicilor statului în domeniul siguranței produselor alimentare. Mai mult ca atât, aceste acte permissive sunt apoi folosite în cadrul licitațiilor de furnizare a produselor alimentare către școli, grădinițe și alte instituții publice, iar produsele produse/procesate/livrate de la întreprinderi care nu sunt monitorizate de Agenție pot fi periculoase pentru viața și sănătatea populației.</p> <p>Astfel, atât timp cât contractul de locațiune este încheiat pe o perioadă limitată și termenul de valabilitate al actului permisiv trebuie să fie limitat.</p> <p>2. Subsecvent, la pozițiile 14 și 15, în coloana „Termenul de valabilitate”, textul „pe perioada de valabilitate a contractului de locațiune a imobilului/terenului” se propune de substituit cu textul „pe perioada de valabilitate a contractelor și/sau alte acte juridice asupra imobilului/terenului.”</p>	<p>Propunerea nu se încadrează în obiectivul proiectului de Lege privind excluderea barierele birocratice în activitatea de întreprinzător</p> <p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
--	--	--	---

		<p>Modificarea menționată, este necesară în contextul în care agenții economici, încheie pe lângă contractele de locațiune și alte tipuri de contracte cum ar fi: contract privind constituirea dreptului de uz/uzufruct, abitație și alte contracte/acte juridice.</p> <p>3. La pct. 3 cifra „un an” se substituie cu cifra „3”.</p> <p>Termenul de 3 ani de zile este unul rezonabil, or în această perioadă unitatea de transport autorizată sanitar veterinar nu suferă mari schimbări a condițiilor pentru care inițial a fost autorizată.</p> <p>Această propunere de modificare va facilita agenții economici în obținerea și scutirea resurselor financiare la solicitarea acestor tipuri de acte permissive.</p> <p>ANSA va susține proiectul nominalizat în condițiile luării în considerare a propunerilor formulate</p>	<p>Se acceptă</p>
7	<p>Ministerul Afacerilor Interne (demers nr. 41/169 din 17.01.2025)</p>	<p>1. La Art. I</p> <p>1) La pct.1 după sintagma „alineatul (8)” cuvântul „din” se va exclude.</p> <p>2) La pct.2:</p> <p>a) textul „actul de transfer” se va substitui cu textul „actului de transfer”, iar după cifra „32”, propoziția se va completa cu cuvântul „care”. Totodată, urmează a fi revizuită numerotarea alineatelor. Subsecvent, după numărul legii se va include și titlul acesteia.</p> <p>3) Pentru o redactare mai clară textul „2. Prevederile punctului 1 se aplică în deplină măsură și transformării gospodăriei țărănești (de fermier), iar întreprinderii în care se transformă cerințele legii nr. 1353/2000 nu sunt aplicabile.”, se propune a fi expus în următoarea redacție: „3. Prevederile punctului 1 se aplică în mod corespunzător și în cazul transformării gospodăriilor țărănești (de fermier) în una din formele prevăzute la punctul 1. Întreprinderea rezultată din această transformare nu este supusă cerințelor prevăzute de Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier). ”.</p> <p>2. La Art. II</p> <p>Textul, de la prevederile lit. a), a1), b), h), i) al art. 5, 13, 17 alin. (1), 18” se va substitui cu textul „de la prevederile art. 5 alin. (2) lit. a), a1), b), h), i), art.13, art.17 alin. (1), art. 18”.</p> <p>3. La Art. III</p> <p>1) Textul „Legea nr.1107/2002 Codul civil al Republicii Moldova” se va substitui cu textul „Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Propunere de modificare exclusă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

		<p>2) La pct. 3 se vor exclude cuvintele „în vigoare” , iar după cuvântul „web”, se va completa cu cuvântul „oficială”.</p> <p>4. La Art. IV Suplimentar, la proiectul prezentat, se propune completarea cu prevederi privind: 1) Excluderea cuvintelor „organele de poliție”, din articolele 9 și 10 a Legii nr. 1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public, întrucât sarcinile respective sunt improprii misiunii și competenței materiale instituite prin Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului. 2) La art.20 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1384/2002, se propune substituirea textului „reprezentantul organului teritorial de poliție” cu textul „reprezentantul subdiviziunii teritoriale a Poliției”, deoarece potrivit pct. 19 din Regulamentul de organizare și funcționare a Inspectoratului General al Poliției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547/2019, Poliția se organizează în subdiviziuni teritoriale entități ale Poliției, de competență teritorială corespunzător împărțirii administrativ-teritoriale, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului, care sunt amplasate și își desfășoară activitatea pe teritoriul unității administrativ-teritoriale.</p> <p>5. La Art.VII 1) La pct. 3, cuvintele „alineatul 5 va avea următorul cuprins” se va substitui cu cuvintele „se completează, cu alineatul 5 cu următorul cuprins” or, la moment art. 10 din Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali are doar 4 alineate. 2) Lapct. 4, cifra „31” se va substitui cu cifra „31”. 3) La pct. 6, cifra „ 11” se va substitui cu cifra „ 1”.</p> <p>6. La Art. IX Propunerea de modificare a Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008, menționăm faptul că acțiunea de simulare a încheierii unui contract de muncă, care presupune că informațiile prezentate în cadrul acestuia sunt false, este deja reglementată și sancționată în mod corespunzător conform prevederilor articolului 334 alineatul (4) din același cod. Această reglementare vizează în mod specific prezentarea intenționată a documentelor ce conțin informații neveridice, iar simularea unui contract de muncă poate fi considerată ca fiind o manifestare a unei astfel de practici, fără a fi necesară introducerea unui alineat separat dedicat acestui tip de încălcare. În acest context, este important de subliniat că simularea unui contract de muncă constituie o problemă de drept civil, care intră sub incidența reglementărilor specifice acestei ramuri a</p>	<p>Nu se acceptă Propunerile 1 și 2 nu se încadrează în obiectivul proiectului de Lege</p> <p>Se acceptă parțial, propunerea a fost redactată</p> <p>Propunerile 2 și 3 se acceptă</p> <p>Se acceptă Modificările la Codul Contravențional se exclud din proiect</p>
--	--	--	--

dreptului, iar soluționarea unei asemenea situații ar trebui să fie lăsată în competența instanțelor judecătorești, care dispun de autoritatea necesară pentru a analiza legalitatea și valabilitatea unui contract în cadrul drepturilor și obligațiilor civile.

7. La Art. XI

1) La pct. 1 **completarea articolului 2** din Legea nr.200/2010 cu un nou alineat în următoarea redacție „, (1) *Sub incidența prezentei legi, cu excepția capitolelor III¹ și IX, nu cad străinii prevăzuți în Anexa nr.4 la Legea nr.257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova.*”, are un caracter ambiguu. Aceste modificări, deși pot părea justificabile în anumite contexte, generează dificultăți semnificative atât pentru autoritățile naționale, cât și pentru subiecții din Anexa 4 prin prisma drepturilor fundamentale ale străinilor și din prisma rațiunilor de securitate.

2) La pct. 2 considerăm că modificările propuse, în ceea ce privește completarea articolului 30¹ cu alineatul (5), contravin prevederilor **articolului 19**, denumit generic „Viza de lungă ședere”, care stipulează clar că valabilitatea sau perioada vizei nu poate depăși 90 de zile calendaristice în decursul oricărei perioade de 180 de zile calendaristice. Astfel, introducerea alineatului (5) în articolul 30¹, conform proiectului, creează o contradicție, având în vedere că ar permite străinilor prevăzuți în Anexa nr.4 a Legii nr.257/2013 să desfășoare activități lucrative fără a obține un act permisiv pe o perioadă de până la 360 de zile într-un an calendaristic, ceea ce depășește semnificativ limitele stabilite de articolul 19 al Legii nr. 200/2010 (*Dreptul de aflare a fost introdus pentru a executa obligațiile ce îi revin Republicii Moldova din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană. (articolele 202; 203 și 214-218).*

De asemenea, conform **articolului 3** din Legea nr.200/2010, dreptul de aflare pe teritoriul Republicii Moldova este un drept excepțional acordat străinilor, care li se permite să se afle temporar pe teritoriul prii fără permis de ședere pentru o perioadă cumulativă mai mare de 90 de zile calendaristice, dar care nu depășește un an calendaristic. Pentru această categorie de străini, Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) emite un act administrativ denumit, „Confirmarea dreptului de aflare” care specifică valabilitatea acestuia și permite ținerea evidenței șederii acestora pe teritoriul național.

În acest context, considerăm că propunerea de completare a articolului 30¹ cu alineatul (5) nu se acceptă, întrucât modificările propuse contravin prevederilor clare ale Legii nr.200/2010 și obiectului de reglementarea Legii nr.257/2013 și poate crea incoerențe și discrepantă în aplicarea reglementărilor existente.

3) la pct.3

Se acceptă parțial

Trimiterea la art.19 se exclude, modificările propuse la Legea nr.200/2010 vor fi conceptual revizuite

a) în ceea ce privește modificările propuse la **articolul 43** din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, considerăm că acestea sunt inoportune și inaplicabile în contextul actual, deoarece Lista ocupațiilor prioritare a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 115/2018, care în conformitate cu pct. 2 din prezenta hotărâre, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) urma să înainteze Guvernului, anual sau la necesitate, propuneri de actualizare a Listei ocupațiilor prioritare. Mai mult ca atât, scopul Hotărârii Guvernului cu nr. 115/2018 este acela de a executa art. 4 alin. (3) din Legea nr. 180-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la migrația de muncă, lege abrogată din anul 2018. Suplimentar menționăm că MAI a expediat un demers în adresa MMPS, prin care a solicitat actualizarea Listei ocupațiilor prioritare, dar încă nu a primit un răspuns în acest sens. Având în vedere aceste considerente, propunerea de modificare a articolului 43 din Legea nr. 200/2010 nu se acceptă.

b) modificările propuse prin completarea cu **alineatul (2¹)** a articolului 84 din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, nu se acceptă, deoarece autorul proiectului de lege face referire la o procedură de înregistrare a străinilor care utilizează Sistemul informațional integrat automatizat „Migrație și azil”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1401/2007 și abrogat prin Hotărârea Guvernului nr. 618/2023, care reglementează aprobarea Conceptului noului Sistem informațional „Migrație”.

În acest context, proiectul de lege face referire eronată la un sistem informațional care la momentul actual nu mai există. Mai mult ca atât, Nota de fundamentare a proiectului avizat, nu prevede costuri financiare pentru dezvoltarea sau crearea unui nou modul al sistemului informațional. Totodată, aceste modificări impun extinderea și dezvoltarea Subsistemului informațional existent al IGM, ceea ce presupune costuri suplimentare pentru implementare. Aceste cheltuieli nu au fost prevăzute în planificarea bugetului pentru anul 2025 și nu există o sursă de finanțare disponibilă în acest sens, ceea ce creează o problemă de sustenabilitate financiară a proiectului.

8. La Art. XIV

Modificările propuse la articolul 12 din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, considerăm că aceste modificări nu sunt oportune și nu sunt în concordanță cu dispozițiile actuale ale legislației naționale.

Menționăm că, Legea nr. 274/2011, în conformitate cu art. 2, se aplică exclusiv străinilor care beneficiază de un drept de ședere provizorie sau permanent, precum și celor care au fost recunoscuți ca apatrizi sau ca beneficiari ai protecției internaționale sau ai azilului politic în

Se acceptă

Modificările la legea în cauză se
exclud din proiect

Republica Moldova. Respectiv, titularii dreptului de aflare nu se încadrează în arhitectura juridică a Legii nr.274/2011.

9. La Art.XV

Obiectul de reglementare al Legii nr.257/2013, îl constituie acele norme juridice ce vizează regimul de vize al Republicii Moldova cu țările terțe. În concret această lege stabilește lista de state ai căror resortisanți sunt supuși obligației de a deține o viză, și lista de state ai căror resortisanți nu au obligația deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova.

Astfel, prin prisma Legii nr. 100/2017, se presupune că proiectul de modificare ar trebui să conțină propuneri ce vizează acest obiect juridic. Această modificare excede obiectul juridic al Legii nr.257/2013. Mai mult ca atât, este necesar de menționat că acordarea și prelungirea dreptului de ședere provizorie este reglementată de Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. Astfel, modificările prevăzute în articolul XV al proiectului de lege supus avizării, generează, o confuzie semnificativă și este contrar obiectului de reglementare a Legii nr.257/2013. În același timp completările care se propun la alineatele 1 și 2 din articolul I al Legii nr.257/2013, nu exprimă claritate și generează dublare de norme, deoarece Lista de state propuse în Anexa nr. 4, se regăsesc în Anexa nr. 2 din Legea nr. 257/2013, care prevede Lista străinilor exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la intrarea, ieșirea și tranzitarea teritoriului Republicii Moldova. Necesari de menționat că, prevederile art. 19 din Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, reglementează perioada pentru care se eliberează viza de lungă ședere, durata sejurului care nu poate depăși 90 de zile calendaristice în decursul oricărei perioade de 180 de zile calendaristice, ceea ce implică luarea în considerare a ultimei perioade de 180 de zile precedente fiecărei zile de ședere, precum și scopurile pentru care se acordă viza de lungă ședere.

Astfel, considerăm necesară excluderea acestor modificări din proiectul de lege, întrucât ele nu aduc o valoare adăugată reglementărilor în vigoare, dar mai degrabă complică cadrul legislativ existent. Mai mult, propunerea de a adăuga o nouă anexă cu statele exonerati de vize și condițiile de intrare în Republica Moldova este inutilă și risca să creeze contradicții între dispozițiile legale deja existente.

10. La Art. XX lit. f) se propune excluderea textului „pentru perioada de noapte” astfel cum este indicată perioada orelor când urmează a fi deconectate elementele luminiscente.

11. La Art. XXI urmează, a fi revizuit termenul de intrare în vigoare a legii, prin prisma art.56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

12. Cu referire la Nota de fundamentare, Nota de fundamentare la proiect nu include elementele esențiale referitoare la „Descrierea situației și a problemelor care impun intervenția,

Se acceptă parțial
Modificările propuse la Legea nr.257/2013 sunt revizuite în întregime, se propune o nouă redacție.

Se acceptă

Se acceptă

		<p>inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative”cu privire la actele normative menționate în aviz, precum și „Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi” cu referire la actele normative menționate în aviz, cu excepția Legii nr.257/2013. Această omisiune afectează în mod semnificativ procesul de evaluare și înțelegere a contextului proiectului, iar completarea acestei secțiuni este crucială pentru o fundamentare adecvată și clară. Considerăm necesar ca aceste informații să fie integrate în nota de fundamentare, astfel încât proiectul să fie însoțit de o justificare completă și transparentă a intervențiilor propuse și a impactului acestora asupra legislației existente.</p> <p>Concluzie: Ministerul Afacerilor Interne, nu susține intenția autorului de a modifica actele normative propuse la art. XI, XIV și art. XV.</p> <p>Având în vedere propunerile prezentate, considerăm că proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative necesită o revizuire detaliată, pentru a asigura coerența acestuia cu cadrul normativ național și european.</p> <p>Se propune examinarea proiectului de lege, ținând cont de observațiile prezentate, în scopul de a asigura aplicabilitatea și eficiența acestuia, respectând totodată principiile de legalitate și sustenabilitate financiară.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nota de fundamentare a fost completată</p>
8	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale (demers nr. 08/222 din 17.01.2025)</p>	<p>1. La Art. XI</p> <p>Alin.3, prevederea de micșorare a cuantumului salariului lunar pentru cetățenii străini în valoare de 50% din salariul mediu pe economie pentru emiterea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă străinilor ale căror specialități sunt incluse în Lista ocupațiilor prioritare , urmează a fi exclusă din prezentul proiect din considerentele importanței și scopului prevederii privind salariului mediu lunar pe economie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevenirea dumping-ului salarial (când angajatorii angajează lucrători străini achitând salarii substanțial mai mici decât cele ale lucrătorilor locali, ceea ce ar putea duce la scăderea generală a salariilor în anumite sectoare); - asigurarea mijloacelor necesare lucrătorului migrant pentru un trai decent, astfel fiind evitate riscurile sociale aferente veniturile mici. - atragerea lucrătorilor străini cu calificări și competențe mai înalte, care constituie o strategie de îmbunătățire a calității forței de muncă și de stimulare a inovației și creșterii economice. - protejarea locurilor de muncă pentru cetățenii din Republica Moldova, asigură că lucrătorii străini sunt încadrați pe piața muncii pentru a acoperi doar acele poziții pentru care există o reală lipsă de talente locale, și nu doar pentru a reduce costurile forței de muncă. - stimularea puterii de cumpărare a lucrătorilor străini, ceea ce le permite să contribuie semnificativ la economia locală prin consum și impozite. 	<p>Nu se susține</p> <p>În prezent Lista ocupațiilor prioritare nu este funcțională. Din altă perspectivă nici MMPS și nici MAI nu au venit de câțiva ani la rând să propună un mecanism funcțional. Totodată, limitarea la un salariu mediu pe economie, indiferent de profesie, este discriminatoriu și nu contribuie la suplinirea deficitului de forță de muncă existent</p>

		<p>Practica internațională sugerează că politica migrațională necesită a fi abordată din perspectiva necesităților, dar și a riscurilor, astfel impunând anumite restricții sau limitări a accesului în țară fie în scop de muncă, sau în oricare alt scop. Trebuie de avut în vedere riscurile: exploatarea în muncă, a traficului de ființe, a riscului profilării cetățenilor străini de suportul acordat de stat în caz de exploatare/trafic/etc. (plasament temporar în condiții de siguranță, servicii de zi, consiliere psihologică, asistență medicală, asistență socială, asistență juridică primară, consiliere și informare cu privire la drepturile și serviciile disponibile; referirea către măsurile de ocupare a forței de muncă, compensare financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune), etc., îndeosebi în contextul creșterii atractivității Republicii Moldova pentru cetățenii străini (urmare a obținerii statutului deplin de către România de Stat membru Schengen).</p> <p>2. La Art. XV</p> <p>Totodată, autorul urmează să revizuiască norma propusă la Art. XV, prin care are intenția de a modifica Legea nr. 257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerați de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, prin prisma obiectului de reglementare a Legii enunțate: stabilirea listei statelor a căror cetățeni trebuie sau nu să dețină viză/invitație pentru a intra pe teritoriul țării – fără a fi menționate scopurile intrării.</p> <p>Norma propusă intenționează a include scopul de intrare în țară, domeniul reglementat de Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. Suplimentar, se menționează că opțiunea de ședere propusă generează confuzie în ce privește regimul de ședere a cetățenilor străini a statelor incluse în Anexa nr. 4 la expirarea a celor 360 de zile de ședere. Având în vedere cele enunțate supra, devine necesar revizuirea de către autor a normelor propuse la Art. XI și Art. XIV.</p> <p>Coroborat, norma propusă prin prezentul proiect la Art. XI, de excludere a cetățenilor statelor din lista propusă la Art. XV din proiect, exclude în totalitate aceste categorii de la opțiunea, oportunitatea modificării sau obținerii unui alt statut de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, cum ar fi obținerea dreptului de ședere provizorie pentru reîntregirea familie, pentru studii, pentru activități de voluntariat sau religioase, etc.</p>	<p>Se susține parțial.</p> <p>Modificările la Legea nr.257/2013 și Legea nr.200/2010 au fost revizuite și propuse în redacție nouă</p>
9	<p>Ministerul Culturii (demers nr. 05/1-09/154 din 17.01.2025)</p>	<p>1. La art. III</p> <p>Art. 244 al Legii nr. 1107/2002 Codul civil al Republicii Moldova va avea următorul cuprins „Publicarea informațiilor despre persoana juridică se face în modul prevăzut de legislația în vigoare și, dacă aceasta dispune de pagină web, se publică în mod obligatoriu pe pagina web.”</p> <p>2. La art. IV</p>	<p>Nu se acceptă</p>

		<p>Considerăm oportună menținerea textului „și agenții economici” din art. 9 alin. (1) al Legii 1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public, întrucât evidența valorică a bunurilor rechiziționabile este esențială pentru calcularea corectă a despăgubirilor ce se cuvin proprietarilor în cazul unui litigiu, iar existența unei evidențe precise permite autorităților să identifice rapid bunurile necesare și să emită ordine de predare în mod eficient.</p>	<p>Se acceptă parțial În cadrul ședinței reformulat Proces verbal f/n, 17.02.2025</p>
10	<p>Ministerul Mediului (demers nr.13-05/130 din 21.01.2025)</p>	<p>1. La Art. VIII Pct. 2, la conținutul articolului 183 după textul „ pagina web oficială” se va completa cu „și Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.”</p> <p>2. La art. XII Legea 231/2010 cu privire la comerțul interior, pct.5 ce țin de permisivitatea amplasării unităților comerciale în locuințe, în special în încăperile locuibile, pot crea disensiuni și nemulțumiri din partea locatarilor, ceea ce va perturba liniștea publică și numărul mare de vizitatori va deranja locuitorii și deținătorii de imobile în blocurile date de locuit. Astfel, permisivitatea amplasării unităților comerciale în încăperi locuibile din blocurile locative, exceptând parterul, urmează a fi revizuită prin protejarea drepturilor deținătorilor de imobile în aceste blocuri locative.</p> <p>3. Totodată, având în vedere operarea modificărilor la Legea 231/2010 cu privire la comerțul interior, în scopul avansării gradului de transpunere a prevederilor DIRECTIVEI (UE) 2019/904 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului: se propune excluderea alin. (4), art. 201 și completarea cu alineate noi, după cum urmează: (5) Bețișoare pentru urechi. (6) Tacâmuri (furculițe, cuțite, linguri, bețișoare chinezești). (7) Farfurii. (8) Paie pentru băuturi. (9) Agitatoare pentru băuturi. (10) Bețe care se atașează baloanelor sau care sprijină baloane, cu excepția baloanelor de uz industrial sau pentru alte utilizări și aplicații profesionale, care nu sunt distribuite consumatorilor, inclusiv mecanismele acestor bețe. (11) Recipiente pentru alimente, fabricate din polistiren expandat, cum ar fi cutiile cu sau fără capac, utilizate pentru a conține produse alimentare care: (a) sunt destinate consumului imediat, fie pe loc, fie la pachet; (b) sunt de regulă consumate din recipient; și (c) sunt gata de consum fără a necesita o pregătire suplimentară precum gătitul, fierberea sau încălzirea, inclusiv recipiente pentru alimente utilizate pentru meniuri de tip fast food sau alte meniuri gata pentru consum imediat, cu excepția recipientelor pentru băuturi, a farfuriilor, a pachetelor și foliilor din material flexibil care conțin produsele alimentare. (12) Recipiente pentru băuturi fabricate din polistiren</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea nu se încadrează în obiectivul proiectului de Lege privind dereglementarea</p> <p>Se acceptă parțial propunerea a fost revizuită</p> <p>Nu se acceptă Propunerea nu se încadrează în obiectivul proiectului de Lege privind dereglementarea</p>

expandat, inclusiv dopurile și capacele acestora. (13) Pahare pentru băuturi fabricate din polistiren expandat, inclusiv capacele acestora. Prevederile menționate la alin. (5) - (13) vor intra în vigoare după 2 ani de la data publicării în Monitorul Oficial.

4. La Art. XVII propunem a fi exclus.

Intervenția de modificare asupra Legii privind deșeurile nr. 209/2016 nu este acceptabilă, iar cuvântul „vin” va rămâne intact în prevederea legală. Argumentare: Necesitatea gestionării deșeurilor ambalajelor de unică folosință și a celor refofosibile prin intermediul Sistemului de depozit este determinată de dezvoltarea vertiginoasă a industriei de îmbuteliere, a creșterii costurilor de transport și a distanțelor, a creșterii consumerismului și a confortului clienților, astfel încât consumul de recipiente pentru băuturi de unică folosință a crescut exponențial, fiind necesare măsuri dedicate în vederea colectării separate a acestor recipiente și abaterii lor din fluxul de deșeuri municipale. Proiectul hotărârii privind stabilirea Sistemului de depozit pentru ambalaje a fost prevăzut și elaborat întru sporirea beneficiilor de mediu, evitând astfel situațiile când deșeurile ajung la depozitele de deșeuri. Necesită a fi menționat faptul că vor fi supuse sistemului de depozit doar produsele plasate pe piața RM, cele exportate fiind excluse astfel cum este prevăzut în proiectul hotărârii privind stabilirea Sistemului de depozit pentru ambalaje.

Ce ține de costurile suplimentare care ar fi suportate de vinificatori, precizăm faptul că, toate cheltuielile de creare și menținere a sistemului de colectare vor fi suportate de Administrator. Valoarea depozitului de 2 lei va fi suportată într-un final doar de consumatorul final. Producătorul va comercializa către distribuitori băuturile, adăugând la cost 2 lei valoarea depozitului și va transfera Administratorului 2 lei pentru fiecare sticlă comercializată. Prin urmare, depozitul va fi o sumă de bani care va circula continuu și nu va constitui o pierdere sau un venit pentru producător, ci doar o pierdere pentru consumator, în cazul în care nu va revendica depozitul. Astfel, depozitele nerevendicate vor constitui venitul Administratorului din care vor fi acoperite cheltuielile necesare pentru sistemul de colectare. Totodată, Administratorul va comercializa ambalajele colectate către valorificatori, ceea ce din nou va constitui un venit pentru dezvoltarea și menținerea sistemului de colectare.

În ceea ce privește etichetarea, se oferă un termen rezonabil, de circa 2 ani, pentru pregătirea noilor etichete și planificarea plasării pe piață a stocurilor.

Suplimentar, menționăm că, cele 2 fabrici de sticlă care activează la moment în R.M., reciclează sticlă în proporție de 50-60 % din care numai 10 % sunt cioburi de sticlă generate și colectate în Republica Moldova. Cealaltă cantitate se importă din România. Astfel, aplicarea

Se acceptă
Propunerea exclusă din proiect

		<p>regulamentului va favoriza colectarea separată și reciclarea deșeurilor de sticlă generate în Moldova și reintroducerea lor în circuitul economic.</p> <p>Necesită a fi menționat că, în baza analizei rapoartelor depuse de agenții economici autorizați și compararea cu importurile de deșeuri, se atestă și importuri de deșeuri de sticlă nerecuperabilă, care este de fapt sticlă nesortată și contaminată, dar care, se importă sub pretextul valorificării, care, cel mai probabil, este eliminată la depozitele de deșeuri din RM, deoarece fabricile de sticlă au nevoie de materii prime curate. Sistemul de depozit va permite colectarea doar a deșeurilor de ambalaje curate și necontaminate, ceea ce constituie materia primă necesară pentru reciclarea sticlei. Celelalte modalități de colectare separată nu oferă un astfel de rezultat.</p> <p>Totodată, Ministerul Mediului de comun cu Comisia mediu, climă și tranziție verde a Parlamentului Republicii Moldova și mediul de afaceri, a examinat în repetate rânduri reglementările sistemului de depozit pentru ambalaje în dezbaterile publice organizate pe platforma parlamentară. În cadrul acestor dezbateri publice s-a examinat, inclusiv și oportunitatea punerii în funcțiune a sistemului de depozit pe întreg teritoriul Republicii Moldova în termen de un an de la desemnarea administratorului sistemului de depozit, dar nu mai târziu de 25 ianuarie 2027, astfel cum a fost aprobat prin Legea nr. 97/2024 pentru modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile.</p> <p>Subsidiar, considerăm oportun, în contextul modificărilor operate la Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 184187, art. 711) la noțiunea persoană juridică inactivă, textul „nu a prezentat dările de seamă fiscale prevăzute de legislație” să fie omis, deoarece este incompatibil cu art. 260 alin.(1) al Codul Fiscal, unde este indicat că neprezentarea dării de seamă fiscale se sancționează cu o amendă în mărime de 1 000 lei pentru fiecare dare de seamă fiscală neprezentată.</p>	
11	<p>Ministerul Sănătății (demers nr.09/229 din 22.01.2025)</p>	<p>1. La Art. II Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice nu se susține completarea cu articolul 5¹ cu prevederea ce se referă la <i>admiterea comercializării și/sau servirea băuturilor spirtoase în pensiunile turistice și agroturistice, casele rurale și satele de vacanță</i>, deoarece se permite comercializarea în vrac a băuturilor spirtoase, care reprezintă băuturi cu un conținut mai mare de alcool de 15%. Astfel nu este asigurată etichetarea corespunzătoare a produsului, nu se prevede aplicarea avertismentelor de sănătate obligatorii conform art. 17, 17¹ și 17² din legea menționată. În același timp, nu este reglementată cantitatea de băuturi spirtoase care poate fi produsă prin derogare de la art.</p>	<p>Se acceptă parțial Urmare ședinței organizate s-a convenit de menținut propunerea respectivă cu completarea proiectului cu prevederi, conform cărora comercializarea și/sau servirea băuturilor spirtoase în unitățile respective se va efectua în</p>

		<p>5. Aceste propuneri vor avea ca efect încurajarea consumului de alcool tare și va spori accesibilitatea acestuia, fapt ce prezintă riscuri grave pentru sănătate. De asemenea, aceste prevederi sunt în contradicție cu Hotărârea Guvernului nr. 129/2023 <i>pentru aprobarea Programului Național de prevenire și control a bolilor netransmisibile pentru anii 2023 - 2027.</i></p> <p>2. Art. XII Legea nr. 231/2010 <i>cu privire la comerțul interior</i>, exprimăm dezacordul față de propunerea autorului proiectului asupra modificării conținutului art. 21, alin. (7), în partea în care permite amplasarea unității comerciale de tip <i>cabinet de înfrumusețare</i> (poziția 65 din anexa nr. 5 la Legea nr. 231/2010) în case individuale cu acordul scris al proprietarului precum și în încăperile locuibile din blocuri locative. Atragem atenția, că conform definiției din anexa nr. 5 la Legea 231/2010, <i>cabinet de înfrumusețare</i> este o <i>unitate comercială fixă amenajată corespunzător pentru prestarea unui serviciu distinct de înfrumusețare sau de întreținere corporală, cu un singur loc de muncă</i>. La rândul său, conform caracteristicilor descrise în poziția 5 din anexa nr. 5 la Legea 231/2010, <i>unitate comercială fixă</i> este o <i>unitate comercială amplasată pe teren sau în clădiri, construcții sau structuri legate rigid prin fundație cu terenul aferent</i>.</p> <p>Subsecvent, în conformitate cu art. 41, alin. (2) din Legea nr. 10/2009 <i>privind supravegherea de stat a sănătății publice: încăperile de locuit nu pot fi utilizate pentru producerea, prepararea, depozitarea produselor destinate plasării pe piață sau pentru prestarea de servicii în condițiile în care aceste activități sau servicii prezintă un pericol potențial pentru sănătatea umană</i>. Activitățile de coafură și alte activități de înfrumusețare (Cod CAEM 96.02) și activitățile de întreținere corporală (Cod CAEM 96.04) sunt activități cu impact asupra sănătății publice, supuse controlului de stat corespunzător prevederilor Legii nr. 131/2015 <i>privind controlul de stat și autorizării sanitare de funcționare</i> (anexa nr. 2 la Legea nr. 10/2009).</p> <p>Cabinetele de înfrumusețare pot fi amplasate în încăperi cu statut nelocativ atât în clădiri separate, cât și în anexe, înglobate în blocuri locative și publice, la parterul blocurilor locative și socio-culturale (cu intrarea separată de apartamentele de locuit) și nicidecum în case individuale sau încăperi locuibile din blocuri locative. Mai mult, supravegherea sănătății de stat a acestor activități cu efectuarea controlului de stat va fi imposibilă în condițiile amplasării acestora în încăperi locuibile.</p> <p>Reieșind din cele expuse, considerăm necesară excluderea poziției 65 din conținutul art. 21, alin. (7) din Legea nr. 231/2010, propuse de către autorul proiectului.</p>	<p>condițiile stabilite de Guvern, care în termen de șase luni va aproba regulamentul respectiv. Proces-verbal f/n 12.02.2025</p> <p>Se acceptă Propunerea redactată Proces-verbal fr/ nr. din 12.02.2025</p>
--	--	--	---

12	<p>Ministerul Finanțelor (demers nr.15/1-06/8 din 23.01.2025)</p>	<p>1. La art. I Pct.1 din proiectul examinat, aferent abrogării art.13 alin.(8) din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, considerăm că eliminarea interdicției instituite prin norma respectivă va crea condiții favorabile pentru acumularea restanțelor la buget de către întreprinderi, diminuând astfel nivelul de disciplină fiscală a acestora, precum și va genera pentru persoanele de rea-voință premise pentru eludarea obligațiilor stabilite de legislație. Eliminarea interdicției de înregistrare a întreprinderilor de către persoanele, pe numele cărora au fost înregistrate întreprinderi care nu funcționează și care nu au fost lichidate în modul stabilit de lege sau care au datorii la bugetul public național, va determina majorarea numărului și ponderii întreprinderilor nefuncționale (inactive), fapt care va favoriza creșterea poverii de administrare a acestora de către Serviciul Fiscal de Stat și alte autorități, generându-se astfel costuri suplimentare de radiere a acestora pentru bugetul de stat. Sub acest aspect, considerăm oportună revizuirea amendamentului propus prin prisma riscurilor menționate.</p> <p>2. Referitor la art. I pct.2) din proiect, în scopul utilizării unei terminologii constante și uniforme a cadrului de reglementare, textul „întreprindere individuală” se va înlocui cu textul „întreprinzător individual”, în vederea corelării acesteia cu terminologia utilizată în Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali (în continuare – „Legea nr.220/2007”). Totodată, în partea ce ține de amendamentul propus aferent transformării unor forme de antreprenoriat, ținem să menționăm că în corespundere cu prevederile Legii nr.220/2007, întreprinzătorii individuali și gospodăriile țărănești (de fermier) sunt supuse înregistrării de stat, iar prevederi cu privire la procedura de reorganizare a acestora lipsesc. Totodată, nu este stabilit modul de achitare a datoriei în cazul nerespectării de către antreprenor a prevederilor menționate. Astfel, în scopul evitării lacunelor legislative și în vederea asigurării condițiilor pentru implementarea amendamentelor propuse, considerăm oportună completarea proiectului de lege vizat cu prevederi privind procedura de reorganizare a întreprinzătorilor individuali, gospodăriilor țărănești, precum și a societăților în nume colectiv și a societăților în comandită.</p> <p>3. La art. II, în partea ce vizează completarea Legii nr.1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, propunere ce urmărește ca băuturile spirtoase, produse în condiții de casă, destinate consumului uman direct să fie comercializate cu amănuntul în cadrul structurii de cazare turistică și/sau servită consumatorilor finali în baza certificatului de conformitate sau a declarației de conformitate pe propria răspundere întocmită în baza unui raport de analiză emis de către un laborator atestat/acreditat dar nu în baza unei licențe cum este la moment. Astfel, propunerea urmează a fi exclusă, în contextul în care aceasta nu se încadrează în principiile reglementării legislative a procesului de fabricare și circulație a producției</p>	<p>Nu se acceptă Considerăm, că restricționarea dreptului de a desfășura activitatea de antreprenoriat sau a ocupa funcția de administrator poate fi dispusă doar în cadrul unui proces penal, prin aplicarea legii penale.</p> <p>Interdicția existentă defavorizează mai multe categorii, cum ar fi asociații/acționarii minoritari, asociații în situații de conflict în curs până la epuizarea acestuia, etc.</p> <p>Totodată, existența interdicției stimulează implementarea schemelor prin care beneficiarul real este ascuns.</p> <p>Se acceptă parțial Urmare ședinței organizate s-a convenit de menținut propunerea respectivă cu completarea proiectului cu prevederi, conform cărora comercializarea și/sau servirea băuturilor spirtoase în unitățile</p>
----	--	--	---

		<p>alcoolice. În acest sens, propunerea creează riscuri pentru apărarea intereselor economice ale statului prin intermediul impozitelor și taxelor aferente procesului de producție a băuturilor, precum și combaterea evaziunii fiscale în procesul circulației producției alcoolice.</p> <p>4. La art. IV din proiect, modificarea art.9 alin. (1) din Legea nr.1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public prin excluderea cuvintelor „și agenții economici”, nu este în concordanță cu art.8 alin.(2) lit.a) al legii respective.</p> <p>5. La art. XI din proiect, în partea ce ține de modificarea propusă la art.43⁵, nu se susține, în contextul în care propunerea nu asigură respectarea principiilor de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, în special remunerarea egală pentru o muncă egală sau pentru o muncă de valoare egală, stabilite prin Codul muncii nr.154/2003.</p> <p>6. La pct.2 al art. XII, în cazul trimiterii la legislația specială se va ține cont de prevederile art.55 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>7. Conform art.30 alin.(1) lit.a) al Legii nr.62/2022 cu privire la publicitate, nu constituie publicitate exterioară și nu necesită autorizație pentru dispozitiv publicitar firma cu o suprafață maximă de 1 m². Astfel, atragem atenția asupra propunerii de completare propusă la art. XX din proiect, dat fiind faptul că la moment pe platforma Parlamentului a fost înregistrat proiectul de lege nr.363 pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri VII) - autor Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, prin care se propune modificarea art.30 alin.(1) lit.a) din Legea nr.62/2022, propunere care vine în contradicție cu cea menționată în proiect. În acest sens, considerăm necesar racordarea normelor, într-o evitarea divergențelor.</p> <p>8. Compartimentul 4.2 din Nota de fundamentare a proiectului urmează a fi expus conform cerințelor Hotărârii Guvernului nr.574/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare. În contextul celor relatate, Ministerul Finanțelor este privat de posibilitatea susținerii proiectului în cauză la etapa actuală.</p>	<p>respective se va efectua în condițiile stabilite de Guvern, care în termen de șase luni va aproba regulamentul respectiv</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Proiectul vizează art. 32 Autorizația pentru dispozitiv publicitar în cazul dispozitivelor publicitare fixe</p>
--	--	--	--

13	<p>Asociația Patronală a Operatorilor de Transport Auto (APOTA) (demers nr.2001 din 20.01.2025)</p>	<p>1. La art. XVI al proiectului se intenționează amânarea implementării sistemului e-gps până la 01.01.2027, prin modificarea art. 153 alin (1) lit. j1 al Codului Transporturilor Rutiere (CTR).</p> <p>2. La p.8 al capitolului 2, subcapitolul 2.2. al Notei de fundamentare (Condițiile ce au impus elaborarea proiectului) sunt evidențiate aspectele de ordin esențial care pun la îndoială corespunderea sistemului e-gps mai multor criterii importante cum ar fi oportunitatea, proporționalitatea, legalitatea și respectarea drepturilor fundamentale. Ne exprimăm susținerea totală în privința identificării și existenței acestor probleme esențiale, care în mod normal ar trebui să producă inițiativa de eliminare a sistemului e-gps din CTR.</p> <p>3. La p. 8 al Capitolului 3, subcapitolul 3.1. (principalele prevederi ale proiectului) se menționează că se propune amânarea intrării în vigoare a sistemului e-gps până în 2027, iar astăzi este prevăzută intrarea în vigoare la 01.01.2025. Înțelegem că aceasta ar fi o soluție temporară, care trebuie aplicată din cauza faptului că prevederile date deja au intrat în vigoare, sistemul nu există, iar implementarea lui este pusă la îndoială. Tot din prevederile descrise mai sus deducem că până la data de 01.01.2027 ar trebui să găsim o soluție cum vor fi depășite problemele esențiale evidențiate în nota de fundamentare. Suntem de acord cu această poziție, dar considerăm că problemele analogice trebuie să dispună de soluții identice.</p> <p>4. La Art. 153 al CTR la p. a1) și b1) mai prevăd că obligația de dotare a unităților de transport cu tahografe și cu limitatoare de viteză de asemenea intră în vigoare din 01.01.2025. Din cauza unei redacții greșite din care s-ar deduce că aceste obligații se răsfrâng doar asupra unităților de transport care au fost înmatriculate pentru prima dată până la intrarea în vigoare a prezentului cod (2014), din cauza că în prezent aceste instalații pot fi utilizate numai dacă sunt digitale, iar la unitățile de transport de model mai vechi nu există soluții tehnice (decât excluderea acestor unități de la deservirea rutelor regulate) și din cauza că modul de implementare a acestor sisteme continuă să fie guvernat de ”novații locale”, dar nu ține cont de practica cum aceste sisteme au fost implementate în UE, sistemele tahografelor și limitatoarelor de viteză este incert și imposibil de implementat asemănător sistemului e-gps. Ca și sistemul e-gps obligativitatea tahografelor și limitatoarelor a intrat în vigoare, dar este imposibil de implementat.</p> <p>Impactul acestor două sisteme este enorm. Majoritatea unităților de transport nu dispun de astfel de instalații, și nici nu există posibilitate tehnică ca acestea să fie înzestrate cu astfel de echipament. Aceasta înseamnă că aceste unități de transport nu mai pot fi exploatate, iar majoritatea rutelor regulate naționale ar trebui să fie nefuncționale.</p> <p>Propunere: Din acest considerent și conducându-ne de aceleași principii care sunt descrise în Nota de fundamentare a proiectului nr. 1159/MDED/2024, solicităm de a completa proiectul</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Propunere: completarea pr.la art.XVI cu prevederile propuse în descriere</p>
----	--	--	---

		la art. XVI cu prevederile privind modificarea cifrei ”2025” în ”2027” și la litera a ¹) și litera b ¹). Totodată litera b) urmează a fi exclusă deoarece contravine literei b ¹).	
14	<p>Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii (AIM) (demers nr.1 din 16.01.2025)</p>	<p>1. La Art. I Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și anume abrogarea art. 13 alin. (8) și completarea cu un articol nou 33 prim nu au sens în contextul aflării noului proiect de lege cadru cu privire la antreprenoriat (în redacție nouă)1 la etapa de consultări publice. Ultimul act odată adoptat va abroga integral Legea nr. 845/1992, inclusiv amendamentele care vor fi introduse prin prezentul proiect de lege. În acest fel, se propune încorporarea prevederilor Art. I din prezentul proiect de lege (pentru modificarea unor acte normative privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat) în proiectul de lege cu privire la antreprenoriat (în redacție nouă) pentru a evita abrogarea.</p> <p>2. La Art. II 2.1 de a linia denumirea articolului la obiectul de reglementare a acestuia, și anume, titlul se propune a fi expus în următoarea redacție: „Articolul 51. Comercializarea și/sau servirea băuturilor spirtoase destinată consumului uman direct produsă în condiții de casă”. În caz contrar, situația este de natură să creeze confuzia că norma ar putea fi aplicabilă tuturor categoriilor de băuturi alcoolice; 2.2 substituie sintagmei „Prin derogare de la prevederile lit. a), a¹), b), h), i) al art. 5” cu sintagma: „Prin derogare de la prevederile lit. a), a¹), b), h), i) al art. 5 alin. (2)”.</p> <p>3.La Art. VII pct. 4 sintagma „Articolul 12 alineatul (31)” se substituie cu sintagma „Articolul 12 alineatul (3¹)”.</p> <p>4. La Art. IX. sintagma „conform art.1089-1095 Cod Civil” se propune a fi expusă în următoarea redacție: „care cade sub incidența art.1089-1095 al Codului Civil”. Simularea</p>	<p>Nu se acceptă Proiectul de lege se află la etapa inițială a procesului legislativ, care urmează să parcurgă mai mulți pași până la eventuala adoptare și intrare în vigoare. Modificarea propusă urmează a fi transpusă în legea în redacție nouă, pentru a asigura continuitatea procesului de facilitare pentru dezvoltarea antreprenoriatului.</p> <p>Se acceptă parțial Urmare ședinței organizate s-a convenit de menținut propunerea respectivă cu completarea proiectului cu prevederi, conform cărora comercializarea și/sau servirea băuturilor spirtoase în unitățile respective se va efectua în condițiile stabilite de Guvern, care în termen de șase luni va aproba regulamentul respectiv. Proces-verbal f/n 12.02.2015</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă Excluderea modificări propuse</p>

		încheierii unui act juridic este un act contrar legii, respectiv un fapt ilicit nu poate fi făcut „conform” unor norme stabilite la nivel legislativ. Astfel, sintagma urmează a fi reformulată în corespundere cu propunerea expusă.	
15	Camera de Comerț Americană din Moldova <i>(demers nr.2 din 20.01.2025)</i>	1. La Art. XIX Legea privind activitatea băncilor nr. 202/2017 (art. XIX din proiectul de Lege), nu se suține din următoarele considerente: În primul rând, completarea Legii privind activitatea băncilor nr. 202/2017 cu norma propusă, nu va exclude obligația băncilor de a asigura respectarea prevederilor Legii nr. 308/2017, care conține norme speciale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Alin. (1) al aceluiași articol – art. 95 din Legea privind activitatea băncilor nr.202/2017, stabilește că „Banca trebuie să dispună de politici și proceduri interne în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și trebuie să aplice cerințele legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.” Astfel opinăm că, urmare a modificărilor propuse și existenței normelor contradictorii în două legi diferite, se pot crea situații tensionate cu clienții băncilor, contrar scopului urmărit de proiect. Suplimentar, în conformitate cu prevederile Legii nr. 308/2017, există mai multe categorii de entități raportoare, băncile fiind doar una dintre acestea. Printre alte categorii de entități raportoare conform Legii nr. 308/2017, se regăsesc persoanele juridice care practică unele activități financiare – prestatorii serviciilor de plată nebankari, casele de schimb valutar, organizațiile de creditare nebankară ș.a., care prin această cale sunt concurenți ai băncilor în segmentele respective de activități. Toate categoriile de entități raportoare prevăzute în Legea nr. 308/2017, au obligația de a asigura aplicarea măsurilor de precauție privind clienții, care cuprind atât identificarea și verificarea identității clienților și a beneficiarilor efectivi ai acestora, cât și monitorizarea continuă a relației de afaceri (care presupune actualizarea periodică a datelor aferente clienților). Prin art. XIX al proiectului de lege, se preconizează a se introduce limitarea în posibilitatea de a solicita anumite documente și informații de la client numai pentru bănci, restul entităților raportoare, inclusiv din domeniul activităților financiare, fiind în continuare în condițiile de activitate existente la moment.	Se acceptă parțial

		<p>Menționăm că accesul la datele din registrele de stat se efectuează pe baza contractuală, contra plată (se achită fiecare accesare a datelor din registru). Obținerea datelor necesare de la client este gratuită pentru orice entitate raportoare, inclusiv pentru o bancă licențiată.</p> <p>Reieșind din cele expuse, considerăm că introducerea unei obligații legale oneroase doar pentru bănci, va crea condiții mai avantajoase pentru alte entități raportoare, ceea ce poate fi considerată o formă de limitare a concurenței (stabilire de condiții limitative pentru unii și acordare de avantaje pentru alții). Acest fapt contravine Constituției Republicii Moldova și prevederilor legislației în domeniul concurenței.</p> <p>În concluzie, considerăm că limitarea entităților raportoare în posibilitatea de a solicita anumite documente și informații de la client, în cazul în care aceste date sunt obținute de entitatea raportoare respectivă prin accesarea registrului /registrelor de stat, poate fi stabilită prin modificările operate în Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308/2017.</p> <p>2. La art. 23 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară,</p> <p>se propune excluderea textului „(beneficiarii efectivi care dețin cel puțin 1% din capitalul social sau din drepturile de vot ale organizației de creditare nebancaară)”.</p> <p>Textul propus spre excludere este în contradicție cu art. 3 din aceeași Lege nr. 1/2018, care prevede definiția beneficiarului efectiv (persoană fizică care deține sau controlează în ultimă instanță, direct sau indirect, dreptul de proprietate sau control în capitalul social sau drepturile de vot ale organizației de creditare nebancaară), iar textul propus spre excludere extinde nejustificat cercul de persoane calificate ca beneficiari efectivi (prin derogare de la regula generală).</p> <p>De asemenea, ar putea fi analizată și opțiunea de a exclude inclusiv definiția de beneficiar efectiv din Legea nr. 1/2018, deoarece această definiție este comprehensiv reglementată prin normele speciale ale Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului</p> <p>Un aspect pozitiv în promovarea la astfel de modificări, ar putea fi introducerea posibilității, pentru toate entitățile raportoare, de a accesa registrele de stat gratuit.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Propunere nouă de includere în proiect</p>
16	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (demers nr.21-329 din 23.01.2025)</p>	<p>Proiectul de lege vizează operarea unor modificări în 20 acte normative, autorul (Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării) enunțând că scopul acestor modificări ar fi facilitarea mediului de afaceri prin eliminarea barierelor birocratice.</p> <p>Totodată se propune ca proiectul să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial (Art.XXI), contrar art.56 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele</p>	

		<p>normative. Or, potrivit normelor citate, <i>actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării, iar legile care stabilesc obligații, cerințe sau interdicții pentru desfășurarea activității de întreprinzător intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</i> Prin urmare, la promovarea proiectului vizat este imperios necesar a se ține cont de cadrul normativ în vigoare.</p> <p>În aceeași ordine de idei, în procesul de elaborare și promovare a proiectului de lege, se va ține cont și de domeniile de competență stabilite de legiuitor. Astfel, de competența Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale ține inclusiv domeniile transport și urbanism, construcții și locuințe (potrivit pct.6 subpct.1) și 3) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.690/2017) și a cărui misiune este de <i>a analiza situația și problemele din domeniile de activitate gestionate, de a elabora politici publice eficiente în domeniile prevăzute, de a monitoriza calitatea politicilor și actelor normative și de a propune intervenții justificate ale statului care urmează să ofere soluții eficiente în domeniile de activitate, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate</i> (a se vedea pct.5 din Regulamentul menționat).</p> <p>Prin urmare, din perspectiva competențelor funcționale atribuite ministerului, obiectăm asupra propunerilor de la:</p> <p>1. La Art.XII, în partea ce se referă la redacția art.21 alin. (7) al Legii nr.231/2010 cu privire la comerțul interior, prin care se <i>instituie excepții de la art.5 al Legii nr.75/2015 cu privire la locuințe.</i></p> <p>În acest scop evidențiem inadvertențe majore cu viziunea legiuitorului la elaborarea Legii nr.75/2015 cu privire la locuințe, care cu exactitate reglementează la art.5 alin. (1) al Legii de referință faptul că, locuințele sunt destinate pentru domicilierea persoanelor. Acest drept (dreptul la locuință) constituie un drept fundamental, care face parte din dreptul la viață decentă al persoanei sau familiei (conform art.1 alin. (1) al Legii nr.75/2015) și orice intruziune în acest sens se consideră neconstituțională.</p> <p>De asemenea, se va lua în considerare că, <i>decizia de schimbare a destinației locuințelor proprietate privată (altă decât cea de locuință) aparține proprietarului ori după caz, proprietarilor locuințelor. În blocurile locative cu apartamente proprietate privată, trecerea locuințelor în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea de locuință se efectuează cu acordul prealabil, în formă scrisă, al cel puțin două treimi din totalitatea proprietarilor de apartamente și încăperi cu altă destinație decât cea de locuință, inclusiv al tuturor proprietarilor de apartamente și încăperi cu altă destinație decât cea de locuință cu care se</i></p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Redacția actuală a actului normativ permite, prin excepție, amplasarea în locuințe a unității comerciale de comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin internet, care poate fi organizată fără sau cu suprafața comercială. În ultimul caz, există risc înalt de deranj, creat vecinilor din blocul locativ prin încălcarea normelor sanitare, de zgomot, iluminatie, și altor norme. Totodată, nu există dovadă, că activitățile propuse pentru a fi admise în spațiile locative vor duce la</p>
--	--	---	--

		<p><i>învecinează imediat, pe plan orizontal și vertical, locuința respectivă. Aceste prevederi sunt stipulate la art.6 alin.(3) și (4) al Legii nr.75/2015.</i></p> <p>La fel, semnalăm și alte riscuri majore în cazul în care se va admite desfășurarea activității comerciale în locuințe proprietate privată legate de fluxul mare de clienți, nerespectarea orelor de desfășurare a activităților antreprenoriale, încălcarea regimului de zgomot, folosirea unor utilaje zgomotoase (mașini industriale), a unor produse chimice, majorarea sarcinii de energie termică și electrică, precum și de apă și canalizare asupra blocului locativ respectiv, contrar regulilor și normelor de administrare și deservire tehnică a locuințelor și al regimului juridic specific domeniului locuințelor.</p> <p>În context evocăm că, <i>transparența exercitării de către autorități a atribuțiilor și a obligațiilor ce se referă la exercitarea dreptului de locuință</i> reprezintă o măsură prevăzută la art.1 alin.(1) lit.c) al Legii nr.75/2015 și nu poate fi calificată ca o „barieră birocratică”, astfel cum motivează în nota de fundamentare autorul proiectului.</p> <p>2. La Art. XVI din proiectul legii, privind modificarea art.153 alin. (1) lit.j¹) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014, prin care în esență se propune prelungirea unui termen (01.01.2025) cu 2 ani, termen care deja a intrat în vigoare.</p> <p>În conformitate cu art.153 alin.(1), Codul transporturilor rutiere nr.150/2014 a intrat în vigoare după o lună de la data publicării (data publicării în Monitorul Oficial fiind 15.08.2014) cu anumite excepții, inclusiv referitor la <i>prevederile ce țin de obligativitatea dotării cu sisteme de poziționare globală (GPS) a vehiculelor antrenate la transportul rutier de persoane prin servicii regulate se pun în aplicare de la 1 ianuarie 2025 (lit.j¹ al articolului vizat).</i></p> <p>Mai mult ca atât, modificarea unui termen (în speță, 01.01.2025) după survenirea momentului intrării în vigoare a acestuia este interzisă prin lege. Or, în conformitate cu prevederile art.56 alin.(3¹) al Legii nr.100/2017, <i>data intrării în vigoare a actului normativ publicat poate fi modificată doar până la survenirea momentului intrării în vigoare a acestuia.</i></p>	<p>crearea unui disconfort sporit vecinilor comerciantului sau a unui risc sporit pentru sănătatea și bunăstarea populației.</p> <p>Redacția propusă a normei propune o facilitare majoră pentru inițierea și dezvoltarea activității comercianților mici, dar și prevede condițiile de desfășurare a activității, care vor limita efectele negative asupra locuitorilor blocului. Totodată, nu este justificată limitarea desfășurării activităților menționate în proiect în casele individuale, care pot concomitent servi locuință și spațiu pentru activitatea comercială a proprietarului.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Propunere de modificare revizuită. Proiectul se completează cu lit.j²) care indică noul termen de intrare în vigoare a obligației de la lit.j¹)</p>
--	--	---	--

Din acest punct de vedere, comunicăm că un termen poate fi modificat doar până la scadența acestuia. O amânare a acțiunii normei după intrarea în vigoare a acesteia ar echivala *cu suspendarea provizorie a acțiunii ei*, ceea ce contravine bazelor procesului legislativ, consfințite de normele generale ale dreptului. Nici Constituția Republicii Moldova, nici alte acte normative, nu conțin prevederi despre suspendarea prin acte normative ulterioare, a acțiunii actelor normative în vigoare.

Subsecvent, atragem atenția că, art.153 alin.(1) lit.j¹) face parte din Capitolul „Dispoziții finale și tranzitorii” din Codul transporturilor rutiere, iar stabilind modalitatea de intrare în vigoare și de punere în aplicare a reglementărilor Codului, acesta *deja și-a produs efectul juridic*. Astfel, prevederile art.153 alin.(1) lit.j¹) din Cod *deja s-au consumat*. Iar potrivit art.74 alin.(1) lit.c) și d) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, *acțiunea actului normativ încetează în caz dacă termenul de aplicare a actului a expirat sau dacă actul s-a consumat*.

La acest capitol remarcăm că, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.19/1999, a menționat că participanții la procesul legislativ sunt obligați să respecte procedura de legiferare, or potrivit Constituției, adoptarea și modificarea legilor este prerogativa exclusivă a Parlamentului. Conform regulii generale, legea nouă poate modifica regimul juridic al legii anterioare, o poate abroga sau substitui printr-un act juridic. În cazul în care însă legea nouă nu are putere retroactivă, ea nu poate desființa ordinea stabilită prin legea anterioară și nu poate anula consecințele ei. Hotărârea Curții Constituționale nr.19/1999 a statuat că, suspendarea acțiunii unui șir de articole din actele normative, ca modalitate de atingere a drepturilor subiective, constituite în baza unor legi anterioare, nu poate fi admisă, deoarece dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare, nu poate fi limitat sub imperiul unei legi ulterioare. În caz contrar, se presupune că legea nouă are acțiune retroactivă, este susceptibilă unor fapte din trecut, ceea ce contravine dispozițiilor art.22 din Constituție.

Concluzionând cele expuse sub acest aspect, prevederile art.153 alin.(1) lit.j¹) din Cod, dat fiind faptul că acestea deja și-au produs efectul juridic, sunt consumate și nu pot fi supuse modificării, fapt ce impune excluderea din proiectul de lege înaintat.

În cele din urmă, remarcăm ca fiind totuși necesară intervenția normativă în vederea clarificării aspectului sesizat (obligativitatea dotării cu sisteme de poziționare globală (GPS) a vehiculelor antrenate la transportul rutier de persoane prin servicii regulate), iar o soluție juridică propusă de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este *completarea art.63 alin.(1) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014*, cu următorul enunț: *„Obligația de interconectare la sistemul de management integrat administrat de Agenție pentru transmiterea datelor prin sistemele de poziționare globală, intervine în termen de 6 luni de la data punerii în aplicare a sistemului”*.

		<p>Conex informăm că, în proces de avizare/consultare publică se află <i>proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului resursei informaționale formate de subsistemul informațional „e-Bilet” și modificarea Conceptului tehnic privind Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.126/2020 (nr. unic 1125/MIDR/2024)</i>, proiect de act al Guvernului prin care funcționalitățile „e-GPS” au fost integrate în subsistemul informațional „e-Bilet”.</p>	
17	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (demers nr.2025PLP-103, din 28.01.2025)</p>	<p>Obiecții argumentate și explicite pe marginea cărora trebuie să se ajungă la un acord</p> <p>1. La Art. I, pct. 2, intenția de completare a Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi cu articolul 33¹, ținem să subliniem că în procesul promovării proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești) (număr unic 219/MAIA/2023) s-a ridicat problema posibilității reorganizării gospodăriilor țărănești în alte forme organizatorico-juridice. În special, Ministerul Justiției a indicat în avizul său cu nr. 04/2-3339 din 21 aprilie 2023 că <i>„întrucât, gospodăria țărănească are statut de persoană fizică se apreciază că față de aceasta, de principiu, nu poate fi aplicată instituția reorganizării, întrucât prin natura sa o persoană fizică nu poate fi transformată într-o persoană juridică. Aplicarea reorganizării față de gospodăria țărănească se va limita doar la drepturile și obligațiile patrimoniale ale acesteia, fără a afecta însă drepturile personale nepatrimoniale.</i></p> <p><i>Astfel, pornind de la conceptul reorganizării care este un procedeu juridic de transmitere a patrimoniului prin succesiune de la o persoană juridică la alta potrivit căreia succesorul continuă raporturile juridice în locul predecesorului său, remarcăm că, patrimoniul gospodăriilor țărănești se formează pe baza bunurilor cetățeanului (familiei). Patrimoniul gospodăriilor țărănești este inseparabil de bunurile personale ale membrilor.</i></p> <p><i>Totodată, este de remarcat că, membrii gospodăriei țărănești poartă răspundere solidară nelimitată pentru obligațiile acesteia cu întreg patrimoniul lor, cu excepția bunurilor care, potrivit Codului de executare, nu fac obiectul urmăririi. Prin urmare, reorganizarea propusă în proiect nu poate fi realizată din punct de vedere juridic.”</i> Astfel, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în calitate de autor al proiectului, a renunțat la intenția de reglementare a reorganizării gospodăriilor țărănești în persoane juridice. În această ordine de idei, apreciem necesar ca autorul să reconsidere soluția juridică de reorganizare a persoanelor fizice în persoane juridice.</p> <p>2. La Art. II, intenția de completare a Legii nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice cu articolul 5¹, observăm că textul acestui articol este disproporționat în raport cu scopul urmărit de către autorul proiectului prin introducerea acestor norme și anume acela de dezvoltare a turismului rural și susținere a economiei locale.</p>	<p>Se acceptă Propunerea a fost exclusă din proiect</p> <p>Se acceptă parțial Urmare ședinței organizate s-a convenit de menținut propunerea respectivă cu completarea proiectului cu</p>

	<p>Astfel, observăm că interdicția de la articolul 5 alineatul (2) litera a), de la care se propune a institui o derogare, vizează alcoolul etilic, care constituie materie primă pentru producerea băuturilor spirtoase. Deci, este de principiu de neconceput ca pensiunile turistice și agroturistice, casele rurale și satele de vacanță să propună pentru consum alcool etilic. Mai mult ca atât, însăși derogarea propusă se limitează doar la băutura spirtoasă.</p> <p>De asemenea, atragem atenția că litera a¹⁾ de la articolul 5 alineatul (2) din Lege, instituie interdicția atât a comercializării cu amănuntul a producției alcoolice în vrac destinate consumului uman direct, cât și livrarea în rețeaua de comerț, ceea ce iarăși depășește scopul urmărit de către autorul proiectului, întrucât derogarea se institui pentru a permite comercializarea băuturilor spirtoase în <i>propriile</i> structuri de cazare turistică, dar nu livrarea în rețelele de comerț. Obiecție valabilă și pentru propunerea de instituire a derogării de la litera h) al aceluiași articol.</p> <p>În această ordine de idei, considerăm necesar ca textul articolului 5¹ să fie expus în următoarea redacție:</p> <p>„(1¹) Prin derogare de la articolele 5 alineatul (1) și (2) litera b), 13, 17 alineatul (1), 18 și fără a aduce atingere articolului 6 alineatul (6), persoana fizică sau persoana juridică care deține pensiune turistică sau agroturistică, casă rurală sau sat de vacanță care prestează servicii de alimentație publică poate produce din materia primă proprie, comercializa cu amănuntul sau servi băuturi spirtoase consumatorilor finali în cadrul structurii de cazare turistică”</p> <p>3. La Art. V se solicită a fi expus în următoarea redacție:</p> <p>„Art. V. – Articolul 9 din Legea nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 399–404, art. 806), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 9. Circulația animalelor pe teritoriul Republicii Moldova</p> <p>Circulația animalelor pe teritoriul Republicii Moldova desfășurată în scopul tratamentului veterinar, reproducției, a pășunatului, evacuarea în situații de urgență sau pentru participarea la festivaluri și competiții sportive, se efectuează fără înregistrarea în Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Animalelor ” sau</p> <p>„Circulația animalelor pe teritoriul Republicii Moldova desfășurată în scopul sacrificării sau comercializării, se efectuează cu înregistrarea în Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Animalelor”, cu excepția circulației prevăzute în alte scopuri.”</p> <p>4. La Art. VII, intenția de modificare a Legii nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali:</p> <p>La art. 23, în opinia Ministerului modificarea termenului de notificare a desemnării lichidatorului nu va soluționa problema în esență, întrucât în practică oricând pot fi invocate circumstanțe care a împiedicat notificare în termenul stabilit de lege, fie acest termen de 3 zile</p>	<p>prevederi, conform cărora comercializarea și/sau servirea băuturilor spirtoase în unitățile respective se va efectua în condițiile stabilite de Guvern, care în termen de șase luni va aproba regulamentul respectiv.</p> <p>Proces verbal fr/nr din 13.02.2025</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Urmare ședinței organizate s-a convenit asupra redacției art.9.</p> <p>Nu se acceptă</p>
--	---	--

		<p>sau 7 zile. Considerăm că o soluție mai corectă ar fi reglementarea sancțiunii ne-notificării organului înregistrării, cum ar fi de exemplu, reglementarea inopozabilității față de terți a actelor lichidatorului desemnat, dar nenotificat la organul înregistrării de stat.</p> <p>5. La art. VIII intenția de modificare a Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară: La pct. 1 se solicită a fi expus în următoarea redacție: „La articolul 18 alin.(2) lit. c) textul „cu excepția activităților prevăzute la pct. 1.18, 3.5, 4.1–4.3, 4.5, 5.6, 5.9, 6.11 din anexa nr. 6” se substituie cu textul „cu excepția activităților prevăzute la pct. 1.12, 1.18, 3.5, 4.1–4.3, 4.5, 5.1.2- 5.9, 6.2- 6.4, 6.7-6.11 din anexa nr. 6”.</p> <p>La pct.3 la completarea Articolului 20 cu alin. (1¹) se solicită a fi expusă în următoarea redacție: „(11) Circulația pe teritoriul Republicii Moldova a animalelor vii și a materialului germinativ de origine animală se realizează cu respectarea prevederilor Legii nr.231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor.”</p> <p>la pct.4 la completarea Articolului 24 cu alin. (3⁴) se propune următorul cuprins: „ (3⁴) Carnea-materie primă, organele comestibile și ouăle destinate consumului uman sânt supuse certificării sanitare veterinare.”</p> <p>6. La Art. XII intenția de modificare a Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior: La pct.2 la articolul 11 alineatul (2) se solicită a fi expus în următoarea redacție: „(2) Serviciile de alimentație publică se vor desfășura în conformitate cu prevederile legislației speciale adoptate de Guvern.”.</p> <p>7. La Art. XIII, Capitolul II al anexei nr.1 la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nu se susțin, deoarece acestea odată fiind implementate poate crea riscuri eminente pentru siguranța alimentară și sănătatea publică.</p>	<p>Efectele ne-notificării desemnării lichidatorului sunt prevăzută de legislația în vigoare, inclusiv Codul Civil al Republicii Moldova. Totodată, ne-notificarea în termen legal poate duce la aplicarea art. 13 Legea 220/2007 Refuzul înregistrării de stat a persoanei juridice.</p> <p>Nu se acceptă S-a acceptat versiunea ANSA care este în conformitate cu legislația UE</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă S-a acceptat versiunea ANSA care este în conformitate cu legislația UE</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă A fost organizată ședință Proces-verbal f/n 05.02.2025</p>
--	--	---	---

		<p>În același timp, anexăm avizul Colegiului Medicilor Veterinari din Republica Moldova nr. 767/2025 formulat pe marginea proiectului de lege analizat.</p> <p>8. La Art. XVIII, intenția de modificare al articolului 8 alineatul (3) din Legea nr.27/2017 privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine, considerăm necesar de a fi exclusă această modificare, din următoarele considerente:</p> <p>În prezent, la examinare în Parlament, se află proiectul de lege nr.355 din 29.11.2024 privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine și raportarea prețurilor de piață ale carcaselor și animalelor vii, votat în I lectură la data de 13.12.2024, prin care va fi abrogată Legea nr. 27/2017 privind clasificarea carcaselor de bovine și ovine. Totodată, proiectul dat va reglementa în art. 26 alin. (1) că „În lipsa înregistrării prețurilor pe piețe reprezentative de către abatoare, prețurile se înregistrează și se transmit către Ministerul Agriculturii și Industrie Alimentare.”</p> <p>De asemenea, solicităm organizarea dezbaterilor publice cu reprezentanții Ministerului și a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor asupra proiectului de Lege.</p>	<p>Se acceptă Propunerea exclusă din proiect</p>
18	<p>Banca Națională a Moldovei (demers nr.31-001/1/419, din 24.01.2025)</p>	<p>1. La Art.VII, (pct.4 și pct.6), referitor la modificarea Legii nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, nu se susține propunerea de a depune „<i>certificatul de bonitate, eliberat de banca prin care întreprinderea străină desfășoară plăți și încasări curente</i>”, alternativ prezentării situației financiare a persoanei juridice străine potrivit ultimei perioade de raportare. Menținerea celei din urmă obligații este imperioasă din perspectiva transpunerii reglementărilor europene. Precizăm că cerința privind prezentarea situației financiare a persoanei juridice străine a fost introdusă în Legea nr.220/2007 prin Legea nr.96/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.220-XVI din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, care prevede (Art.II) că „<i>prezenta lege transpune articolele 2 și 8 din Directiva a XI-a a Consiliului 89/666/CEE din 21 decembrie 1989 privind cerințele de prezentare referitoare la sucursalele deschise într-un stat membru de către anumite tipuri de societăți comerciale care intră sub incidența legislației unui alt stat, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 395 din 30 decembrie 1989.</i>”. Subsecvent, ca urmare a modificărilor operate în raport cu Directiva menționată, se vor considera prevederile Directivei (UE) 2017/1132¹, potrivit căreia (art.37</p>	<p>Se acceptă parțial 1.Prevederile actuale limitează întreprinderile străine în dreptul de a înregistra sucursale în Republica Moldova pînă la momentul prezentării situațiilor financiare în țara de înregistrare. Mai mult, aplicarea prevederilor Directivelor UE nu poate fi impusă întreprinderilor înregistrate în state non-UE, care aplică standardele și termenele proprii de întocmire și prezentare a situațiilor financiare. Prin urmare, conținutul acestor situații financiare este divers. Legea 220/2007 în redacția actuală la</p>

¹ Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale (text codificat) (Text cu relevanță pentru SEE), JO L 169, 30.6.2017, p. 46–127.

		<p>lit.j)) se menține obligația publicării în registru a documentelor contabile, care trebuie să fie elaborate în conformitate cu Directiva 2013/34/UE² sau într-o manieră echivalentă.</p> <p>Din prevederile proiectului, cât și a documentelor însoțitoare, nu se poate deduce cu certitudine conținutul certificatului de bonitate, modul în care ar putea confirma unele date echivalente situațiilor financiare, dar și alte rigori de emiter/recunoaștere/evidență a certificatului respectiv - cerințe care ar asigura transparența și încrederea în datele privind situația financiară reală a persoanelor juridice străine la care se referă.</p> <p>Prin urmare, în intenția de a avea o abordare similară cadrului european și, corespunzător, întru asigurarea plenitudinii informațiilor conținute în Registrul de stat al persoanelor juridice (potrivit art.33 alin.(1) lit.1⁴) din Legea nr.220/2007) la art. 12 alin. (3¹)lit. c) și art.19 alin(1¹) lit.c) din Legea nr. 220/2007 urmează a se menține prevederea legală în vigoare.</p> <p>Adițional, se va revedea substituirea propusă la art.12 alin.(3¹) din Legea nr.220/2007, or alin.(3) al aceluiași articol nu conține lit.a).</p> <p>2. La Art.XIX, nu se susține completarea art.95 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor, context în care remarcăm următoarele:</p> <p>2.1. Conform standardelor internaționale (Recomandările FATF-GATFI, Ghidul Basel privind managementul riscurilor de SBFT, etc.), inclusiv a cerințelor UE în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, entitatea raportoare are obligația de a aplica măsuri de cunoaștere a clienților (măsuri de precauție față de clienți), proces care presupune 2 etape distincte: a) identificarea clientului și b) verificării identității acestuia. Fiecare din aceste etape utilizează metode și instrumente diferite, în primul caz asigurându-se colectarea informației despre persoană și, în al doilea caz, verificarea informației recepționate. Menționăm, că cerințe similare sunt prevăzute în Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și actele normative emise pentru implementarea acesteia. Astfel, entitățile raportoare aplică măsuri standard de precauție privind clienții care cuprind „identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de</p>	<p>fel nu specifică forma și conținutul informațiilor privind situațiile financiare, din acest considerent, cele invocate nu constituie argumentare suficientă a refuzului de a accepta certificatul de bonitate la înregistrarea sucursalei persoanei juridice străine.</p> <p>Propunerea de modificare a art.19 alin(1¹) lit.c) se exclude din proiect de lege.</p> <p>De menționat, că Legea 220/2007 nu prevede efecte legale pentru sucursala întreprinderii străine, dacă situația financiară a acesteia atestă pierderi.</p> <p>2. Propunerea de modificare a legii vizează aspectul de obligare a unor entități raportoare de a accesa prin sursele disponibile registrele de stat pentru a obține informația despre <u>client existent</u>, care deja a trecut etapa de identificare în cadrul procedurilor de inițiere a relațiilor sau pînă la inițierea acestora. Scopul modificării nu este doar facilitarea relațiilor cu clientul, dar este de a indica sursa sigură și independentă, după cum este menționat în lege,</p>
--	--	---	---

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0034>

încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere” (art.5 alin.(2) din Legea nr.308/2017). De asemenea, până la inițierea relației de afaceri sau în momentul stabilirii relației de afaceri, sau în momentul efectuării unei tranzacții ocazionale, la identificarea clientului, banca verifică informațiile prezentate care se referă atât la client cât și la beneficiarul efectiv, în scopul asigurării cunoașterii cu certitudine a identității acestora. Verificarea presupune, inclusiv, accesarea informațiilor din registrele de stat. Respectiv, prevederile propuse în proiect sunt în disonanță cu cerințele actuale ale Legii nr.308/2017. Mai mult, dintr-o altă perspectivă, Legea nr.308/2017 deja reglementează dreptul entităților raportoare de a accesa datele deținute de organul înregistrării de stat, în scopul executării aceleiași legi, cât și faptul că *”Entitățile raportoare nu se bazează exclusiv pe datele organului înregistrării de stat pentru a îndeplini cerințele referitoare la precauția privind clienții, dar utilizează abordarea bazată pe risc.”* (art.14 alin.(5), (6), (8)).

În același context, menționăm că evaluările de specialitate efectuate de către experții Consiliului Europei („MONEYVAL”), dar și a altor organisme internaționale, nu au identificat necorespunderea cerințelor de cunoaștere a clienților descrise în actele normative naționale cu cele prevăzute în standardele internaționale.

2.2. Potrivit pct.37 din Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.200/2018, documentele prezentate în vederea identificării clientului și a beneficiarului efectiv, precum și în vederea verificării identității acestora, trebuie să fie valabile la data prezentării lor, iar copiile acestora se stochează/arhivează de către banca corespunzător procedurilor interne stabilite. Această prevedere transpune cerințele standardelor internaționale și ale art.9 alin.(1) și (2) din Legea nr.308/2017.

2.3. În același timp, art.5¹ din Legea nr.308/2017 reglementează cerințele și particularitățile privind identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice, normă care deja face referire la standardele Legii nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere. Mai mult, prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.281/2024 a fost aprobat Regulamentul privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice (e-KYC), destinat entităților prevăzute la art.4 alin.(1) lit. a), lit.e), g) și i) din Legea nr.308/2017 la stabilirea relațiilor de afaceri cu clienții fără prezența fizică. Totodată, potrivit pct.38 din Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.200/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, în cazul identificării și verificării identității clientului la distanță, banca solicită și obține informațiile și documentele necesare în

din care unele entități raportoare urmează să obțină informațiile clientului, actualizate la zi, ceea ce, inclusiv, nu poate fi asigurat în cazul prezentării documentului pe suport de hârtie. Astfel, constatăm, că modificarea corespunde în esența sa altor prevederi legale, invocate de BNM, dar oferă o precizare privind sursa informației accesate. Totodată, propunerea de modificare nu exclude obligația de a solicita alte informații de la client, în cazul în care informațiile ce se conțin în registre de stat nu sunt suficiente în cadrul aplicării măsurilor standard de precauție.

		<p>conformitate cu reglementările BNM privind cerințele pentru identificarea clienților prin intermediul mijloacelor electronice. Astfel, legislația națională reglementează procedura de identificare și verificare a identității clientului în baza abordării bazate pe risc, iar procedurile de acceptare a clienților vor include mai multe etape (în baza indicatorilor de risc stabiliți de bancă) în funcție de gradul de risc al acestuia.</p>	
19	<p>Centrul de armonizare a legislației (<i>demers nr.31/02-69-814, din 27.01.2025</i>)</p>	<p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, care prevede facilitarea condițiilor de dezvoltare a activității mediului de afaceri, își propune modificarea unor acte normative, după cum urmează: Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi; Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice; Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002; Legea nr. 1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public; Legea nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor; Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată; Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali; Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară; Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008; Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice; Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova; Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior; Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător; Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova; Legea nr. 257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova; Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014; Legea nr. 209/2016 privind deșeurile; Legea nr. 27/2017 privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine; Legea nr. 202/2017 cu privire la activitatea bancară; Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate.</p> <p>Așadar, principalele obiective urmărite de proiectul național vizează: condițiile care urmează a fi respectate de către societățile în nume colectiv, comandită și întreprinderea individuală pentru a se transforma în societate pe acțiuni, societate cu răspundere limitată sau în cooperativă; stabilirea unor excepții pentru comercializarea și/sau servirea băuturilor spirtoase în pensiunile turistice și agroturistice, casele rurale și satele de vacanță; noi reglementări în partea ce ține de exonerarea de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova și obținerii unei vize de lungă ședere în scop expres determinat; ș.a.</p> <p>Cu privire la cadrul normativ supus modificării menționăm că, din punct de vedere al compatibilității cu legislația UE, prezintă relevanță mai multe modificări operate la o serie de acte normative, în măsura în care, acestea sunt acte naționale armonizate care asigură transpunerea legislației UE, în speță: <i>Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice</i> care transpune art. 2 din <i>Regulamentul (UE)</i></p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Proiectul a fost revizuit în întregime, astfel a fost exclusă propunerea unei anexe suplimentare, însă pe baza obiectivului favorizării cetățenilor UE (inclusiv EFTA, SUA și Canada) este considerat oportun de a păstra și dezvoltarea dreptului de intrare și ședere fără viză de până la 360 de zile.</p> <p>Atenționăm că Legea nr.200/2010 și Legea nr.257/2013 nici în prezent nu sunt armonizate în totalitate cu Regulamentele UE aferente. MAI urmează abia în anul 2025 să propună noi legi care, conform PNA, vor veni cu armonizarea deplină și vor înlocui legile în cauză.</p>

2019/787; *Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002* care transpune parțial *Directiva (UE) 2017/1132, Recomandarea Comisiei 2009/385/CE, Directiva 2011/83/UE, Directiva 93/13/CEE, Directiva 1999/44/CE, Directiva (UE) 2015/2302, Regulamentul (UE) nr. 650/2012, precum și transpune Regulamentul (CE) nr. 593/2008, Regulamentul (CE) nr. 864/2007; Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova* care transpune parțial următoarele acte: *Convenția cu privire la implementarea Acordului Schengen din 19 iunie 1990, Regulamentul (CE) nr. 562/2006, Regulamentul (CE) nr. 810/2009, Directiva 2003/86/CE, Directiva 2008/115/CE, Regulamentul (CE) nr. 539/2001, Regulamentul (CE) nr. 2414/2001, Regulamentul (CE) nr.453/2003, Regulamentul (CE) nr. 851/2005, Regulamentul (CE) nr. 1932/2006, Regulamentul (CE) nr.1244/2009, Directiva 2004/114/CE, Directiva 2003/109/CE, Directiva 2004/81/CE, Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, din 27 iunie 2014 (prevederile articolului 202 alineatul (5), articolului 203 și ale articolelor 214–218, ținând cont de rezervele enumerate în anexele XXVII-A, XXVII-C, XXVII-D, XXVII-E, XXVII-G și XXVII-H), Regulamentul (UE) nr. 603/2013; Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior care transpune parțial *Directiva 2019/633; Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova* care transpune parțial *Directiva 2011/95/UE; Legea nr. 257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova* care transpune *Regulamentul nr. 539/2001/CE; Legea nr. 209/2016 privind deșeurile care transpune Directiva 2008/98/CE; Legea nr. 27/2017 privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine care transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 1249/2008; Legea nr. 202/2017 cu privire la activitatea bancară care transpune parțial Directiva 2013/36/UE și Regulamentul nr. 575/2013; Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate care transpune Directiva 2006/114/CE.**

Astfel, analizând modificările inițiate prin prezentul proiect de Lege prin prisma prevederilor actelor UE menționate *supra*, expunem următoarele:

Modificările aduse Legii nr. 200/1010, Legii nr. 274/2011 și Legii 257/2013 (Articolul XI, XIV și XV din proiectul național) Legea nr. 257/2013 stabilește lista de state ai căror resortisanți sunt supuși obligației de a deține o viză (Anexa nr. 1) și lista de state ai căror resortisanți nu au obligația deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova (Anexa nr. 2), ambele anexe fiind conforme cu cerințele Regulamentului (UE) 2018/1806 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație. Modificările inițiate prin proiectul național vin să completeze Legea nr. 257/2013 cu o nouă Anexă nr. 4

„Lista străinilor exonați de obligația deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova și obținerii unei vize de lungă ședere dacă scopul aflării lor în Republica Moldova corespunde literei b) a alineatului (2) din articolul 19 al Legii nr. 200/2010” (statele listate în noua Anexă nr. 4 prevăzută de proiect se regăsesc deja și în Anexa nr. 2 la Legea în vigoare). În sensul dreptului UE, o atare completare ar putea fi justificată și interpretată drept o derogare de la regimul generalizat de vize în contextul normei statuate la art. 6 (3) din Regulamentul (UE) 2018/1806, care statuează că „*Un stat membru poate prevedea excepții de la exonerarea de obligația de a deține viză prevăzută la articolul 4 pentru persoanele care desfășoară o activitate remunerată în timpul șederii lor*”. Totuși, noua completare mai propune și un nou termen de ședere al străinilor exonați de obligația deținerii vizei pe motiv de muncă – până la 360 de zile în orice perioadă a unui an calendaristic, termen care contravine art. 4 (1) din actul UE, care prevede expres că acesta „nu depășește 90 de zile în cursul oricărei perioade de 180 de zile”.

Astfel, deși o astfel de derogare ar fi permisă, aceasta nu este admisibilă prin prisma perioadei stabilite, or aceasta contravine termenelor prestabilite de actul UE și, mai mult, creează incertitudini juridice prin prisma legislației naționale aferente în domeniul străinilor, în special, a Legii nr. 200/2010 prin care se reglementează detaliat cerințele de acordare și prelungire a dreptului de ședere provizorie, stabilite în conformitate cu cerințele europene în materia respectivă.

Subsecvent, prin prisma obiecției formulate mai sus, cad toate dispoziții proiectului național prevăzute la Articolul XI (Legea nr. 200/2010), Articolul XIV (Legea nr. 274/2011) și Articolul XV (Legea nr. 257/2013), în măsura în care acestea prevăd ajustarea prevederilor acestora în contextul noii Anexa nr. 4 propuse pentru Legea nr. 257/2013, cât și noilor termene de ședere stabilite.

Cu referire la celelalte acte naționale armonizate, care au fost supuse modificării prin prezentul proiect de lege, menționăm că nu au fost identificate careva prevederi cu relevanță UE, precum și o intervenție asupra unor norme euro-conforme, ori propunerile de modificare și completare inițiate nu au ca scop transpunerea directă a unor prevederi ale legislației UE și par să nu afecteze gradul de compatibilitate a dispozițiilor armonizate anterior.

În concluzie, în urma analizei prezentului proiect din perspectiva compatibilității acestuia cu legislația UE relevantă, se impune reexaminarea acestuia prin prisma observațiilor formulate mai sus în ceea ce privește Legea nr. 200/2010, Legea nr. 274/2011 și Legea nr. 257/2013 (Articolul XI, XIV și XV din proiectul național).

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

20	<p>Grupul de lucru al comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (demers nr.38-78-426, din 16.01.2025)</p>	<p>1. În Legea nr. 221/2007 după cuvintele „cadru legal” se propune să fie introduse cuvintele „în domeniul construcțiilor”. Informează autorii că există NCM C.03.01:2015 „Construcția complexelor animaliere. Norme de proiectare”. Se recomandă să fie explicată intenția de a elabora ghidul bunelor practici pentru care tipuri de activități. Dacă există necesitatea de elaborare a unui Cod practic în construcții propunem autorilor să se adreseze Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale pentru efectuarea lucrării.</p> <p>2. Nu se susțin modificările la Legea nr.231/2010 ce ține de activitatea comercială în spații locative. Conform art.5 al Legii 75/2015 Locuințele sunt destinate pentru domicilierea persoanelor”. Utilizarea locuințelor în alte scopuri propunem să fie efectuată conform prevederilor art.6 „Schimbarea destinației locuințelor”. De asemenea, se consideră inoportună modificarea normei din Legea 62/2022, cu atât mai mult că norma este destul de lejeră. Un acord scris al proprietarilor sau reprezentanților acestora urmează a fi obținut de agentul economic.</p>	<p>Nu se acceptă ANSA nu are competențe și nu verifică calitatea și respectarea normelor de construcție. Agenția este interesată ca la etapa de construcție, în dependență de genul de activitate care se va practica, să se țină cont din start de cerințele pentru autorizare/înregistrare (respectarea normelor HACCP, fluxului tehnologic etc.)</p> <p>Se acceptă parțial Redacția actuală a actului normativ permite, prin excepție, amplasarea în locuințe a unității comerciale de comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin internet, care poate fi organizată fără sau cu suprafața comercială. În ultimul caz, există risc înalt de deranj, creat vecinilor din blocul locativ prin încălcarea normelor sanitare, de zgomot, iluminare, și altor norme. Totodată, nu există dovadă, că activitățile propuse pentru a fi admise în spațiile locative vor duce la crearea unui disconfort sporit vecinilor comerciantului sau a unui risc sporit pentru sănătatea și bunăstarea populației.</p>
----	--	---	--

		<p>3. Modificările propuse la Codul transporturilor rutiere (Art. XVI) necesită a fi revizuite din perspectiva tehnicii juridice, odată ce nu poate fi modificată o dată de intrare în vigoare în dispoziții finale, după ce intrarea în vigoare deja a avut loc. Astfel la art.153 alin.(1) nu poate fi modificată lit.j¹) dar necesită de completat cu o literă suplimentară.</p> <p>4. La Nota de fundamentare, în pct.2.2 se propune eliminarea primei propoziții, deoarece modificările și completările propuse în proiectul de lege nu țin numai de „aspectele aferente colaborării cu autoritățile de stat și instituțiile bancare”. Credem că propoziția a 2 din același punct trebuie dezvoltată cu evidențierea sectoarelor pentru care se propun modificările respective.</p> <p>În pct. 5 din compartimentul „Probleme specifice...” este necesar expunerea opiniei administratorilor de locuințe, în special celor aflate în blocuri locative. Nu este absolut acceptabilă formularea necesității modificării legii fără aducerea unor statistici plauzibile. Menționăm că în partea (1) din art.5 al Legii 75/2015 este stipulat clar că „Locuințele sunt destinate pentru domicilierea persoanelor”. Utilizarea locuințelor în alte scopuri propunem să fie efectuată conform prevederilor art.6 „Schimbarea destinației locuințelor”. Este la fel necesar și opinia Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în acest sens. Nota de fundamentare nu prevede suficientă analiză, informație privind propunerea de modificare a Legii publicității. Respectiv considerăm inoportună modificarea normei din Legea 62/2022, cu atât mai mult că norma este destul de lejeră. Un acord scris al proprietarilor sau reprezentanților acestora urmează a fi obținut de agentul economic.</p> <p>Considerăm că indicatorii tehnici pot fi introduse într-un regulament sau ghid în construcții. Pe lângă această în Notă nu sunt trimiteri la datele analizei a situației existente (de cine a fost efectuată și când o asemenea analiză). Este necesară explicarea amplă a situației prevăzute în Legea 221/2007 privitor la obținerea avizului de coordonare a documentației tehnice, cel puțin unele statistici privitor la termenii de eliberare a unor asemenea avize (câte cazuri, timpul depășit, etc.).</p> <p>Concluzia: În pct.2.2 se propune eliminarea primei propoziții, deoarece modificările și completările propuse în proiectul de lege nu țin numai de „aspectele aferente colaborării cu autoritățile de stat și instituțiile bancare”. Credem că propoziția a 2 din același punct trebuie dezvoltată cu evidențierea sectoarelor pentru care se propun modificările respective.</p>	<p>Redacția propusă a normei propune o facilitare majoră pentru inițierea și dezvoltarea activității comercianților mici.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial</p>
--	--	---	---

		<p>În pct. 5 din compartimentul „Probleme specifice...” este necesar expunerea opiniei administratorilor de locuințe, în special celor aflate în blocuri locative. Nu este absolut acceptabilă formularea necesității modificării legii fără aducerea unor statistici plauzibile.</p> <p>Menționăm că în partea (1) din art.5 al Legii 75/2015 este stipulat clar că „Locuințele sunt destinate pentru domicilierea persoanelor”. Utilizarea locuințelor în alte scopuri propunem să fie efectuată conform prevederilor art.6 „Schimbarea destinației locuințelor”.</p> <p>Este la fel necesar și opinia Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în acest sens.</p> <p>Nota de fundamentare nu prevede suficientă analiză, informație privind propunerea de modificare a Legii publicității. Respectiv considerăm inoportună modificarea normei din Legea 62/2022, cu atât mai mult că norma este destul de lejeră. Un acord scris al proprietarilor sau reprezentanților acestora urmează a fi obținut de agentul economic. Considerăm că indicatorii tehnici pot fi introduse într-un regulament sau ghid în construcții.</p> <p>Pe lângă această în Notă nu sunt trimiteri la datele analizei a situației existente (de cine a fost efectuată și când o asemenea analiză). Este necesară explicarea amplă a situației prevăzute în Legea 221/2007 privitor la obținerea avizului de coordonare a documentației tehnice, cel puțin unele statistici privitor la termenii de eliberare a unor asemenea avize (câte cazuri, timpul depășit, etc.).</p>	
21	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare <i>Aviz suplimentar nr. 14-07/393 din 13.02.2025</i></p>	<p>Aceste propuneri suplimentare sunt motivate de necesitatea alinierii cadrului normativ național la cel european, în contextul apropierei de acquis-ul comunitar. Republica Moldova are obligația de a adopta reglementări similare celor ale Uniunii Europene, în vederea integrării economice și politice.</p> <p>Implementarea sistemului depozit ambalaj (SDA) pentru ambalajele de vin în Republica Moldova ar putea constitui o povară economică semnificativă pentru producătorii vitivinicoli, având în vedere reglementările europene și practicile statelor mari producătoare de vin, prezentând următoarele ipoteze:</p> <p>1. Reglementarea europeană nu impune includerea ambalajelor pentru vin în sistemul depozit ambalaj.</p> <p>Adoptarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje la 4 decembrie 20241 de către Parlamentul European și Consiliu a clarificat faptul că ambalajele pentru un spectru larg de produse alcoolice, inclusiv vin nu sunt incluse în obligația implementării unui sistem de garanție-returnare (SGR). Această reglementare vine în contextul recunoașterii particularităților sectoriale, unde ambalajele sunt reutilizate într- un ritm diferit față de alte tipuri de produse, iar impactul asupra mediului poate fi gestionat prin alte mecanisme mai eficiente.</p>	<p>Se ia act Art. XVII a fost exclus din proiect, urmării avizului Ministerului Mediului</p>

Astfel, introducerea unui sistem obligatoriu în Moldova ar putea reprezenta o măsură disproporționată, care nu este aliniată cu reglementările europene, generând astfel costuri nejustificate pentru producători.

2. Lipsa implementării mecanismului SGR pentru ambalajele de vin în statele mari producătoare de vin.

Marile state producătoare de vin din Europa, cum ar fi Franța, Italia și Spania, nu au impus obligativitatea returnării ambalajelor pentru vin printr-un sistem SGR. Aceste țări au preferat soluții alternative, precum:

- Sisteme de colectare separate pentru ambalajele din sticlă, gestionate prin parteneriate între industrie și autorități.

- Promovarea reutilizării și reciclării prin scheme de responsabilitate extinsă a producătorului (REP).

- Stimulente financiare pentru producătorii care implementează măsuri de sustenabilitate fără a afecta competitivitatea sectorului.

Faptul că statele cu cele mai mari piețe vitivinicole nu au adoptat sistemul SDA pentru vin confirmă ineficiența economică a acestei măsuri în cazul industriei vinului și ridică întrebări legate de necesitatea impunerii unui astfel de sistem în Republica Moldova.

3. Impactul financiar negativ asupra producătorilor din Moldova.

Implementarea unui sistem de garanție-returnare pentru ambalajele de vin și alte produse alcoolice ar genera cheltuieli semnificative, care ar afecta imediat și negativ competitivitatea producătorilor din sectorul vitivinicol:

- Costuri de infrastructură – crearea unei rețele naționale de colectare, logistică de transport și sortare a ambalajelor ar necesita investiții masive, care s-ar reflecta asupra prețului final al produsului.

- Impact asupra cash-flow-ului producătorilor – sistemul SDA impune plata unor garanții financiare care trebuie recuperate ulterior, afectând lichiditățile companiilor și punând presiune pe producătorii mici și mijlocii.

- Creșterea prețului final al vinului – costurile suplimentare pentru administrarea sistemului vor duce la scumpirea vinului, afectând atât competitivitatea pe piața locală, cât și exporturile.

- Dificultăți logistice pentru micii producători – producătorii mici și mijlocii, care nu dispun de lanțuri de distribuție complexe, vor avea dificultăți în implementarea și gestionarea acestui sistem, ceea ce ar putea duce la reducerea producției sau chiar la eliminarea unor producători de pe piață.

4. Sistemul de responsabilitate extinsă a producătorului vitivinicol funcționează pentru colectarea sticlelor în calitate de ambalaj pentru vin.

Potrivit cadrului normativ de reglementare în domeniul gestionării deșeurilor, producătorii vitivinicoli sunt obligați să contribuie la mecanismul de reciclare a sticlei prin implementarea și respectarea cerințelor în materia de responsabilitate extinsă a producătorului.

Aceste obligații includ:

- Finanțarea sistemului de colectare a ambalajelor prin contribuții la organizațiile de reciclare.

- Gestionarea reciclării prin parteneriate cu operatorii economici specializați în colectarea sticlei.

- Monitorizarea cantităților de ambalaje introduse pe piață și raportarea acestora, conform cerințelor de mediu.

Astfel, sticla în calitate de ambalaj pentru vin deja se colectează și reciclează printr-un mecanism funcțional, fără a fi necesară înlocuirea acestuia printr-un sistem de depozit ambalaj.

De menționat că, conform pct. 144 din preambulul Regulamentului „*având în vedere natura produselor și diferențele dintre sistemele lor de producție și de distribuție, sistemele de garanție-returnare nu ar trebui totuși să fie obligatorii pentru ambalajele pentru vin, produse vitivinicole aromatizate și produse similare vinului, băuturi spirtoase și lapte și produse lactate enumerate în partea XVI din anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1308/2013. Cu toate acestea, statele membre pot institui sisteme de garanție-returnare care să vizeze astfel de ambalaje pentru băuturi, precum și alte ambalaje pentru băuturi și alte produse.*”

Potrivit art. 50 alin. (1) - (2) din Regulament, până la 1 ianuarie 2029, statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura colectarea separată a cel puțin 90 % pe an, în termeni de greutate, pentru următoarele formate de ambalaje puse la dispoziție pe piață pentru prima dată în statul membru respectiv într-un anumit an calendaristic: (a) sticle din plastic de unică folosință pentru băuturi, cu o capacitate de până la trei litri; și PE-CONS 73/24 222 TREE.1.A RO (b) recipiente metalice de unică folosință pentru băuturi, cu o capacitate de până la trei litri.

Statele membre pot utiliza cantitatea de deșeurile de ambalaje generată de ambalajele introduse pe piață pentru a calcula, în conformitate cu actele de punere în aplicare adoptate în temeiul articolului 56 alineatul (7) litera (a), obiectivele prevăzute la primul paragraf literele (a) și (b) de la prezentul alineat. (2) În vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite la alineatul (1), statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că sunt instituite sisteme de garanție-returnare pentru formatele de ambalaje relevante menționate la alineatul (1) și că este percepută o garanție la punctul de vânzare.

Totodată, *alin. (4) din norma citată, stabilește expres că, alineatul (2) nu se aplică ambalajelor pentru: (a) categoriile de produse vitivinicole enumerate la punctele 1, 3, 8, 9, 11, 12, 15, 16 și 17 din partea II din anexa VII la Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 ori pentru*

produse vitivinicole aromatizate, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 251/2014; (b) produse care sunt similare produselor vitivinicole și produselor vitivinicole aromatizate și care sunt obținute din alte fructe decât strugurii și din legume, și pentru alte băuturi fermentate încadrate la codul NC 2206 00; (c) băuturile spirtoase pe bază de alcool care corespund poziției NC 2208; și (d) lapte și produse lactate enumerate în partea XVI din anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1308/2013.

Prezentăm unele exemple realizate urmare unui studiu privind reglementarea aplicabilității sistemului depozit ambalaj în statele Uniunii Europene, sub aspectul răsfrângerii asupra categoriei produs „vin”, comunicăm următoarele:

În Franța - guvernul francez a renunțat la implementarea unui astfel de sistem de depozit, din motive legate de dificultățile economice și logistice ale implementării, precum și de impactul asupra autorităților locale care deja investiseră în modernizarea centrelor de sortare. Mai mult, ministrul Tranziției Ecologice, Christophe Béchu, a anunțat pe 27 septembrie 2023, înainte de Conferința Națională a Deșeurilor de la Nantes că, se renunță la implementarea sistemului depozit. Delegatul general al rețelei de comunități Amorce, Nicolas Garnier² a comunicat în cadrul Conferinței că „acest proiect de sistem depozit pentru reciclarea sticlelor, dorit de multinaționalele băuturilor, ar fi avut drept consecință dezmembrarea serviciului public local de colectare selectivă, ar fi făcut sortarea mai restrictivă, ar genera creșterea prețurilor băuturilor și nu ar fi rezolvat absolut deloc problema din ce în ce mai mare a poluării, cu unicul scop de a perpetua utilizarea unică a sticlei.

În Franța reciclarea și gestionarea deșeurilor sunt reglementate prin alte metode și politici, care includ programe de reciclare și taxe pentru reciclarea ambalajelor, însă fără un sistem de depozit extins; În România sistemul de garanție-returnare este reglementat prin HG nr. 1074 din 4.10.2021 privind stabilirea sistemului de garanție-returnare pentru ambalaje primare, iar urmare a proceselor de judecată individuale în contencios administrativ inițiate de producătorii de vinuri din România împotriva Guvernului, a fost suspendat art. 10 alin. (5) din HG nr. 1074/2021 până la pronunțarea instanței de fond; Germania și Olanda - SGD acoperă anumite ambalaje de sticlă, dar nu includ în mod specific sticlele de vin. De exemplu, în Olanda, sistemul implementat în 2005 prevede o garanție pentru ambalajele din PET pentru băuturi (doar apă și băuturi răcoritoare mai mari de un litru), precum și pentru sticle și nave de bere; Bulgaria - nu a implementat un sistem de garanție-depозit (SGD) specific pentru ambalajele de sticlă ale vinului. Conform unui raport al Băncii Mondiale, Bulgaria a înregistrat progrese în direcția îndeplinirii cerințelor din acquis-ul comunitar al UE, însă conform estimărilor, sunt încă necesare investiții semnificative pentru a adapta sistemul de management al deșeurilor în vederea deplinei conformități.

Ucraina nu a implementat un sistem de garanție-depozit (SGD) pentru ambalajele de băuturi, inclusiv pentru sticlele de vin.

Statele care nu au implementat sistem depozit ambalaj, dar sunt cele mai mari producătoare de produse vitivinicole: Belgia; Franța, Spania; Italia; Bulgaria.

3. Pentru a consolida reutilizarea și prevenirea, reciclarea și alte tipuri de valorificare a deșeurilor producătorii vitivinicoli sunt supuși regimului de responsabilitate extinsă a producătorului, în conformitate cu cerințele art. 12 din Legea 209/2016, ceea ce reprezintă totalitatea de obligații de ordin financiar și/sau organizatoric impuse producătorilor, în mod individual sau colectiv, pentru recuperarea și valorificarea sau reciclarea produselor scoase din uz sau devenite deșeuri. Activitățile pentru aplicarea responsabilității extinse a producătorului vizează măsurile de acceptare a produselor returnate și a deșeurilor care rămân după utilizarea respectivelor produse, precum și gestionarea ulterioară a deșeurilor și asigurarea financiară pentru aceste activități în două moduri: a) în mod individual – pentru produsele destinate altor utilizatori decât gospodăriile casnice, inclusiv pentru produsele utilizate în scop propriu de către producător; b) în mod colectiv – pentru produsele comercializate destinate consumului în gospodăriile casnice.

Pentru îndeplinirea obligației extinse a producătorului, sunt plătite contribuții financiare, conform art. 12 alin. (21) din Legea 209/2016.

Exemplul privind costurile suportate la etapa actuală, denotă următoarele: 1. Cotizația anuală achitată în calitate de membru - 20.000 lei, 2. Taxa de aderare - 5000 lei, 3. Taxele stabilite pentru reciclarea ambalajelor: - sticla 0,5 lei/kg - plastic 4,0 lei/kg - hârtie/carton 0,75 lei/kg - lemn 1 leu/kg Costul anual pentru per/sticlă constituie aproximativ în medie 0,1-0,15 lei, pentru țințele stabilite pentru anul 2024.

În concluzie, sistemul implementat privind răspunderea extinsă a producătorului este implementat, funcționează și deșeurile/sticlă sunt colectate în baza acestui mecanism.

Impactul financiar și operațional asupra producătorilor prin implementarea SDA:

2.1. Povară financiară - deoarece urmare a creșterii costurilor de producție în consecință urmează majorarea prețurilor. Producătorii vor fi nevoiți să tipărească etichete ce au cod de bare pentru SDA pentru piața R.Moldova în mod dedicat. Procesul logistic de gestionare a ambalajelor returnate și reciclarea acestora ar complica semnificativ operațiunile producătorilor, amplificând povara administrativă și financiară.

Odată cu implementarea acestui sistem, va apărea întrebarea privind stocurile de produse aflate în comerț. Precedentul României este elocvent, atunci când pentru a realiza acele stocuri, s-au recurs la discounturi (reduceri) de -50% care au fost puse tot pe seama producătorilor.

Ținem să menționăm că, vinul și industria vinului este de importanță națională, iar în prezent pentru fiecare sticlă vândută, se achită contribuția de 0,1 lei în Fondul Viei și Vinului - buget utilizat pentru promovarea exporturilor de vin.

Pe lângă contribuția în Fondul Viei și Vinului de 0,1 lei, s-a adăugat în 2024 suma de 0,10-0,15 lei pentru respectarea cerințelor privind răspunderea extinsă a producătorului (REP). Includerea vinului în SDA va adăuga o sumă nedeterminată încă și anume - tariful de gestiune, estimativ 0,8-1 lei (exemplul României) precum și garanția de 2,5 lei. Suplimentar la o sticlă de vin se adaugă REP 0,10-0,15 lei+0,8-1,0 lei la care se adaugă adaosurile comercianților și TVA ceea ce în final înseamnă 2,15-2,5 lei precum și garanția de 2,5 lei (nu se aplică adaosuri nici tva). Respectiv, costurile suplimentare pentru o sticlă de vin se ridică la 5 lei, ceea ce ar constitui în medie 8-10%.

Având în vedere volumul de sticle plasate pe piața locală, care este de 18 milioane de sticle de vin și spumant, în total impactul economic total ar fi de 18 milioane sticle x 5 lei = 90 milioane de lei.

2.2. Impactul negativ asupra activității, având în vedere următoarele: - vinul îmbuteliat este destinat în special exportului, pe piața locală fiind plasat un volum de circa 8%-10% de produs îmbuteliat, respectiv producătorii vitivinicoli vor fi în dificultate și imposibilitate de a cunoaște lotul de vin destinat exportului, să prevadă cantitatea, pentru a tipări etichete separate, corespunzător destinației produsului vin ambalat – pe piața locală sau la export; - produsele sunt ambalate într-o mare varietate de sticle, cu dimensiuni și forme diferite, care pot complica standardizarea procesului de returnare și reciclare; - anumite sticle de vin constituie categoria „de colecție” sau decorative, adăugând o valoare suplimentară, care nu este prezentă în cazul ambalajelor standard și care, de regulă, odată procurate, se păstrează în colecții personalizate; - afectarea percepției consumatorilor asupra produsului, pentru segmentul „premium”, ambalajul joacă un rol important în experiența consumatorului; - vinurile se prezintă într-o mare varietate de sticle, cu dimensiuni și forme diferite, personalizate producătorului, anumite sticle de vin sunt considerate colectabile sau decorative, adăugând o valoare suplimentară, care nu este prezentă în cazul ambalajelor standard, ceea ce va complica standardizarea procesului de returnare și reciclare; - produsele vitivinicole sunt planificate spre vânzare de obicei într-un interval de 2 - 5 ani, în funcție de categoria de produs vin, procesul de maturare, termenul de maturare, etc. De asemenea, în cazul în care categoria de produse, inclusiv „vinul” vor fi plasate pe piață, respectiv comercializate, după caz, într-un anumit termen, după care plasarea acestora pe piață, comercializarea va fi interzisă; - producătorii, în calitate de comerciant, vor fi în imposibilitate de executare a obligațiilor prevăzute de art. 542, alin.(8) din Legea nr.209/2026.

		<p>Art. 54¹ (alin. 4 alin. (b)) din Legea 209 stabilește că, nu se percepe un depozit, dacă produsele al căror ambalaj este supus sistemului depozit sunt exportate din Republica Moldova. Conform datelor statistice extrase din SIA ASYCUDA (Sistem Informatic Automatizat pentru Date Vamale), exportul produselor vitivinicole îmbuteliate pentru 6 luni 2024 constituie cu 17 % mai mult, comparativ cu aceeași perioadă 2023. Datele statistice denotă că produsele vitivinicole (cumulativ brut și îmbuteliat) sunt destinate pentru export 92%, iar pe piața locală – 8%. Reglementarea SDA obligă aplicarea codului de bare pe ambalajul SD sau pe eticheta produsului, care trebuie să ofere informațiile necesare, suficiente și verificabile astfel încât să permită cel puțin stabilirea apartenenței ambalajului la SDA, greutatea și volumul ambalajului, precum și identitatea producătorului, producătorii vitivinicoli fiind în dificultate de a realiza cerințele.</p> <p>În contextul celor relatate, considerăm necesară modificarea articolul 54¹ alin. (3) din Legea privind deșeurile nr. 209/2016 cu preluarea bunelor practici ale Uniunii Europene prevăzute în art. 50 din Regulamentul (UE) 2025/40 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 decembrie 2024 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 și a Directivei (UE) 2019/904 și de abrogare a Directivei 94/62/CE.</p>	
22	<p>Ministerul Apărării (demers nr. 11/187 din 14.02.2025)</p>	<p>1. La Art. IV din proiect, prin care se operează modificări la art.9 din Legea nr.1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public:</p> <p>Nu se acceptă excluderea din alineatul (1) a cuvintelor „și agenții economici”.</p> <p>Argumentare: Procesul de rechiziționare presupune preluarea temporară sau definitivă a bunurilor și serviciilor de către stat, în interesul public, în situații excepționale, cum ar fi stările de urgență, de asediu sau de război, prioritar fiind interesul public și drepturile proprietarilor.</p> <p>Astfel, lipsa unui proces clar de ținere a evidenței bunurilor rechiziționabile și serviciilor prestate în interes public ar putea afecta grav capacitatea statului de a acționa rapid și eficient în situații de criză. Aceasta ar duce la un haos administrativ, alocări inechitabile, abuzuri și vulnerabilități economice și de securitate. Prin urmare, este esențială menținerea și actualizarea permanentă a unei evidențe riguroase pentru a asigura un răspuns coordonat și eficient în situații de necesitate.</p> <p>Totodată, agenții economici reprezintă un pilon fundamental în mecanismul de rechiziționare, fiind responsabili de evidența resurselor, furnizarea bunurilor și serviciilor esențiale, cooperarea cu autoritățile și respectarea reglementărilor legale. Prin implicarea lor activă, statul poate gestiona mai eficient situațiile de urgență și poate asigura funcționarea sectoarelor critice pentru societate.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>În cadrul ședinței reformulat Proces-verbal f/n, 17.02.2025</p>

În acest sens, excluderea obligației agenților economici de a ține evidența bunurilor rechiziționabile pe care le au în proprietate ar perturba întregul mecanism al rechiziționării, afectând atribuțiile multiplelor autorități responsabile, inclusiv cele prevăzute la art. 8, art. 11 și art. 32 din Legea nr.1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public. Această modificare ar genera impedimente pentru serviciile de mobilizare a economiei, prevăzute a fi create de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în temeiul art. 5 alin. (5) din Legea nr. 1192/2002 privind pregătirea de mobilizare și mobilizarea. Or, o centralizare eficientă a evidenței cantitative și calitative a bunurilor rechiziționabile aflate pe teritoriul Republicii Moldova, conform tuturor categoriilor prevăzute la art. 5 din Legea nr. 1384/2002, este esențială pentru gestionarea adecvată a acestor resurse.

Menționăm, că actualul proces de evidență a rechiziționării este similar cu practica internațională, inclusiv cu cea regională (ex. România, Ucraina etc.).

Mai mult ca atât, este imperativă extinderea obligației de evidență asupra tuturor persoanelor juridice care desfășoară activitate de întreprinzător, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, incluzând autoritățile și instituțiile publice, inclusiv cele bugetare, reprezentanțele permanente și filialele entităților nerezidente, organizațiile necomerciale și reprezentanțele entităților nerezidente, precum și persoanele fizice autorizate care desfășoară activități de întreprinzător. Această abordare este justificată și de prevederile Legii contabilității nr.113/2007 și Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017.

Adițional, comunicăm că reieșind din prevederile Notei de fundamentare la proiect este expus argumentul că această modificare se propune, având la bază posibilitatea ținerii evidenței bunurilor din resursele informaționale de stat prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate. Astfel, la momentul actual, nu există platforme informaționale de stat pentru toate bunurile existente în proprietatea autorităților publice, instituțiilor publice și agenții economici care ar putea fi achiziționate.

2. Totodată, în scopul implementării art.11 alin.(1) și (2) al Legii nr.1384/2002, prin care Guvernul organizează periodic inventarierea anumitor categorii de bunuri rechiziționabile, se propune în tot cuprinsul legii, cuvintele „instituțiile publice și agenții economici” să fie substituite cu cuvintele „autoritățile publice, instituțiile publice, agenții economici și organizațiile necomerciale, indiferent de tipul de proprietate, ”, ceea ce va asigura cunoașterea în totalitate a resurselor sistemului național de apărare pe care statul le asigură și le angajează în scopul apărării naționale în conformitate cu art. 14 din Legea nr.345/20023 cu privire la apărarea națională.

Se acceptă parțial

În cadrul ședinței reformulat
Proces-verbal f/n, 17.02.2025

		<p>3. La alineatul (4), după textul „Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate” se propune de completat cu textul „, precum și în cadrul controalelor și inventarierilor, conform prezenței legi și acte normative”.</p> <p>Argumentare: Modificarea propusă permite obținerea datelor relevante din multiple surse, inclusiv verificări periodice în teren, pentru a asigura o actualizare corectă și constantă a situației bunurilor rechizitionabile. Acest lucru este esențial pentru gestionarea eficientă a crizelor și pentru asigurarea unei achiziționări operative a resurselor disponibile.</p>	
--	--	---	--

Sinteza
obiecțiilor și propunerilor cu referire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat
Avizare și consultare publică repetată

1	Ministerul Culturii (demers nr.03/2-09/640 din 27.02.2025)	Lipsă de obiecții și propuneri	Se ia act.
2	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (demers nr.08/1004 din 27.02.2025)	Lipsă de obiecții și propuneri	Se ia act.
3	Agencia Națională pentru Sănătate Publică (demers nr.01-36-933 din 26.02.2025)	Lipsă de obiecții și propuneri	Se ia act.
4	Ministerul Mediului (demers nr.13-05/577 din 28.02.2025)	Lipsă de obiecții și propuneri	Se ia act.
5	Ministerul Sănătății (demers nr.09-699 din 28.02.2025)	Lipsă de obiecții și propuneri	Se ia act.
6	Ministerul Afacerilor Externe (demers nr.DI/3/041-2002 din 27.02.2025)	Lipsă de obiecții și propuneri	Se ia act.

7	Ministerul Apărării <i>(demers nr.11/277 din 28.02.2025)</i>	La Art. IV art. 9 alineatul (2) din proiect, prin care se operează modificări la art.9 din Legea nr.1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public, se propune de expus în următoarea redacție: „Persoanele prevăzute la alin.(1) sunt obligate să transmită informația, la cerere, doar dacă nu se regăsește în resursele informaționale de stat cu privire la persoane și bunuri care au fost supuse înregistrării oficiale. Informația solicitată se acceptă de centrele militare în formă de document electronic sau pe suport de hârtie.”	Se acceptă Propunerile au fost incluse în proiect
8	Ministerul Agriculturii și Industrii Alimentare <i>(demers nr. 2025PLP-595 din 06.03.2025)</i>	La Art. II , intenția de completare a Legii nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice cu articolul 51, observăm că textul acestui articol este disproporționat în raport cu scopul urmărit de către autorul proiectului prin introducerea acestor norme și anume acela de dezvoltare a turismului rural și susținere a economiei locale. Astfel, observăm că interdicția de la articolul 5 alineatul (2) litera a), de la care se propune a institui o derogare, vizează alcoolul etilic, care constituie materie primă pentru producerea băuturilor spirtoase. Deci, este de principiu de neconceput ca pensiunile turistice și agroturistice, casele rurale și satele de vacanță să propună pentru consum alcool etilic. Mai mult ca atât, însăși derogarea propusă se limitează doar la băutura spirtoasă. De asemenea, atragem atenția că litera a1) de la articolul 5 alineatul (2) din Lege, instituie interdicția atât a comercializării cu amănuntul a producției alcoolice în vrac destinate consumului uman direct, cât și livrarea în rețeaua de comerț, ceea ce iarăși depășește scopul urmărit de către autorul proiectului, întrucât derogarea se instituie pentru a permite comercializarea băuturilor spirtoase în propriile structuri de cazare turistică, dar nu livrarea în rețelele de comerț. Obiecție valabilă și pentru propunerea de instituire a derogării de la litera h) al aceluiași articol. În același timp, observăm că potrivit Normei Metodologice de clasificare a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare și de servire a mesei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 643/2003, pensiunea turistică este definită drept o „structură de primire turistică”. La rândul ei, Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, definește structura de primire turistică drept o „construcție sau amenajare destinată cazării turiștilor și/sau servirii mesei pentru turiști”. Or, fiind construcție aceasta nu poate fi subiect al activității de întreprinzător, în expresia proiectului legii „prestează servicii de alimentație publică (...)”. Din perspectivă juridică, subiecți ai drepturilor și obligațiilor sunt persoanele fizice sau juridice. Deci, pensiunea turistică, ca atare nu poate fi subiect al Legii nr. 1100/2000, ci doar persoanele fizice și juridice care dețin o pensiune turistică ar putea cădea sub incidența Legii date. Din aceste considerente reiterăm propunerea de formulare din avizul anterior:	Se acceptă Propunerea de modificare a fost exclusă, inclusiv în baza avizului Ministerului Finanțelor

		<p>„ (1¹) Prin derogare de la articolele 5 alineatul (1) și (2) litera b), 13, 17 alineatul (1), 18 și fără a aduce atingere articolului 6 alineatul (6), persoana fizică sau persoana juridică care prestează servicii de alimentație publică prin intermediul pensiunii turistice sau agroturistice, casei rurale sau satului de vacanță poate produce din materia primă proprie, comercializa cu amănuntul sau servi băuturi spirtoase consumatorilor finali în cadrul structurii de cazare turistică”.</p> <p>De asemenea, Ministerul nu susține excluderea din proiect a propunerilor de modificare a Legii nr. 209/2016 privind deșeurile menținând poziția expusă prin demersul 14-08/393 din 13.02.2025 și, urmare angajamentului de aliniere la cadrul normativ al UE, solicită modificarea articolul 541 alin. (3) din Legea privind deșeurile nr. 209/2016 cu preluarea bunelor practici ale Uniunii Europene prevăzute în art. 50 din Regulamentul (UE) 2025/40 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 decembrie 2024 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 și a Directivei (UE) 2019/904 și de abrogare a Directivei 94/62/CE.</p> <p>În același timp, anexăm pozițiile la acest subiect a Uniunii Viti-Vinicole a Regiunii Geografice Delimitate „Valul lui Traian” și a A.O. „Uniunea Micilor Producători de Vinuri Dionysos”.</p> <p>2) Propuneri care poartă caracter de recomandare:</p> <p>La Art. VIII: La pct. 1 propunem următorul cuprins: La articolul 18 alin.(2) lit. c) textul „cu excepția activităților prevăzute la pct. 1.18, 3.5, 4.1–4.3, 4.5, 5.6, 5.9, 6.11 din anexa nr. 6” se substituie cu textul „cu excepția activităților prevăzute la pct. 1.12, 1.18, 3.5, 4.1–4.3, 4.5, 5.1- 5.9, 6.2- 6.4, 6.7-6.11 din anexa nr. 6”.</p> <p>La Art. XI: La pct.2 la articolul 11 alineatul (2) propunem următorul cuprins: „(2) Cerințele de desfășurare a serviciilor de alimentație publică se aprobă de Guvern.” La pct.5 lit. a) cuvintele ”de igienă” se exclud.</p>	<p>Nu se acceptă Ministerul Mediului nu susține aceste modificări.</p> <p>Se acceptă. Propunerile de modificare au incluse în proiect</p>
9	<p>Ministerul Finanțelor (demers nr.15/1-06/8 din 28.02.2025)</p>	<p>1. La art. I, pct. 1 din proiectul examinat, aferent abrogării art.13 alin.(8) din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, considerăm că eliminarea interdicției instituite prin norma respectivă va crea condiții favorabile pentru acumularea restanțelor la buget de către întreprinderi, diminuând astfel nivelul de disciplină fiscală a acestora, precum și va genera pentru persoanele de rea-voință premise pentru eludarea obligațiilor stabilite de legislație.</p> <p>Eliminarea interdicției de înregistrare a întreprinderilor de către persoanele, pe numele cărora au fost înregistrate întreprinderi care nu funcționează și care nu au fost lichidate în modul</p>	<p>Nu se acceptă Serviciul Fiscal de Stat are multe instrumente pentru a asigura colectarea datoriilor. Fondatorii de ex. în cazul SRL răspund pentru datoriile societății în limita capitalului social. În cazul în care</p>

		<p>stabilit de lege sau care au datorii la bugetul public național, va determina majorarea numărului și ponderii întreprinderilor nefuncționale (inactive), fapt care va favoriza creșterea poverii de administrare a acestora de către Serviciul Fiscal de Stat și alte autorități, generându-se astfel costuri suplimentare de radiere a acestora pentru bugetul de stat. Sub acest aspect, considerăm oportună revizuirea amendamentului propus prin prisma riscurilor menționate.</p> <p>2. Referitor la art. I, pct. 2 din proiect, în scopul utilizării unei terminologii constante și uniforme a cadrului de reglementare, textul „întreprindere individuală” se va înlocui cu textul „întreprinzător individual”, în vederea corelării acesteia cu terminologia utilizată în Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali (în continuare – „Legea nr.220/2007”).</p> <p>Totodată, în partea ce ține de amendamentul propus aferent transformării unor forme de antreprenariat, ținem să menționăm că în corespundere cu prevederile Legii nr.220/2007, întreprinzătorii individuali și gospodăriile țărănești (de fermier) sunt supuse înregistrării de stat, iar prevederi cu privire la procedura de reorganizare a acestora lipsesc. Totodată, nu este stabilit modul de achitare a datoriei în cazul nerespectării de către antreprenor a prevederilor menționate.</p> <p>Astfel, în scopul evitării lacunelor legislative și în vederea asigurării condițiilor pentru implementarea amendamentelor propuse, considerăm oportună completarea proiectului de lege vizat cu prevederi privind procedura de reorganizare a întreprinzătorilor individuali, gospodăriilor țărănești, precum și a societăților în nume colectiv și a societăților în comandită.</p> <p>3. La art. II, în partea ce vizează completarea Legii nr.1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, propunere ce urmărește ca băuturile spirtoase, produse în condiții de casă, destinate consumului uman direct să fie comercializate cu amănuntul în cadrul structurii de cazare turistică și/sau servită consumatorilor finali în baza certificatului de conformitate sau a declarației de conformitate pe propria răspundere întocmită în baza unui raport de analiză emis de către un laborator atestat/acreditat dar nu în baza unei licențe cum este la moment.</p> <p>Astfel, propunerea urmează a fi exclusă, în contextul în care aceasta nu se încadrează în principiile reglementării legislative a procesului de fabricare și circulație a producției alcoolice. În acest sens, propunerea creează riscuri pentru apărarea intereselor economice a statului prin intermediul impozitelor și taxelor aferente procesului de producție a băuturilor, precum și combaterea evaziunii fiscale în procesul circulației producției alcoolice.</p>	<p>fondatorii sunt recunoscuți responsabili pentru datoriile rezultate activității de întreprinzător, acordarea dreptului acestora să creeze alte forme organizatorico-juridice crește posibilitatea achitării acestora.</p> <p>Modificările respective au fost excluse din proiect</p> <p>Se acceptă. Propunerea a fost exclusă</p>
--	--	--	---

		<p>4. La art. IV din proiect, modificarea art. 9 alin.(1) din Legea nr.1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public prin excluderea cuvintelor „și agenții economici”, nu este în concordanță cu art.8 alin.(2) lit.a) al legii respective.</p> <p>5. La art. XI din proiect, în partea ce ține de modificarea propusă la art.43⁵, nu se susține, în contextul în care propunerea nu asigură respectarea principiilor de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, în special remunerarea egală pentru o muncă egală sau pentru o muncă de valoare egală, stabilite prin Codul muncii nr.154/2003.</p> <p>6. La pct.2 al art. XII, în cazul trimiterii la legislația specială se va ține cont de prevederile art. 55 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>7. Conform art. 30 alin. (1) lit.a) al Legii nr.62/2022 cu privire la publicitate, nu constituie publicitate exterioară și nu necesită autorizație pentru dispozitiv publicitar firma cu o suprafață maximă de 1 m². Astfel, atragem atenția asupra propunerii de completare propusă la art. XX din proiect, dat fiind faptul că la moment pe platforma Parlamentului a fost înregistrat proiectul de lege nr.363 pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri VII) - autor Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, prin care se propune modificarea art.30</p>	<p>Se acceptă. Au fost reformulate modificările la art.9</p> <p>Nu se susține În prezent Lista ocupațiilor prioritare nu este funcțională. Din altă perspectivă nici MMPS și nici MAI nu au venit de câțiva ani la rând să propună un mecanism funcțional. Totodată, limitarea la un salariu mediu pe economie, indiferent de profesie, este discriminatoriu și nu contribuie la suplinirea deficitului de forță de muncă existent. Astfel, diminuarea plafonului va contribui la o mai mare echitate între muncitorii din aceeași profesie.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Modificarea propusă nu vizează amplasarea firmei dar se referă doar la amplasarea dispozitivului publicitar.</p>
--	--	--	--

		<p>alin.(1) lit.a) din Legea nr.62/2022, propunere care vine în contradicție cu cea menționată în proiect.</p> <p>În acest sens, considerăm necesar racordarea normelor, într-o evitarea divergențelor.</p> <p>8. Compartimentul 4.2 din Nota de fundamentare a proiectului urmează a fi expus conform cerințelor Hotărârii Guvernului nr.574/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare.</p> <p>În contextul celor relatate, Ministerul Finanțelor este privat de posibilitatea susținerii proiectului în cauză la etapa actuală.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Din proiect au fost excluse prevederile cu impact potențial asupra bugetului public, precum modificările la Legea nr. 1100/2000.</p>
10	<p>Ministerul Afacerilor Interne (demers nr.40/700 din 03.03.2025)</p>	<p>1. La Articolul X, care propune modificarea Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610), Ministerul Afacerilor Interne (MAI), susține intenția autorului de a introduce termenul de „360 de zile calendaristice” ca perioadă de ședere, ceea ce ar permite unei categorii de cetățeni străini să rămână pe teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă mai lungă, fără a fi necesare alte formalități. Totodată, Ministerul își exprimă îngrijorarea că aceste modificări nu sunt suficient reglementate din punct de vedere procedural, ceea ce ar putea genera conflicte între norme și incertitudini. Un exemplu în acest sens este faptul că autorul nu exclude aplicabilitatea articolului 302, care impune evidența străinilor, inclusiv a celor afectați de modificările propuse precum și faptul că Inspectoratul General pentru Migrație ar trebui să emită un act administrativ pentru confirmarea dreptului de aflare temporară pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, se creează o contradicție între propunerea de completare a articolului 301 cu alineatul (5), care stabilește că cetățenii străini reglementați de alineatul (4) al articolului 3 din Legea nr. 257/2013 nu au obligația de a se înregistra la autoritățile competente pentru străini.</p> <p>2. Prin urmare, Ministerul Afacerilor Interne, dorind să păstreze intenția autorului și să evite conflictele între norme juridice și neclaritățile procedurale, fără a schimba conceptul proiectului supus avizării, propune soluții prin completarea Legii nr. 200/2010, cu reglementări specifice, care reflectă intenția autorului, fără a interveni asupra noțiunii de „drept de aflare” și fără a afecta dispozițiile Capitolului III privind „Aflarea temporară pe teritoriul Republicii Moldova a unor categorii de străini”, asigurând astfel menținerea coerenței conceptului de „drept de aflare” inclus în baza angajamentelor asumate prin transpunerea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, din 27 iunie 2014 (prevederile articolului 202 alineatul (5), articolului 203 și ale articolelor 214–218, ținând cont de rezervele enumerate în anexele XXVII-A, XXVII-C, XXVII-D, XXVII-E, XXVII-G și XXVII-H).</p> <p>Reieșind din cele expuse propunem:</p>	<p>Se susține.</p> <p>Proiectul se completează cu modificări și la art.30² pentru a elimina contradicția.</p> <p>Se acceptă.</p>

		<p>2.1 Art. 431 alin. (8), se completează lit. t) în următoarea redacție: “t) categoriile de străini prevăzuți la alin. (4) art.3 din Legea nr.257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, sosiți pe o perioadă de până la 360 de zile în orice perioadă de 12 luni.” Expunerea lit. t), în această redacție exclude necesitatea intervenției asupra noțiunii de „drept de aflare” și asupra dispozițiilor articolului 301 din Legea nr. 200/2010, reglementând în mod clar dreptul acordat categoriilor de străini specificate la alineatul (4) al articolului 3 al Legii nr. 257/2013, de a se afla și de a desfășura activități profesionale în domeniile lor de specialitate pe o perioadă de maximum 360 de zile într-un interval de 12 luni, fără a fi impuse formalități administrative suplimentare sau proceduri complicate.</p> <p>3. Cu referire la modificările propuse pentru litera s) de la alin. (8) al art. 431, MAI, nu recomandă intervenții la această normă juridică, deoarece înlocuirea expresiei „dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau din alte state” cu termenul „din statele” nu introduce sau exclude niciun stat anume. Această modificare este pur una de simplificare a formulării, fără a modifica substanțial înțelesul inițial al textului, fiind aliniată cu intenția autorului prevăzută în proiectul de lege. Astfel, modificările nu influențează domeniul de aplicare sau efectele reglementării.</p> <p>4. În ceea ce privește modificările propuse pentru articolul 434, alineatul (1), litera e) și alineatul (3), litera b), precum și pentru articolul 435, alineatul (1), litera b) și alineatul (3), litera b), Ministerul Afacerilor Interne precizează că nu are competența funcțională de a reglementa cuantumul salarial. În același timp consideră că salariul mediu pe economie reprezintă un instrument important pentru garantarea drepturilor cetățenilor străini și pentru prevenirea oricărei forme de exploatare a acestora prin muncă, precum și un instrument eficient de combatere a fenomenului de pseudo legalizare a șederii printr-un contract de muncă fictiv.</p>	<p>Lit. t) expusă în redacția propusă și în raport cu lit.s) au fost excluse modificările din proiect</p> <p>Nu se susține În prezent Lista ocupațiilor prioritare nu este funcțională. Din altă perspectivă nici MMPS și nici MAI nu au venit de câțiva ani la rând să propună un mecanism funcțional. Totodată, limitarea la un salariu mediu pe economie, indiferent de profesie, este discriminatoriu și nu contribuie la suplینirea deficitului de forță de muncă existent. Astfel, diminuarea plafonului va contribui la o mai mare echitate între muncitorii din aceeași profesie.</p>
--	--	---	---

		<p>5. Cu referire la propunerile de modificarea articolului 84, alineatul 3) cu includerea textului „până la 360 de zile în orice perioadă de 12 luni sau” vin în contradicție cu norma generală privind perioada de ședere legală a străinilor în Republica Moldova, transpusă în conformitate cu cadrul normativ european în Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. Astfel, MAI propune completarea articolului cu o normă derogatorie expusă într-un alineat nou (31), în următoarea redacție: “(31) Prin derogare de la dispozițiile alineatului (3), vânzătorii profesioniști, prestatorii de servicii contractuale și profesioniștii independenți, care sunt cetățeni ai statelor menționate la alineatul (4) al articolului 3 din Legea nr. 257/2013, pot intra pe teritoriul Republicii Moldova pentru a desfășura activități profesionale pe o perioadă de maximum 360 de zile calendaristice într-o perioadă de 12 luni, pe baza pașaportului național sau al actului de identitate, precum și pe baza altor acte prevăzute de legislația națională pentru prestarea de servicii în anumite domenii, fără a fi obligați să se înregistreze la autoritatea competentă pentru străini.”</p> <p>6. La Art. XIII Legea nr.257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.1–3, art.2), comunicăm următoarele.</p> <p>6.1 Propunem completarea articolului 1 cu un nou alineat (21) în următoarea redacție: „(21) Prin derogare de la prevederile alin. (2), pentru cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, Islandei, Regatului Norvegiei, Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Principatului Liechtenstein, Confederației Elvețiene, Statelor Unite ale Americii și Canadei, se aplică durata de ședere de 360 de zile în orice perioadă de 12 luni”. Această modificare are ca scop menținerea regulii generale privind durata șederii, de 90 de zile, în orice perioadă de 180 de zile, dar introduce o excepție destinată unei categorii specifice de cetățeni, mai precis cetățenii statelor menționate la alin. (21) vor beneficia de o perioadă extinsă de aflare de până la 360 de zile într o perioadă de 12 luni. Această excepție reflectă intenția autorului, asigurând o flexibilitate mai mare pentru cetățenii acestor state, fără a afecta aplicabilitatea regulii generale de 90 de zile pentru alte categorii de cetățeni.</p> <p>6.2 Completarea art. 3 cu alin. (4) se propune de reformulat în următoarea redacție: „(4) Vânzătorii profesioniști, prestatorii de servicii contractuale și profesioniștii independenți, cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, Islandei, Regatului Norvegiei, Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Principatului Liechtenstein, Confederației Elvețiene, Statelor Unite ale Americii și Canadei sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova și a vizei de lungă ședere, având drept de ședere de până la 360 de zile în orice perioadă de 12 luni.”</p>	<p>Se acceptă. Art.84 a fost completat cu alin.3/1 cu abordarea propusă</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Nu este clară propunerea de a îngusta categoriile de străini care pot beneficia de regim de 360 de zile doar la „vânzătorii profesioniști, prestatorii de servicii contractuale și profesioniștii independenți”</p>
--	--	--	---

		<p>7. La Art. IV Legea nr.1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 178-181, art. 1352).</p> <p>7.1 Excluderea cuvintelor „organele de poliție”, din articolele 9 și 10 a Legii nr. 1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public, întrucât sarcinile respective sunt improprii misiunii și competenței materiale instituite prin Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.</p> <p>7.2 La art.20 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1384/2002, se propune substituirea textului „reprezentantul organului teritorial de poliție” cu textul „reprezentantul subdiviziunii teritoriale a Poliției”, deoarece potrivit pct. 19 din Regulamentul de organizare și funcționare a Inspectoratului General al Poliției, aprobat prin Hotărârea 4 Guvernului nr. 547/2019, Poliția se organizează în subdiviziuni teritoriale entități ale Poliției, de competență teritorială corespunzător împărțirii administrativ teritoriale, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului, care sunt amplasate și își desfășoară activitatea pe teritoriul unității administrativ teritoriale.</p> <p>Având în vedere propunerile prezentate considerăm necesar ajustarea proiectului de lege cu scopul de a asigura aplicabilitatea și eficiența acestuia.</p>	<p>considerăm că de acest regim pot beneficia și persoane din alte categorii de activități. O astfel de îngustare nu permite atingerea obiectivelor propuse de proiect.</p> <p>Nu se acceptă. Urmare a discuțiilor cu Ministerul Apărării, s-a decis păstrarea tuturor persoanelor indicate în lege, inclusiv agenții economici, în schimb se propune îngustarea spectrului de informații care este cerut de centrele militare, fiind obligatorie spre raportare doar informația care nu se regăsește în resurse informaționale de stat.</p>
11	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (demers nr.21-1098 din 03.03.2025)</p>	<p>I. În acest sens, reiterat menționăm despre necesitatea excluderii propunerilor de la Art.XI din proiectul legii, în partea ce vizează excepțiile de la Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe.</p> <p>Astfel, evidențiem că aceste propuneri răstoarnă conceptul sistemului normativ referitor la „locuință” și tot ce presupune această noțiune fundamentală, precum și ordinea de drept pe baza căruia acționează, ca bloc unitar, statul și orice participant în domeniul locuințe.</p> <p>În acest context, la art.5 alin.(1) al Legii nr.75/2015 cu privire la locuințe, este punctat că „locuințele sunt destinate pentru domicilierea persoanelor”.</p> <p>Totodată, noțiunea de „locuință” înseamnă construcție sau încăpere izolată alcătuită din una sau din mai multe camere de locuit, precum și din alte încăperi auxiliare (bucătărie, bloc sanitar etc.), care satisface cerințele de trai ale unei persoane sau ale mai multor persoane (familii) și corespunde exigențelor minime pentru locuințe, stabilite în actele normative; în calitate de locuință sunt recunoscute casele de locuit individuale, apartamentele, încăperile locuibile din</p>	<p>Se acceptă parțial Interdicția de desfășurare a activității de antreprenoriat este aplicată aleatoriu genurilor de activitate, ce se supun notificării sau autorizării (în unele cazuri). Deși există prevederea generală, precum „locuințele sunt destinate pentru domicilierea persoanelor”,</p>

		<p>cămine și din clădiri cu altă destinație. Respectiv, această semnificație, reglementată la art.4 al Legii nr.75/2015, nu poate fi triată în funcție de anumite interese sau circumstanțe și nici nu permite desfășurarea unor activități comerciale decât cele de trai/domiciliere.</p> <p>Acest drept (dreptul la locuință) constituie un drept fundamental, care face parte din dreptul la viață decentă al persoanei sau familiei și orice intruziune în acest scop se consideră neconstituțională și este inadmisibilă într-un stat de drept. În conformitate cu art.1 alin.(1) al Legii nr.75/2015, dreptul la locuință prevede:</p> <p>a) stabilitatea privind raporturile de locațiune, prestarea serviciilor adecvate aferente, asigurarea infrastructurii necesare, accesibilitatea surselor financiare;</p> <p>b) nediscriminarea în exercitarea dreptului la locuință, inclusiv accesul la piața locuințelor, administrarea și folosirea locuinței, precum și intrarea în proprietatea unei locuințe;</p> <p>c) transparența exercitării de către autorități a atribuțiilor și a obligațiilor ce se referă la exercitarea dreptului la locuință.</p> <p>De asemenea, potrivit art.47 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova: „Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare”.</p> <p>De remarcat că, în condițiile în care se intenționează să se desfășoare o activitate antreprenorială în încăperi cu destinație locativă, atunci cadrul legal actual (art.6 alin.(3)-(6) al Legii nr.75/2015) prevede posibilitatea de trecere a locuințelor proprietate privată, în categoria încăperilor cu altă destinație decât cea locativă la decizia proprietarului ori, după caz, cu acceptul proprietarilor locuințelor.</p> <p>În această privință, reiterat semnalăm riscuri majore în cazul în care se va admite desfășurarea activității comerciale în locuințe proprietate privată legate de fluxul mare de clienți, nerespectarea orelor de desfășurare a activităților antreprenoriale, încălcarea regimului de zgomot, folosirea unor utilaje zgomotoase (mașini industriale), a unor produse chimice, majorarea sarcinii de energie termică și electrică, precum și de apă și canalizare asupra blocului locativ respectiv, contrar regulilor și normelor antiincendiară și de protecție civilă, de administrare și deservire tehnică a locuințelor și al regimului juridic specific domeniului locuințelor.</p> <p>În concluzie, dreptul la locuință își găsește consacrare și aplicabilitate în corpul legislației naționale și europene, iar aprecierea ca o „reglementare excesivă” este nejustificată și conduce la situații discriminatorii și vulnerabile în coraport cu titularul dreptului la locuință (beneficiar al unor garanții procedurale și sociale) și obligă reexamenarea obiectivă a acestei măsuri normative.</p>	<p>afacerile, ce nu se supun regimului de notificare sau autorizare se desfășoară în locuințe fără limitare. Proiectul vizează permisiunea desfășurării genurilor de activitate, care nu presupun utilizarea mașinilor industriale sau, în normă, nu produc zgomot sau poluare excesivă a spațiilor comune, datorită faptului că sunt unitățile comerciale sunt de tip „oficiu” și presupun organizarea interacțiunii cu consumatorii la distanță. De menționat, norma legală în vigoare permite activitatea unității comerciale care desfășoară activitate de comerț electronic (poziția 32) în spațiile locuibile, cu respectarea unor condiții menite să reducă fluxul vizitatorilor.</p> <p>Considerăm, că riscurile invocate sunt reale, dar diminuate prin înaintarea comercianților cerințelor expuse în proiect, menite să asigure neîncălcarea drepturilor locuitorilor blocului la condițiile de trai decente (limitarea orelor de lucru, obligația de a respecta regimul de zgomot, existența în legea</p>
--	--	--	---

		<p>II. În cazul propunerilor de la Art. XIV din proiectul legii, privind modificarea art.153 alin. (1) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014, prin care în esență se propune stabilirea unor noi termene de intrare în vigoare a prevederilor ce țin de obligativitatea dotării cu sisteme de poziționare globală (GPS) a vehiculelor antrenate la transportul rutier de persoane prin servicii regulate, limitatoare de viteză și tahografe (prin extinderea cu 2 ani a acestora), menționăm următoarele.</p> <p>1. Referitor la obligativitatea dotării cu sisteme de poziționare globală (GPS) – reiterăm că soluția identificată nu este cea mai reușită, iar deplasarea termenului de implementare nu schimbă esența problemelor identificate. În acest context, se propune integrarea soluției juridice propuse de MIDR, prin completarea art.63 alin.(1) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014, cu următorul enunț: „Obligația de interconectare la sistemul de management integrat administrat de Agenție pentru transmiterea datelor prin sistemele de poziționare globală, intervine în termen de 6 luni de la data punerii în aplicare a sistemului”.</p> <p>Având în vedere importanța strategică a acestui sistem pentru modernizarea transportului public, considerăm că soluția propusă de autor nu este justificată. Integrarea sistemelor de poziționare globală (ca parte a subsistemului e-Bilet și Sistemului de Management Integrat al Agenției Naționale Transport Auto) în cadrul transportului public reprezintă un element esențial al digitalizării și modernizării acestui sector, contribuind semnificativ la creșterea transparenței, eficienței și calității serviciilor. Deși Sistemul de Management Integrat și componentele acestuia e-Bilet și e-GPS este o inovație tehnologică, utilizarea soluțiilor similare în transportul public nu este o noutate în practica internațională, fiind un instrument deja implementat în multiple state europene.</p> <p>Sistemul digital constituie un instrument-cheie pentru Agenția Națională Transport Auto și autoritățile publice locale în dezvoltarea și gestionarea serviciilor de transport rutier de persoane. Beneficiile acestui sistem includ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorizarea și creșterea calității serviciilor – urmărirea în timp real a respectării orarelor și rutelor autorizate; - combaterea transportului ilicit – reducerea transportului ilegal și asigurarea unui cadru concurențial echitabil; - optimizarea activității autorităților competente – reducerea necesarului de controale de stat pe teren și eficientizarea reglementărilor. 	<p>specială (nr. 209/2016) a obligației de a încheia contracte pentru evacuarea deșeurilor, etc.)</p> <p>Nu se susține.</p> <p>Formularea propusă pentru art.63 presupune stabilirea într-un mod incert și imprevizibil intrarea în vigoare a unei obligații, odată ce „data punerii în aplicare a sistemului” nu este o dată clar identificabilă și depinde de voința unor autorități implicate în acest proces. Plus că nu e clar cum și prin ce act juridic se va identifica data în cauză.</p>
--	--	---	---

La fel, considerăm important să subliniem că monitorizarea prin GPS va fi activă exclusiv pe durata desfășurării cursei, nefiind un mecanism de supraveghere continuă a operatorilor privați. În momentul în care vehiculul este pus în circulație, iar conducătorul auto activează sistemul de emisie a biletelor electronice, traseul cursei și procesarea plăților sunt înregistrate. Totodată, operatorul de transport va dispune de o interfață dedicată, care îi va permite gestionarea serviciilor prestate printr-un instrument pus la dispoziție de autorități.

La nivel european, reglementările privind digitalizarea transportului public sunt stipulate în:
-Directiva 2010/40/UE privind sistemele de transport inteligente, care promovează interoperabilitatea și utilizarea datelor digitale în transporturi;

- Regulamentul delegat (UE) 2017/1926, care impune colectarea și schimbul de date relevante, inclusiv poziționarea vehiculelor. Experiențele statelor membre ale UE demonstrează impactul pozitiv al unor sisteme similare:

- Estonia: Administrația Estoniană de Transport utilizează sistemul centralizat „Ütris”, care colectează date despre transportul public, inclusiv analiza vânzărilor de bilete și utilizarea fondurilor publice 1;

- Malta: Ministerul Transporturilor gestionează un sistem de monitorizare a serviciilor de transport public, care asigură supravegherea în timp real a vehiculelor, respectarea orarelor de către operatori și optimizarea rețelelor de transport.

Implementarea componentei e-GPS face parte dintr-un proces mai amplu de reformă a transportului public, care include punerea în aplicare a legislației privind obligațiile de serviciu public (PSO). Dezvoltarea sistemului digital facilitează tranziția către un sistem de transport public social, care oferă instrumentele necesare pentru încheierea contractelor de servicii publice de transport de persoane în conformitate cu prevederile art. 2 din Regulamentul (CE) nr.1370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 1191/69 și nr. 1107/70 ale Consiliului. Digitalizarea transportului public va permite transparența veniturilor și subvențiilor care urmează să fie oferite operatorilor pentru prestarea serviciilor de interes public, ceea ce va contribui la o utilizare eficientă a resurselor publice.

Având în vedere beneficiile majore ale implementării sistemului e-GPS, considerăm că o eventuală amânare nu este justificată. Acest sistem reprezintă un instrument indispensabil pentru modernizarea transportului public, fiscalizarea veniturilor și asigurarea unui serviciu de transport eficient și transparent. Prin urmare, recomandăm integrarea soluției juridice propuse de MIDR și implementarea sa conform angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană.

2. Referitor la obligativitatea dotării cu tahografe și limitatoare de viteză – menționăm că această obligație intervine ca urmare a semnării Acord de asociere din 27.06.2014 între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei

Se acceptă

		<p>Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte. Astfel, Anexa X la Capitolul 15 (Transporturi) din Titlul IV, stabilește că Republica Moldova se angajează să își apropie progresiv legislația de următoarea legislație a UE și de următoarele instrumente internaționale în termenele stipulate.</p> <p>a) Directiva 92/6/CEE a Consiliului din 10 februarie 1992 privind instalarea și utilizarea dispozitivelor limitatoare de viteză pentru anumite categorii de vehicule din cadrul Comunității: - pentru toate vehiculele care asigură transportul internațional, dispozițiile acestei directive se pun în aplicare în termen de 1 an de la intrarea în vigoare a prezentului acord; - pentru toate vehiculele care asigură transportul național înmatriculate deja la momentul intrării în vigoare a prezentului acord, dispozițiile acestei directive se pun în aplicare în termen de 8 ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord; - pentru toate vehiculele înmatriculate pentru prima dată, dispozițiile acestei directive se pun în aplicare în termen de 1 an de la intrarea în vigoare a prezentului acord.</p> <p>b) Regulamentul (CE) nr.561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 privind armonizarea anumitor dispoziții ale legislației sociale în domeniul transporturilor rutiere: - pentru toate vehiculele care asigură transportul internațional, dispozițiile acestui regulament se pun în aplicare odată cu intrarea în vigoare a prezentului acord; - pentru toate vehiculele care asigură transportul național înmatriculate deja la momentul intrării în vigoare a prezentului acord, dispozițiile acestui regulament, cu excepția art.27 privind tahografele digitale, se pun în aplicare în termen de 3 ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord; - dispozițiile art.27 privind tahografele digitale se pun în aplicare în termen de 8 ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord.</p> <p>c) Directiva 2006/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind condițiile minime pentru punerea în aplicare a Regulamentelor (CEE) nr.3820/85 și (CEE) nr.3821/85 ale Consiliului privind legislația socială referitoare la activitățile de transport rutier - dispozițiile acestei directive se pun în aplicare în termen de 3 ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord.</p> <p>Ca urmare, luând în considerare procesul de screening a legislației naționale și inițierea negocierilor privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, extinderea unilaterală a termenilor de implementare poate genera discuții suplimentare. Mai mult, subiectul privind aspectele ce țin de legislația socială se regăsesc în proiectul Planului de creștere, care prevede deja obligația de inițiere a implementării tahografelor inteligente.</p> <p>În acest context, menționăm că la nivelul UE, de la 01.07.2026 devin obligatorii a fi instalate tahografe și la vehiculele de peste 2,5 tone.</p> <p>Totodată, menționăm că, Codul transporturilor rutiere nr.150/2014 stabilește inclusiv unele categorii de transporturi asupra cărora nu se extinde obligația privind regimul de muncă și</p>	Aceste prevederi au fost excluse din proiect.
--	--	--	---

		<p>odihnă, inclusiv asupra vehiculelor rutiere utilizate pentru transportul rutier de persoane prin servicii regulate, lungimea rutei nedepășind 50 km.</p> <p>Subsecvent, condiția de utilizare a tahografelor digitale este aplicabilă doar pentru unitățile de transport care au fost dotate cu aceste dispozitive la momentul producerii sau tehnologic permit instalarea acestora. În cazul vehiculelor rutiere care din punct de vedere tehnic sau economic (implică costuri majorate în raport cu valoarea vehiculului) și nu permit montarea tahografelor digitale se admite instalarea tahografelor analogice, conform prevederilor Regulamentului privind condițiile de montare, reparare și verificare a tahografelor și a limitatoarelor de viteză, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.475/2016.</p> <p>III. În partea ce stabilește momentul intrării în vigoare a legii, peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial (Art.XXI), evocăm că acest fapt este contrar prevederilor art.56 alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căroră, „legile care stabilesc obligații, cerințe sau interdicții pentru desfășurarea activității de întreprinzător intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.</p> <p>Prin urmare, la promovarea proiectului vizat este imperios necesar a se ține cont de cadrul normativ în vigoare.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Termenul de 6 luni se referă la obligații, cerințe sau interdicții suplimentare, ori proiectul propus are scop dereglementarea, adică prevede contrariul – de a simplifica cerințele și a elimina obligațiile excesive.</p>
12	Banca Națională a Moldovei	Lipsa avizului	Se ia act.
13	Congresul Autorităților Locale din Moldova (demers nr.72 din 10.03.2025)	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se ia act.
14	Colegiul Medicilor Veterinari (demers nr.799 din 03.03,2025)	<p>Colegiul Medicilor Veterinari din Republica Moldova, în urma ședințelor comune cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, este în totalitate de acord cu organele menționate în privința poziției asupra controlului de stat al activităților sanitare veterinare, inclusiv cu cele care vor avea efecte în baza intrării în vigoare a Legii 82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar și a Legii 196/2024 privind sănătatea animală. Ultimele, fiind Legi care transpun direct Regulamentele Europene și ne apropie de integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană. Însă, până la intrarea în vigoare a acestor Legi, controlul de stat, inclusiv în domeniul agroalimentar, este reglementat de Legea 131/2012, prin care ANSA nu are la moment pârghii de control stipulate în Legea 82/2024.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>S-a acceptat versiunea ANSA care este în conformitate cu Regulamentul UE 625/2017.</p>

		<p>În acest context Colegiul Medicilor Veterinari din Republica Moldova își menține poziția stipulată în avizul nr. 767 din 16 ianuarie 2025 la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (1159/MDED/2024) și venim cu propunerea ca până la intrarea în vigoare a Legii 82/2024 și a documentelor conexe, toate unitățile supuse autorizării sanitare veterinare (cu excepția activităților prevăzute la pct. 1.12, 1.18, 3.5, 4.1-4.3, 4.5, 5.6, 5.9, 6.1-6.11) din anexa nr. 6 din Legea 221/2007 trebuie să fie asigurate cu medici veterinari, ca persoane garant a inofensivității și siguranței produselor de origine animală.</p>	
15	<p>Agenția Serviciii Publice (demers nr.01/2768 din 27.02.2025)</p>	<p>1. La Art. I, cuvântul „alineatul” de substituit cu cuvântul „punctul”.</p> <p>2. La Art. III (pct.1 și 3) și Art. VII (pct.2 și 3), nu se susțin propunerile de excludere a obligativității de publicare a avizelor privind modificarea denumirii și sediului persoanei juridice în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și publicarea acestora doar în Buletinul electronic al organului înregistrării de stat, din următoarele considerente: În conformitate cu prevederile art. 182 și 183 din Codul civil, persoana juridică este obligată să publice un aviz în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova” despre modificarea denumirii și sediului, sub sancțiunea plății de despăgubiri.</p> <p>Respectiv, publicarea avizelor menționate supra reprezintă o etapă premergătoare procedurii de înregistrare a modificărilor în actele de constituire și în datele înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice.</p> <p>Totodată, legiuitorul a stabilit în Codul civil obligativitatea publicării avizelor despre modificarea denumirii și sediului, sub sancțiunea plății de despăgubiri, prevedere care lipsește în proiectul de lege.</p> <p>Or, potrivit art. 2 din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, Buletinul electronic al organului înregistrării de stat este un sumar de date și informații oficiale extrase din Registrul de stat și publicate pe pagina web oficială a organului înregistrării de stat. Astfel, publicarea în Buletinul electronic se efectuează efectiv după înregistrarea de stat a persoanei juridice, după înregistrarea de stat a modificărilor în actele de constituire și în datele înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice.</p> <p>Atenționăm asupra faptului că, potrivit art. 5 din Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, publicarea informațiilor indicate în partea a IV-a din Monitorul Oficial al RM (informația cu privire la înregistrarea, sistarea și încetarea</p>	<p>Nu se acceptă Conform prevederilor art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 „Articolul poate fi divizat în alineate”.</p> <p>Nu se acceptă Publicarea informației în ambele surse oficiale și publice de informare este o dublare și creează proceduri birocratice și costuri nejustificate comunității de afaceri.</p>

		<p>activității partidelor, altor organizații social politice și a organizațiilor obștești, precum și a agenților economici, informația privind aplicarea conform legii a procedurii falimentului întreprinderilor și organizațiilor) în alte ediții nu are putere juridică.</p> <p>3. La Art. VII nu se susțin de principiu propunerea de modificare ale art. 9 alin. (9) și alin.(112), art. 10 alin. (2), art. 16 alin. (2) și alin. (21), precum și art. 20 alin. (1) din Legea nr. 220/2007.</p> <p>Termenul de 30 de zile pentru depunerea documentelor pentru înregistrarea modificărilor la organul înregistrării de stat s-a stabilit în scopul asigurării veridicității și acurateței datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice. Totodată, termenul acordat de legiuitor este unul rațional, oferind timp suficient pentru prezentarea documentelor necesare.</p> <p>Aducem la cunoștință că la momentul actual, este în proces de finalizare proiectul „Conceptualizarea, dezvoltarea și implementarea noului Registru de stat al unităților de drept”, odată cu implementarea căruia se vor schimba procedurile și procesele de lucru ale organului înregistrării de stat, deopotrivă cu implementarea platformei online pentru interacțiunea cu solicitanții de servicii, ce prezumă completarea și depunerea online a cererilor de înregistrare, cât și a serviciilor conexe. Subliniem că ponderea cererilor de înregistrare depuse online a crescut semnificativ, fără a fi necesară o programare prealabilă în acest sens. De asemenea, Agenția Servicii Publice a lansat o versiune nouă a sistemului de programare la serviciile de înregistrare și licențiere a unităților de drept, care va contribui la creșterea numărului de locuri disponibile pentru programare. Astfel, numărul de persoane deservite în baza programării prelabile va crește, iar timpul de așteptare pentru programare va fi redus.</p> <p>Subsecvent, informăm că în cazul nerespectării termenului stabilit de legislație din motive independente de voința persoanei, în temeiul art. 65 din Codul administrativ, la cererea persoanei care a omis termenul de prezentare a documentelor, organul înregistrării de stat este în drept să repună în termen, în condițiile articolului nominalizat.</p> <p>Prin urmare, persoanele juridice, inclusiv cu investiții străine, au posibilitatea depunerii cererilor de înregistrare în termenul prevăzut de lege.</p> <p>4. La Art. XVI din proiectul de lege comunicăm următoarele: În proiectul de lege se propune completarea art. 5 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului cu alineatul (22) cu următorul cuprins: „(22) La aplicarea măsurilor</p>	<p>Se acceptă Propunerea de modificare a fost exclusă din proiect</p> <p>Se acceptă. Modificările la Legea nr.308/2017 se exclud din proiect.</p>
--	--	---	---

Menționăm că, în conformitate cu art. 52 alin. (3) al Legii nr. 308/2017, în cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare constată neconcordanță între informațiile privind beneficiarul efectiv disponibile în Registrul de stat al unităților de drept și în Registrul fiduciilor și construcțiilor juridice similare și informațiile privind beneficiarul efectiv prezentate de către client, acestea informează, în termen de 5 zile lucrătoare, Serviciul Fiscal de Stat și Agenția Servicii Publice. În acest caz, entitățile raportoare sunt obligate să nu efectueze nicio activitate sau tranzacție, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de afaceri ori să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite imediat clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat și la Serviciul Fiscal de Stat.

Actualmente, ASP în comun cu Agenția de Governare Electronică, asigură accesul, în mod automatizat, la informația cu privire la beneficiarii efectivi doar ai societăților cu răspundere limitată, societăților în nume colectiv, întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), deoarece în sistemele informaționale care asigură ținerea Registrului de stat al unităților de drept nu există funcțional pentru înscrierea datelor beneficiarilor efectivi ai persoanelor juridice, cu următoarele forme juridice de organizare: societăți pe acțiuni, cooperative, organizații necomerciale (asociații, fundații, instituții private).

De asemenea, informăm că ASP este în proces de dezvoltare a unui nou Sistem informațional „Registrul de stat al unităților de drept”, sub egida Agenției de Governare Electronică, care prevede inclusiv funcțional de înregistrare și actualizare a datelor cu privire la beneficiarii efectivi pentru toate formele juridice de organizare.

Prin urmare, amendamentele propuse ar putea fi aplicabile doar după lansarea noului Sistem informațional „Registrul de stat al unităților de drept”.

Astfel, la **Art. XV și Art. XVI** urmează de substituit sintagma „Registrul de stat al persoanelor juridice și al întreprinzătorilor individuali” cu sintagma „Registrul de stat al unităților de drept”, deoarece conform prevederilor Legii 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, Registrul de stat al persoanelor juridice și Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali constituie parte componentă a Registrului de stat al unităților de drept. De asemenea, la Art. XV și Art. XVI după cuvântul „accesază ” urmează de completat cu sintagma „prin intermediul platformei de interoperabilitate”.

Totodată, se propune repetat completarea proiectului cu prevederi privind coordonarea și verificarea corectitudinii lingvistice la Agenția Servicii Publice a textelor de publicitate pe vehicule și a textelor publicitare, în cazul în care se preconizează includerea în publicitate a textului în limba română, altul decât denumirea întreprinderii, mărcii înregistrate sau mărcii comerciale.

Se ia act.

Propunerile au fost excluse din proiect.

		<p>Astfel, se propune completarea art. XVIII din proiectul de lege cu următoarele prevederi:</p> <p>„1. La articolul 40, alineatul (1) după cuvântul „vehicul” se completează cu textul „, a coordonării cu Agenția Servicii Publice, din punct de vedere al corectitudinii lingvistice”.</p> <p>2. Articolul 41: în denumirea articolului cuvântul „publicitară” se substituie cu cuvintele „și textul publicitar”; se completează cu alineatul (21) cu următorul cuprins:</p> <p>„(21). Textul publicitar se coordonează cu Agenția Servicii Publice din punct de vedere al corectitudinii lingvistice, în cazul în care se preconizează includerea în publicitate a textului în limba română, altul decât denumirea întreprinderii, mărcii înregistrate sau mărcii comerciale.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Aceste prevederi depășesc obiectul proiectului.</p>
16	<p>Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor (demers nr.15-1154 din 28.02.2025)</p>	<p>La art. VII din proiect, Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, reiterat, se intervine cu următoarele completări:</p> <p>1. În articolul 2, la noțiunea de medic veterinar oficial, se propune excluderea textului „având calitatea de funcționar public”.</p> <p>2. Articolul 6, litera a) - b) se completează cu următorul text „doar de către medici veterinari oficiali având calitatea de inspector”.</p> <p>3. La articolul 15, alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Abatoarele se supun supravegherii sanitare veterinare de stat de către medicii veterinari oficiali din cadrul subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor.”</p> <p>4. Art.18 se propune a se completa cu alineatul (16) cu următorul cuprins: „(16) Autorizația sanitară veterinară de funcționare nu poate fi eliberată mai multor agenți economici pentru una și aceeași încăpere/spațiu/adresă, decât dacă spațiile sunt separate, există căi de acces separate, iar mărimea spațiilor corespunde genului de activitate solicitat”.</p> <p>Este de menționat că această propunere este necesară pentru aplicarea corectă a vecinătății produselor alimentare de origine animală și măsurilor de biosecuritate în exploatațiile de animale.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Această modificare a trecut în lectura a doua în Parlament la 20.02.2025 în proiectul nr. 346</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea nu se încadrează în obiectul proiectului.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Propunerea inclusă în proiect.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea nu se încadrează în obiectivul proiectului.</p>
17	<p>Asociația Patronală a Operatorilor de Transport Auto</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri</p>	<p>Se ia act.</p>

	(demers f/nr. din 06.03.2025)		
18	<p>Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (demers nr.01/2-30-303 din 06.03.2025)</p>	<p>Conform alin. (2), art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectele actelor normative care vizează domeniile de competență ale autorităților publice autonome se transmit obligatoriu acestora spre avizare.</p> <p>Subsecvent, este necesar să aducem la cunoștință că proiectul dat nu a fost recepționat anterior pentru expunerea Serviciului asupra acestuia.</p> <p>Corespunzător, dat fiind faptul că proiectul de lege conține modificări și completări la Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (în continuare – Legea nr. 308/2017), Serviciul ține să precizeze următoarele aspecte importante și riscante referitor la argumentele aduse în susținerea modificărilor inițiate și care contravin Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului și a Directivei (UE) 2018/843 de modificare a Directivei (UE) 2015/849, precum și amendamentele propuse contravin scopului implementării cerințelor standardelor internaționale cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor, finanțării terorismului și a proliferării armelor de distrugere în masă, adoptate de către Grupul de Acțiune Financiară Internațională (GAFI/FATF).</p> <p>Totodată, alin. (4), art. 6 din Legea nr. 308/2017, reglementează exhaustiv: „Entitățile raportoare aplică măsurile de precauție stabilind amploarea lor în funcție de client, riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului identificat, țară (jurisdicție), relația de afaceri, bun, serviciu sau tranzacție, rețeaua de distribuție.”. Același art. 6, la alin. (7) din aceeași lege, stabilește expres: „Entitățile raportoare trebuie să poată demonstra Serviciului și organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare că amploarea măsurilor de precauție privind clienții prevăzute la art. 5, 7 și 8 este adecvată, ținând cont de riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului identificate.”</p> <p>Corespunzător, considerăm că prin includerea unui alineat nou (21) la art. 5 din Legea nr. 308/2017, va avea loc limitarea aplicării măsurilor de precauție privind clienții care trebuie să fie aplicate de către entitățile raportoare în condițiile art. 5, alin. (1) din aceeași lege. Acest fapt va expune atât entitățile raportoare cât și sistemul financiar riscurilor de neimplementare eficientă a măsurilor legale, de reglementare și operaționale de combatere a spălării banilor, finanțării terorismului și finanțării proliferării, precum și a altor amenințări cu privire la integritatea sistemului financiar.</p> <p>În aceeași ordine de idei, este de menționat că, cerințele respective transpun fidel cadrul legal european stabilit prin Directiva 2015/849, care prevede:</p>	<p>Se ia act. Modificările la Legea nr. 308/2017 și Legea nr. 1/2018 au fost excluse din proiect.</p>

„Statele membre se asigură că entitățile obligate aplică fiecare dintre cerințele de precauție privind clientela prevăzute la alineatul (1). Cu toate acestea, entitățile obligate pot stabili amploarea măsurilor respective în funcție de risc.” Aceeași cerință este prevăzută și de Recomandarea 10 GAFI/ FATF.

Toate entitățile raportoare sunt obligate să adopte măsuri rezonabile, adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității clientului și beneficiarului efectiv al clientului, utilizând documente, date și informații relevante obținute dintr-o sursă sigură, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control a clientului.

Este important în același context de reiterat faptul că, Republica Moldova în calitate de stat membru al Comitetului Moneyval din cadrul Consiliului Europei, este supusă continuu procedurii de evaluare cu privire la gradul de implementare ale celor 40 Recomandări GAFI/FATF, fiind pus accentul pe eficiența implementării acestora, evaluarea riscurilor și înțelegerea acestora, precum și al modului de transpunere a prevederilor standardelor internaționale în legislația națională, or recomandările respective au stabilit un cadru comprehensiv și conform de măsuri, pe care țările sunt obligate să le implementeze în vederea prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și a finanțării proliferării armelor de distrugere în masă.

La art. XVII. – Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebanară, noțiunea „beneficiar efectiv”, urmează a fi expusă în următoarea redacție: „beneficiar efectiv – astfel cum este definit în Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;”, or includerea cuvântului „fizică” nu este suficientă pentru asigurarea corespunderii noțiunii definite de altă lege.

La Articolul 23, alineatul (4), litera b), sintagma „sau, după caz” urmează a fi exclusă, alineatul fiind expus în următoarea redacție, astfel încât să asigure concordanța cu noțiunea de „deținător” definită la art. 3 din aceeași lege:

„b) transparența structurii de proprietate a organizației de creditare nebanară și actualizarea informațiilor cu privire la fondator, acționar/asociat, inclusiv beneficiarul/ii efectiv/i;”.

Prin prisma celor expuse, prin prezentul aviz asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat (număr unic 1159/MDED/ 2024), întru asigurarea conformă a continuității eforturilor depuse în vederea implementării corespunzătoare a legislației în domeniul AML, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor solicită excluderea tuturor amendamentelor de modificare a Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

19	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova	Lipsa avizului.	Se ia act.
20	Asociația Viti-Vinicolă a Regiunii Geografice Delimitate „Valul lui Traian” (demers nr.34 din 28.02.2025)	<p>La Art. XVII din proiect, care prevede – la articolul 54¹ alin. (3) din Legea privind deșeurile nr. 209/2016 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 209-212, art.297) cu modificările ulterioare, cuvântul „vin” se exclude a proiectului de modificare a Legii 209 privind deșeurile, prin excluderea categoriei produs „vin” din sistemul depozit ambalaj intervine cu obiecții și propuneri.</p> <p>La data de 26 februarie 2025 a avut loc Adunarea Generală anuală a membrilor Asociației, la care au participat 41 reprezentanți. În cadrul ședinței a fost discutat inclusiv subiectul privind reglementarea juridică a Sistemului Depozit Ambalaj (SDA) conform prevederilor Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și impactul asupra activității producătorilor vitivinicoli, urmare a implementării mecanismului de colectare a ambalajului pentru vin și povara financiară care urmează a fi suportată având în vedere specificul industriei.</p> <p>În acest sens, în cadrul Adunării Generale, cu votul unanim, membrii Asociației și-au exprimat, de principiu, susținerea proiectului de modificare a Legii nr. 209/2016, cu excluderea din prevederile art. 54¹ alin. (3) a cuvântului „vin”, respectiv excluderea categoriei produs „vin” din sistemul depozit ambalaj, menționând că, implementarea sistemului depozit ambalaj pentru produsele vitivinicole va avea în consecință impact negativ asupra producătorilor, fără a atinge obiectivul de colectare a deșeurilor, în speță – sticla, cu invocarea următoarelor argumente:</p> <p>Creșterea costurilor de producție și logistică Implementarea SDA va impune producătorilor obligația de a adapta ambalajele și etichetarea pentru a respecta cerințele sistemului. Aceasta va genera costuri suplimentare pentru modificarea liniilor de îmbuteliere și a proceselor de ambalare. Gestionarea returului ambalajelor va necesita infrastructură suplimentară pentru colectare, depozitare și reciclare, ceea ce impune investiții în logistică și spații de stocare.</p> <p>Impact negativ asupra exportului de vinuri Multe vinuri din Republica Moldova sunt exportate, iar aplicarea unui sistem de depozit pe ambalaje riscă să creeze bariere administrative și logistice suplimentare. Dacă sistemul de depozit va impune garanții financiare la momentul vânzării, producătorii vor întâmpina dificultăți în gestionarea returnării ambalajelor pentru export, afectând competitivitatea pe piețele externe.</p> <p>Creșterea prețului final al vinurilor Costurile suplimentare generate de conformarea la sistemul de depozit se vor reflecta în prețul final al produsului. Acest lucru va reduce competitivitatea vinurilor moldovenești, în special</p>	Nu se acceptă Ministerul Mediului nu susține propunerile de modificare.

pe piața locală și pe piețele sensibile la preț. Creșterea prețului va putea determina o scădere a cererii interne, având în vedere că vinurile importate ar putea deveni mai atractive pentru consumatori dacă nu sunt supuse aceluiași costuri.

Dificultăți în gestionarea ambalajelor reutilizabile Sistemul de depozit presupune fie reciclarea ambalajului, fie reutilizarea acestuia. În cazul sticlelor de vin, reutilizarea este dificilă din cauza diversității formelor și dimensiunilor utilizate de diferiți producători. Costurile asociate cu colectarea, curățarea și reintroducerea în circuit a sticlelor vor putea depăși beneficiile economice, în special pentru micii producători.

Necesitatea adaptării legislative și riscuri de penalizare Implementarea SDA implică **obligații noi de raportare și conformitate pentru producători**, care trebuie să se asigure că respectă noile norme. Există riscul ca sancțiunile pentru neconformitate să fie aplicate disproporționat producătorilor mai mici, care nu au capacitatea administrativă de a se adapta rapid la cerințele sistemului.

Necesitatea angajării de personal suplimentar și creșterea sarcinii administrative Implementarea sistemului de depozit va impune noi cerințe administrative, inclusiv gestionarea returului ambalajelor, raportarea către autorități și coordonarea logistică a colectării. Aceste sarcini vor necesita angajarea de personal suplimentar sau redistribuirea resurselor existente, ceea ce va duce la costuri operaționale mai mari.

Producătorii mici și mijlocii, care nu dispun de departamente dedicate pentru gestionarea conformității cu reglementările de mediu, vor fi nevoiți să suporte costuri disproporționate pentru a respecta cerințele sistemului.

Procesul de returnare și verificare a ambalajelor va necesita implementarea unor sisteme informatice de evidență, ceea ce implică investiții suplimentare în formarea angajaților și în infrastructură.

Subsidiar este de menționat că, la 4 decembrie 2024 Parlamentul și Consiliul European au adoptat Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, care specifică că ambalajele pentru vin nu sunt incluse în obligația implementării unui sistem de garanție-returnare (SGR). Această reglementare vine în contextul recunoașterii particularităților sectorului vitivinicol, unde ambalajele sunt reutilizate într-un ritm diferit față de alte tipuri de produse, iar impactul asupra mediului poate fi gestionat prin alte mecanisme mai eficiente.

În acest context, implementarea unui sistem obligatoriu în Republica Moldova ar putea reprezenta o măsură disproporționată, care nu este aliniată cu reglementările europene, generând astfel costuri nejustificate pentru producători.

Un alt aspect important este că, producătorii vitivinicoli din Republica Moldova sunt deja parte a mecanismului Răspunderii Extinse a Producătorului (REP), care le impune obligații

		<p>privind gestionarea ambalajelor introduse pe piață, precum finanțarea sistemului de colectare a ambalajelor, gestionarea reciclării prin parteneriate cu operatorii specializați, monitorizarea cantității de ambalaje introduse pe piață și raportarea acestora, etc. Acest lucru are mai multe implicații relevante în contextul implementării sistemului de depozit pentru ambalaje. În speranța unei colaborări continuă și consultări deschise, în vederea identificării măsurilor eficiente și sustenabile, menite să sprijine atât dezvoltarea industriei vitivinicole, cât și să asigure respectarea principiilor de mediu și responsabilitate extinsă a producătorului.</p>	
21	<p>Asociația Vitivinicolă a Regiunii Geografice Delimitate „Codru” (demers nr.17 din 28.02.2025)</p>	<p>Prin prezenta, AO ”Asociația Vitivinicolă a Regiunii Geografice Delimitate ”Codru””, care întruchipează în rândurile sale 58 de agenți economici din domeniul vitivinicol informează, că în baza rezultatelor examinării proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, apare o presupunere persistentă, că aceste modificări și completări la actul nominalizat au drept scop strict reducerea competitivității potențialului de producție rămas al țării, inclusiv și al industriei vitivinicole la general.</p> <p>Acest proiect ar fi ca o lovitură intenționată, menită să prevină creșterea eficienței industriale ale țării, lipsit de orice logică și pare că ar avea drept scop strict complicarea situației deja critice din industria vitivinicolă autohtonă.</p> <p>Este nedumerit faptul, că în timp, ce alte țări cu potențial vitivinicol dezvoltat, recurg la tot felul de măsuri pentru a-și proteja propria industrie, în Republica Moldova, dimpotrivă, prin tot felul de insinuări, se introduc mecanisme, care subminează în mod deliberat dezvoltarea economică a întregului complex vitivinicol al țării.</p> <p>Atare acțiuni, cum ar fi implementarea sistemului depozit ambalaj (SDA) pentru ambalajele de vin în Republica Moldova ar putea constitui o povară economică semnificativă pentru producătorii vitivinicoli, având în vedere reglementările europene și practicile statelor mari producătoare de vin la acest capitol.</p> <p>Prin urmare, Reglementarea europeană nu impune includerea ambalajelor pentru vin în sistemul depozit ambalaj. Cu atât mai mult, în țările ca Franța, Italia și Spania, care sunt considerate pe drept marile state producătoare de vin din Europa, nu s-a impus obligativitatea returnării ambalajelor pentru vin printr-un sistem de garanție-returnare (SGR), recurgând la soluții alternative, mai eficiente, accesibile și acceptabile.</p> <p>Acest fapt, că statele cu cele mai mari piețe vitivinicole nu au adoptat sistemul SDA pentru vin, confirmă ineficiența economică a acestei măsuri în cazul industriei vinului și ridică întrebări, legate de necesitatea impunerii unui astfel de sistem în Republica Moldova.</p> <p>Subliniind cele relatate, este de menționat, că implementarea unui sistem de garanție-returnare pentru ambalajele de vin ar genera cheltuieli semnificative, care ar afecta imediat și negativ competitivitatea producătorilor din sectorul vitivinicol, atât în interiorul, cât și în exteriorul țării.</p>	<p>Nu se acceptă Ministerul Mediului nu susține propunerile de modificare.</p>

		<p>Totodată, potrivit cadrului normativ de reglementare în domeniul gestionării deșeurilor existent, producătorii vitivinicoli sunt obligați să contribuie la mecanismul de reciclare a sticlei prin implementarea și respectarea cerințelor în materia de responsabilitate extinsă a producătorului. Aceste obligații includ:</p> <ul style="list-style-type: none"> -finanțarea sistemului de colectare a ambalajelor prin contribuții la organizațiile de reciclare. -gestionarea reciclării prin parteneriate cu operatorii economici specializați în colectarea sticlei. -monitorizarea cantităților de ambalaje introduse pe piață și raportarea acestora, conform cerințelor de mediu. <p>Astfel, sticla în calitate de ambalaj pentru vin deja se colectează și reciclează printr-un mecanism funcțional, fără a fi necesară înlocuirea acestuia printr-un sistem de depozit ambalaj.</p> <p>Rezumând cele expuse AO "Asociația Vitivinicolă a Regiunii Geografice Delimitate "Codru"" consideră prematură implementarea atare actelor normative pentru sectorul vitivinicol și propune excluderea categoriei produs „vin” din Sistemul Depozit Ambalaj, pentru că povară financiară să nu distrugă dezvoltarea complexului vitivinicol, conturată în ultimul timp; efectuarea unui studiu și analiză reală asupra consecințelor și impactului aplicării sistemului depozit ambalaj asupra producătorilor vitivinicoli, fapt ce nu a fost efectuat în cadrul elaborării și promovării proiectului HG privind stabilirea SDA și a mecanismului de implementare a SDA, precum și realizarea unui studiu privind reglementarea aplicabilității sistemului depozit ambalaj în statele Uniunii Europene (Franța, Italia, Spania, Germania, etc., precum și a țărilor în vecinătate – România, Ucraina), sub aspectul răsfrângerii asupra categoriei produs „vin”.</p>	
22	<p>A.O. „Uniunea Micilor Producători de Vinuri Dionysos,, (demers nr.45 din 27.02.2025)</p>	<p>A.O. "Uniunea Micilor Producători de Vinuri Dionysos", în calitate de organizație care reprezintă interesele a 70 de membri – producători vitivinicoli, intervine cu referire la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat și exprimă susținerea proiectului de modificare a Legii 209 privind deșeurile, prin excluderea categoriei produs „vin” din sistemul depozit ambalaj, având în vedere următoarele argumente.</p> <p>Membrii asociației, semnatari ai prezentei scrisori de poziție sunt micii producători, care sunt promotori ai păstrării autenticității vinului moldovenesc, realizează cantitativ producție vitivinicolă mică, de calitate înaltă, dedicată preponderent pieței locale și internaționale. Implementarea sistemului depozit ambalaj (SDA) pentru categoria produs vin, va impune taxe și costuri suplimentare, procese birocratice complexe, ceea ce riscă să afecteze în mod negativ activitatea acestor producători. În consecință, în condițiile unei concurențe dure pe piața vitivinicolă, există riscul că multe mici întreprinderi vitivinicole vor fi în pragul falimentului. Rămânem nedumeriți asupra faptului că, deși mesajul autorităților de stat a fost constant în direcția susținerii IMM-urilor, de reducere a poverilor administrative și fiscale pentru</p>	<p>Nu se acceptă Ministerul Mediului nu susține propunerile de modificare.</p>

dezvoltarea unui climat de afaceri favorabil și sustenabil, continuă implementarea de noi reglementări rigide și respectiv taxe.

Membrii asociației, semnatari ai prezentei scrisori de poziție sunt micii producători, care sunt promotori ai păstrării autenticității vinului moldovenesc, realizează cantitativ producție vitivinicolă mică, de calitate înaltă, dedicată preponderent pieței locale și internaționale. Implementarea sistemului depozit ambalaj (SDA) pentru categoria produs vin, va impune taxe și costuri suplimentare, procese birocratice complexe, ceea ce riscă să afecteze în mod negativ activitatea acestor producători. În consecință, în condițiile unei concurențe dure pe piața vitivinicolă, există riscul că multe mici întreprinderi vitivinicole vor fi în pragul falimentului. Rămânem nedumeriți asupra faptului că, deși mesajul autorităților de stat a fost constant în direcția susținerii IMM-urilor, de reducere a poverilor administrative și fiscale pentru dezvoltarea unui climat de afaceri favorabil și sustenabil, continuă implementarea de noi reglementări rigide și respectiv taxe.

Mecanismul de implementare a Sistemului Depozit pentru Ambalaje reprezintă astfel cum este la etapa actuală, un proces sofisticat, costisitor și nerealizabil pentru producătorii vitivinicoli. Este bine cunoscut că multe țări europene, producătoare de vin, nu au impus obligativitatea returnării ambalajelor pentru vin printr-un astfel de sistem, dar au adoptat soluții alternative, de ex. prin implementarea responsabilității extinse a producătorului (REP), sistem la care micii producători au aderat, în mod individual sau colectiv, este cunoscut și implementat, pentru care plătesc contribuții financiare, conform art. 12 alin. (21) din Legea 209/2016.

În Lituania, sistemul de depozit pentru ambalaje a fost implementat în 2016, iar vinul și băuturile spirtoase sunt excluse din acest sistem. Motivul principal pentru această excludere este că sistemele de depozit sunt concepute în principal pentru ambalajele de băuturi consumate în mod frecvent „din mers” (on-the-go), cum ar fi apa, sucurile, berea sau băuturile răcoritoare. Vinul și spirtoasele sunt considerate produse care, în general, nu sunt consumate rapid și nu generează un volum mare de ambalaje aruncate în spațiul public. În plus, aceste băuturi sunt adesea vândute în ambalaje mai grele și mai puțin standardizate, ceea ce poate complica logistica colectării automate prin aparatele de tip reverse vending machine (RVM) utilizate în sistemul de depozit. O altă justificare poate fi legată de taxele și reglementările specifice sectorului vitivinicol, care pot influența deciziile de includere a ambalajelor în sistemul de depozit. De exemplu, unele tipuri de vinuri din fructe și băuturi pe bază de vin sunt incluse în sistem doar dacă sunt ambalate în PET sau metal, dar nu dacă sunt în sticlă, ceea ce sugerează o abordare diferențiată bazată pe materialul ambalajului și obiceiurile de consum.

Mai mult, Parlamentul și Consiliul European au adoptat Regulamentul privind ambalajele și deșeurile la 4 decembrie 2024, care specifică că ambalajele pentru vin nu sunt incluse în obligația implementării unui sistem de garanție-returnare (SGR). Această reglementare vine în

contextul recunoașterii particularităților sectorului vitivinicol, unde ambalajele sunt reutilizate într-un ritm diferit față de alte tipuri de produse, iar impactul asupra mediului poate fi gestionat prin alte mecanisme mai eficiente.

Astfel, introducerea unui sistem obligatoriu în Moldova ar putea reprezenta o măsură disproporționată, care nu este aliniată cu reglementările europene, generând astfel costuri nejustificate pentru producători și cheltuieli semnificative, care, într-un final, va duce la creșterea prețului final de vânzare a vinurilor, care va atrage după sine scăderea vânzărilor de vin local și la export.

Eforturile depuse de Asociație, în colaborare cu partenerii, au contribuit la creșterea interesului consumatorilor pentru vinurile micilor producători, atrăgând atenția asupra vinurilor cu caracter autentic, realizate în loturi mici. Însă impunerea unor costuri suplimentare, pe lângă procesele de producție și așa costisitoare, care generează prețuri finale de vânzare a vinurilor de autor destul de ridicate, va duce la o majorare și mai mare a prețurilor și, implicit, la scăderea vânzării vinurilor de autor, a competitivității și a puterii de cumpărare a consumatorilor.

Procesul logistic de gestionare a ambalajelor returnate și reciclarea acestora ar complica semnificativ operațiunile micilor producători de vinuri, amplificând povara administrativă și financiară. Totodată, micii producători de vinuri pun un accent deosebit pe autenticitatea și identitatea vizuală a vinurilor, utilizând etichete cu elemente artistice care reflectă tradiția și unicitatea fiecărui produs. Conform noilor cerințe reglementate prin implementarea SDA, începând cu data intrării în funcțiune a sistemului de depozit pentru ambalaje, este interzis a se plasa pe piața produse ambalate în ambalaje care nu poartă marcajul ce indică apartenența la sistemul de depozit pentru ambalaje. Astfel, implementarea SDA ar impune schimbări forțate în designul etichetelor, ceea ce ar afecta imaginea brandului și valoarea percepută de consumatori.

Suplimentar la contribuția obligatorie de achitare de producătorii vitivinicoli în Fondul Viei și Vinului de 0,1 lei, în 2024 s-a adăugat taxa pentru respectarea cerințelor privind răspunderea extinsă a producătorului (REP). Includerea vinului în SDA va impune o sumă suplimentară încă nedeterminată, precum și garanția de 2,5 lei. La acestea se adaugă adaosurile comercianților și TVA-ul, ceea ce va duce la o creștere semnificativă a costurilor pentru producători, afectând astfel competitivitatea și sustenabilitatea sectorului vitivinicol, în special pentru micii producători.

Alte efecte negative asupra activității micilor producători la implementarea SDA:

- producătorii care nu sunt prezenți în lanțurile de distribuție sau în magazinele specializate vor întâmpina dificultăți semnificative în implementarea și gestionarea acestui sistem, ceea ce le va complica operarea și va adăuga costuri administrative suplimentare;

		<p>- impunerea SDA pentru vin în Republica Moldova ar afecta competitivitatea micilor producători în raport cu vinurile importate și cu cele europene, care nu sunt supuse unor astfel de reglementări;</p> <p>- condițiile de etichetare impuse de noile reglementări vor duce la o diversificare a etichetelor, ceea ce va necesita tipărirea unor loturi mici de etichete pentru fiecare variantă de produs, înlocuind producția mai eficientă în loturi mari. Aceasta va crește costurile de producție și va afecta negativ rentabilitatea micilor producători, în special în cazul celor cu capacitate foarte limitată de producție;</p> <p>- vinurile sunt ambalate într-o varietate de sticle, cu dimensiuni și forme diferite, care pot complica standardizarea procesului de returnare și reciclare;</p> <p>-afectarea percepției consumatorilor asupra produsului, pentru segmentul „premium”, deoarece astfel cum am menționat, ambalajul joacă un rol important în experiența consumatorului.</p> <p>Având în vedere impactul semnificativ asupra sectorului vitivinicol, în special asupra micilor producători de vinuri, excluderea categoriei „vin” din Sistemul Depozit Ambalaj reglementată prin Legea 209/2016 privind deșeurile este imperativă pentru protejarea acestora și pentru susținerea dezvoltării sustenabile a industriei și totodată pentru alinierea la cerințele reglementate de legislația Uniunii Europene.</p> <p>Vă mulțumim anticipat pentru deschiderea și implicarea în susținerea acestui demers esențial pentru protejarea sectorului vitivinicol și asigurarea unui mediu de afaceri echitabil și sustenabil. Contăm pe sprijinul dumneavoastră pentru adoptarea unei soluții care să reflecte realitățile și necesitățile producătorilor vitivinicoli locali, or prevederile legale actuale în domeniu, sunt în detrimentul activității.</p>	
23	<p>Oficiul Național al Viei și Vinului (Scrisoare de poziție f/n, 03.03.2025)</p>	<p>La proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind eliminarea reglementării excesive în sectorul privat (număr unic 1159/MDED/2024), ref. art. XVII:</p> <p>Producătorii vitivinicoli din Republica Moldova exprimă prin prezenta scrisoare de poziție susținerea de modificare a Legii 209/2016 privind deșeurile și excluderea categoriei de produs „vin” din sistemul depozit de ambalaje (SDA), considerând imperativă modificarea, având în vedere atât impactul negativ al implementării SDA asupra activității producătorilor vitivinicoli cât și necesitatea alinierii legislației naționale la cerințele europene, în contextul apropierei acquis-ului comunitar. Mai mult, Republica Moldova are obligația de a adopta reglementări similare celor ale Uniunii Europene, în vederea integrării economice și politice.</p> <p>Implementarea SDA pentru ambalajele de vin în Republica Moldova va constitui o povară economică semnificativă pentru producătorii vitivinicoli, având în vedere practica europeană de reglementări ale statelor mari producătoare de vin, care nu au prevăzut în legislația de reglementare a gestionării deșeurilor ambalaje, anume pentru a proteja industria vitivinicolă, implementând practici alternative, fapt care este aplicabil și producătorilor vitivinicoli din Republica Moldova.</p>	<p>Nu se acceptă Ministerul Mediului nu susține propunerile de modificare.</p>

Argumentele de bază pentru excluderea categoriei produs „vin” din sistemul de depozit ambalaj (modificarea art. 54¹ alin. (3) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile) sunt, după cum urmează:

1. Reglementarea europeană nu impune includerea ambalajelor pentru vin în sistemul de depozit ambalaj.

Adoptarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje la 4 decembrie 2024 către Parlamentul European și Consiliul a clarificat faptul că ambalajele pentru vin nu sunt incluse în obligația implementării unui sistem de garanție-returnare (SGR). Această reglementare vine în contextul recunoașterii particularităților sectorului vitivinicol, unde ambalajele sunt reutilizate într-un ritm diferit față de alte tipuri de produse, iar impactul asupra mediului poate fi gestionat prin alte mecanisme mai eficiente.

Astfel, introducerea unui sistem obligatoriu pentru producătorii din Republica Moldova ar putea reprezenta o măsură disproporționată, care nu este aliniată cu reglementările europene, generând astfel costuri nejustificate pentru producători.

2. Lipsa implementării mecanismului SDA pentru ambalajele de vin în statele membre producătoare de vin.

Marile state producătoare de vin din Europa, cum ar fi Franța, Italia și Spania, nu au impus obligativitatea returnării ambalajelor pentru vin printr-un sistem SDA. Aceste țări au preferat soluții alternative, precum:

-Sisteme de colectare separate pentru ambalajele din sticlă, gestionate prin parteneriate în industrie și autorități.

-Promovarea reutilizării și reciclării prin scheme de responsabilitate extinsă a producătorului (REP).

-Stimulente financiare pentru producătorii care implementează măsuri de sustenabilitate fără a afecta competitivitatea sectorului.

Faptul că statele cu cele mai mari piețe vitivinicole nu au adoptat sistemul SDA pentru vin confirmă ineficiența economică a acestei măsuri în cazul industriei vinului și ridică întrebări legate de necesitatea impunerii unui astfel de sistem în Republica Moldova.

3. Impactul financiar negativ asupra producătorilor vitivinicoli din Moldova.

Implementarea unui sistem de garanție-returnare pentru ambalajele de vin va genera cheltuieli semnificative, care ar afecta imediat și negativ competitivitatea producătorilor din sectorul vitivinicol:

-Costuri de infrastructură – crearea unei rețele naționale de colectare, logistică de transport și sortare a ambalajelor ar necesita investiții masive, care s-ar reflecta asupra prețului final al produsului.

-Impact asupra cash-flow-ului producătorilor – sistemul SDA impune plata unor garanții financiare care trebuie recuperate ulterior, afectând lichiditățile companiilor și punând presiune pe producătorii mici și mijlocii.

-Creșterea prețului final al vinului – costurile suplimentare pentru administrarea sistemului v
duce la scumpirea vinului, afectând atât competitivitatea pe piața locală, cât și exporturile.

-Dificultăți logistice pentru micii producători – producătorii mici și mijlocii, care nu dispun
lanțuri de distribuție complexe, vor avea dificultăți în implementarea și gestionarea acestui siste
ceea ce ar putea duce la reducerea producției sau chiar la eliminarea unor producători de pe pia

4. Sistemul de responsabilitate extinsă a producătorului vitivinicol funcționează pent colectarea sticlelor în calitate de ambalaj pentru vin.

Potrivit cadrului normativ de reglementare în domeniul gestionării deșeurilor, producăto
vitivinicoli din Republica Moldova sunt obligați să contribuie la mecanismul de reciclare a stic
prin implementarea și respectarea cerințelor în materia de responsabilitate extinsă
producătorului (REP), conform cerințelor Regulamentului privind ambalajele și deșeurile
ambalaje, aprobat prin HG 561/2020. Aceste obligații includ:

-Finanțarea sistemului de colectare a ambalajelor prin contribuții la organizațiile de reciclare.

-Gestionarea reciclării prin parteneriate cu operatorii economici specializați în colectarea sticle

-Monitorizarea cantităților de ambalaje introduse pe piață și raportarea acestora, conform
cerințelor de mediu.

Astfel, sticla în calitate de ambalaj pentru vin deja se colectează și reciclează printr-un mecanis
funcțional, fără a fi necesară înlocuirea acestuia printr-un sistem de depozit ambalaj.

De menționat că, în conformitate cu pct. 144 din preambulul Regulamentului „*având în vede
natura produselor și diferențele dintre sistemele lor de producție și de distribuție, sistemele
garanție-returnare nu ar trebui totuși să fie obligatorii pentru ambalajele pentru vin, produ
vitivinicole aromatizate și produse similare vinului, băuturi spirtoase și lapte și produse lactate
enumerare în partea XVI din anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1308/2013. Cu toate aceste
statele membre pot institui sisteme de garanție-returnare care să vizeze astfel de ambalaje pent
băuturi, precum și alte ambalaje pentru băuturi și alte produse.*”.

Potrivit art. 50 alin.(1) - (2) din Regulament, *până la 1 ianuarie 2029, statele membre i
măsurile necesare pentru a asigura colectarea separată a cel puțin 90 % pe an, în termeni
greutate, pentru următoarele formate de ambalaje puse la dispoziție pe piață pentru prima dată
în statul membru respectiv într-un anumit an calendaristic: (a) sticle din plastic de unică folosin
pentru băuturi, cu o capacitate de până la trei litri; și PE-CONS 73/24 222 TREE.1.A RO
recipiente metalice de unică folosință pentru băuturi, cu o capacitate de până la trei litri. State
membre pot utiliza cantitatea de deșeuri de ambalaje generată de ambalajele introduse pe pia
pentru a calcula, în conformitate cu actele de punere în aplicare adoptate în temeiul articolu
56 alineatul (7) litera (a), obiectivele prevăzute la primul paragraf literele (a) și (b) de
prezentul alineat. (2) În vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite la alineatul (1), statele memb
iau măsurile necesare pentru a se asigura că sunt instituite sisteme de garanție-returnare pen*

formatele de ambalaje relevante menționate la alineatul (1) și că este percepută o garanție punctul de vânzare.

Totodată, alin. (4) din norma citată, stabilește expres că, alineatul (2) nu se aplică ambalajele pentru: (a) categoriile de produse vitivinicole enumerate la punctele 1, 3, 8, 9, 11, 12, 15, 16 și 17 din partea II din anexa VII la Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 ori pentru produse vitivinicole aromatizate, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 251/2014; PE-CONS 73/24 2014; TREE.1.A RO (b) produse care sunt similare produselor vitivinicole și produselor vitivinicole aromatizate și care sunt obținute din alte fructe decât strugurii și din legume, și pentru băuturi fermentate încadrate la codul NC 2206 00; (c) băuturile spirtoase pe bază de alcool care corespund poziției NC 2208; și (d) lapte și produse lactate enumerate în partea XVI din anexa VII la Regulamentul (UE) nr. 1308/2013.

Realizând un studiu privind reglementarea aplicabilității sistemului de depozit ambalaj în statele membre ale Uniunii Europene, sub aspectul răsfrângerii asupra categoriei produs „vin”, comunică următoarele.

În Franța - guvernul francez a renunțat la implementarea unui astfel de sistem de depozit, din motive legate de dificultățile economice și logistice ale implementării, precum și de impactul asupra autorităților locale care deja investiseră în modernizarea centrelor de sortare. Mai mult, ministrul Tranziției Ecologice, Christophe Béchu, a anunțat pe 27 septembrie 2023, înaintea Conferința Națională a Deșeurilor de la Nantes că, se renunță la implementarea sistemului de depozit. Delegatul general al rețelei de comunități Amorce, Nicolas Garnier a comunicat cadrul Conferinței că „acest proiect de sistem de depozit pentru reciclarea sticlelor, dorit la nivel multinațional pentru băuturile, ar fi avut drept consecință dezmembrarea serviciului public local de colectare selectivă, ar fi făcut sortarea mai restrictivă, ar genera creșterea prețurilor băuturilor și nu ar fi rezolvat absolut deloc problema din ce în ce mai mare a poluării, cu unicul scop de a perpetua utilizarea unică a sticlei.” În Franța reciclarea și gestionarea deșeurilor sunt reglementate prin alte metode și politici, care includ programe de reciclare și taxe pentru reciclarea ambalajelor, însă fără un sistem de depozit extins.

În România sistemul de garanție-returnare este reglementat prin HG nr. 1074 din 4.10.2021 privind stabilirea sistemului de garanție-returnare pentru ambalaje primare, iar urmarea proceselor de judecată individuale în contencios administrativ inițiate de producătorii de vin din România împotriva Guvernului, a fost suspendat art. 10 alin. (5) din HG nr. 1074/2021 până la pronunțarea instanței de fond.

Germania și Olanda - SGD acoperă anumite ambalaje de sticlă, dar nu includ în mod specific sticlele de vin. De exemplu, în Olanda, sistemul implementat în 2005 prevede o garanție pentru ambalajele din PET pentru băuturi (doar apă și băuturi răcoritoare mai mari de un litru), precum și pentru sticle și navete de bere.

Bulgaria - nu a implementat un sistem de garanție-depozit (SGD) specific pentru ambalajele sticlă ale vinului. Conform unui raport al Băncii Mondiale, Bulgaria a înregistrat progrese direcția îndeplinirii cerințelor din acquis-ul comunitar al UE, însă conform estimărilor, sunt în necesare investiții semnificative pentru a adapta sistemul de management al deșeurilor în vederea deplinei conformități.

Ucraina nu a implementat un sistem de garanție-depozit (SGD) pentru ambalajele de băuturi inclusiv pentru sticlele de vin.

Statele care nu au implementat sistem de depozit ambalaj, dar sunt cele mai mari producătoare produse vitivinicole: Belgia; Franța, Spania; Italia; Bulgaria

Pentru a consolida reutilizarea și prevenirea, reciclarea și alte tipuri de valorificare a deșeurilor producătorii vitivinicoli sunt supuși regimului de responsabilitate extinsă a producătorului, conformitate cu cerințele art. 12 din Legea 209/2016, ceea ce reprezintă totalitatea de obligații ordin financiar și/sau organizatoric impuse producătorilor, în mod individual sau colectiv, pentru recuperarea și valorificarea sau reciclarea produselor scoase din uz sau devenite deșeurii

Activitățile pentru aplicarea responsabilității extinse a producătorului vizează măsurile acceptate a produselor returnate și a deșeurilor care rămân după utilizarea respectivelor produse precum și gestionarea ulterioară a deșeurilor și asigurarea financiară pentru aceste activități în două moduri:

a) în mod individual – pentru produsele destinate altor utilizatori decât gospodăriile casnice inclusiv pentru produsele utilizate în scop propriu de către producător;

b) în mod colectiv – pentru produsele comercializate destinate consumului în gospodării casnice.

Pentru îndeplinirea obligației extinse a producătorului, sunt plătite contribuții financiare conform art. 12 alin. (2¹) din Legea 209/2016.

Odată cu implementarea acestui sistem, va apărea întrebarea privind stocurile de vin aflate în comerț. Precedentul României este elocvent, atunci când pentru a realiza acele stocuri, s-au recunoscut la discounturi (reduceri) de -50% care au fost puse tot pe seama producătorilor.

Ținem să menționăm că, vinul și industria vinului este de importanță națională, iar în prezent pentru fiecare sticlă vândută, se achită contribuția de 0,1 lei în Fondul Viei și Vinului - buget utilizat pentru promovarea exporturilor de vin.

Pe lângă contribuția în Fondul Viei și Vinului de 0,1 lei, s-a adăugat suma de 0,10-0,15 lei pentru respectarea cerințelor privind răspunderea extinsă a producătorului (REP). Incluziunea vinului SDA va adăuga o sumă nedeterminată și anume - tariful de gestiune, estimativ 0,8-1 lei (exemplu România) precum și garanția de 2,5 lei. Suplimentar la o sticlă de vin se adaugă REP 0,10-0,15 lei + 0,8-1,0 lei la care se adaugă adaosurile comercianților și TVA ceea ce în final înseamnă 2,15-2,5 lei precum și garanția de 2,5 lei (nu se aplică adaosuri nici tva). Respectiv, costurile suplimentare pentru o sticlă de vin se ridică la 5 lei, ceea ce ar constitui în medie 8-10%.

Având în vedere volumul de sticle plasate pe piața locală, care este de 18 milioane de sticle vin și spumant, în total impactul economic total ar fi de 18 milioane sticle x 5 lei = 90 milioane de lei.

Suplimentar, menționăm despre impactul negativ asupra activității producătorilor vitivinicoli având în vedere următoarele:

- vinul îmbuteliat este destinat în special exportului, pe piața locală fiind plasat un volum de circa 3%-10% de produs îmbuteliat, respectiv producătorii vitivinicoli vor fi în dificultate în imposibilitate de a cunoaște lotul de vin destinat exportului, să prevadă cantitatea, pentru a tipări etichete separate, corespunzător destinației produsului vin ambalat – pe piața locală sau la export;
- vinurile sunt ambalate într-o mare varietate de sticle, cu dimensiuni și forme diferite, care complică standardizarea procesului de returnare și reciclare;
- anumite sticle de vin constituie categoria „de colecție” sau decorative, adăugând o valoare suplimentară, care nu este prezentă în cazul ambalajelor standard și care, de regulă, odată procurate, se păstrează în colecții personalizate;
- afectarea percepției consumatorilor asupra produsului, pentru segmentul „premium”, ambalajul joacă un rol important în experiența consumatorului;
- vinurile se prezintă într-o mare varietate de sticle, cu dimensiuni și forme diferite, personalizate pentru producătorului, anumite sticle de vin sunt considerate colectabile sau decorative, adăugând o valoare suplimentară, care nu este prezentă în cazul ambalajelor standard, ceea ce va complica standardizarea procesului de returnare și reciclare;
- produsele vitivinicole sunt planificate spre vânzare de obicei într-un interval de 2 - 5 ani, în funcție de categoria de produs vin, procesul de maturare, termenul de maturare, etc. De asemenea, în cazul în care categoria de produse, inclusiv „vinul” vor fi plasate pe piață, respectiv comercializate, după caz, într-un anumit termen, după care plasarea acestora pe piață și comercializarea va fi interzisă;
- producătorii vitivinicoli, în calitate de comerciant, vor fi în imposibilitate de executare a obligațiilor prevăzute de art. 54², alin.(8) din Legea nr.209/2026:
  - a) să încheie contracte cu administratorul sistemului de depozit conform prevederilor art. 54¹ alin. (14) și (15) în vederea îndeplinirii obligațiilor ce decurg din prezenta lege;
  - b) să nu comercializeze produse ambalate menționate la art. 54¹ alin. (3) care sunt achiziționate de la producători neînregistrați în cadrul administratorului sistemului de depozit sau de distribuitori ai acestor producători;
  - c) să nu comercializeze produse ambalate menționate la art. 54¹ alin. (3) care nu sunt marcate potrivit prevederilor prezentei legi;
  - d) să asigure, la cererea producătorului, colectarea, păstrarea și predarea ambalajului reutilizabil supus sistemului de depozit pe tipuri de ambalaje reutilizabile;

		<p>e) să asigure colectarea, păstrarea și predarea deșeurilor de ambalaje de unică folosință supus sistemului de depozit, separat pe tipuri (sticlă, plastic, metal), exclusiv către administratorul sistemului de depozit;</p> <p>f) să întocmească și să furnizeze informații și rapoarte lunare privind sumele depozitelor primite și achitate pe tipuri de ambalaje, precum și alte informații solicitate de administratorul sistemului de depozit și producători.</p> <p>Art. 54¹ (alin. 4 alin. (b)) din Legea 209 stabilește că, <u>nu se percepe un depozit, dacă produsele</u> <u>căror ambalaj este supus sistemului depozit sunt exportate din Republica Moldova.</u> Conform datelor statistice extrase din SIA ASYCUDA (Sistem Informatic Automatizat pentru Date vamale), exportul produselor vitivinicole îmbuteliate pentru 6 luni 2024 constituie cu 17 % în creștere, comparativ cu aceeași perioadă 2023. Datele statistice denotă că produsele vitivinicole (cumulativ brut și îmbuteliat) sunt destinate pentru export 92%, iar pe piața locală – 8%. Reglementarea SDA obligă aplicarea codului de bare pe ambalajul SD sau pe eticheta produsului care trebuie să ofere informațiile necesare, suficiente și verificabile astfel încât să permită puțin stabilirea apartenenței ambalajului la SDA, greutatea și volumul ambalajului, precum și identitatea producătorului, producătorii vitivinicoli fiind în dificultate de a realiza cerințele.</p> <p><i>Notă: Conform cerințelor art. 12 din Legea 209/2016 privind deșeurile, activitatea producătorilor vitivinicoli este supusă regimului de responsabilitate extinsă a producătorului (REP).</i></p> <p><i>Potrivit art. 54 din Legea 209/2016, „de la data intrării în funcțiune a sistemului de depozit, obligațiile producătorilor aferente responsabilității extinse a producătorului în ceea ce privește colectarea și reciclarea deșeurilor de ambalaje provenite de la plasarea pe piață a produselor menționate la art.54¹ alin.(3) se vor îndeplini exclusiv în cadrul sistemului de depozit”.</i></p> <p>Studiu și analiză reală asupra consecințelor și impactului aplicării sistemului depozit ambalajelor asupra producătorilor vitivinicoli nu a fost efectuată în cadrul elaborării și promovării proiectului HG privind stabilirea SDA și a mecanismului de implementare a SDA.</p> <p>În temeiul celor enunțate, Vă mulțumim anticipat și suntem încrezuți de suportul autorităților publice de stat acordat industriei vitivinicole din Republica Moldova și solicităm respectuiv promovarea proiectului de modificare la articolul 54¹ alin. (3) din Legea privind deșeurile 209/2016 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 209-212, art.297) și modificările ulterioare și excluderea cuvântului „vin”, prevăzut la Art. XVII din proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat (număr unic 1159/MDED/2024).</p>	
24	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC	Prin prezenta, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC dorește să-și exprime aprecierea pentru eforturile depuse de Consiliul Economic în elaborarea, promovarea și coordonarea procesului de eliminare a constrângerilor din activitatea antreprenorială.	Nu se acceptă BNM și SPCSB nu susține propunerile de modificare.

<p>(demers parvenit prin poșta electronică, din 17.01.2025)</p>	<p>Pe rol, în cadrul Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM, se află proiectul de modificări a unor acte normative care a fost elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în colaborare cu alte ministere și autorități publice, comunitatea de afaceri, cu suportul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru și partenerilor de dezvoltare (OPTIM/Helvetas, UNDP, USAID/MISRA, USAID/RCRA și alți parteneri de dezvoltare) în scopul facilitării mediului de afaceri prin eliminarea barierelor birocratice.</p> <p>Prin urmare, prin prezenta scrisoare propunem îmbunătățirea legislației prin modificarea Art. XXI din proiect după cum urmează:</p> <p>La Art. XXI. – Articolul 5 din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 193-197 art. 661), se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</p> <p><i>„(3) În scopul îndeplinirii obligațiilor în calitate de entitate raportoare conform Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului prestatorii de servicii de plată și emitenții de monedă electronică li se oferă acces gratuit și nelimitat la datele din Registrul de Stat al Populației, Registrul de stat al persoanelor juridice și al întreprinzătorilor individuali și, după caz, alte registre de stat. Informația solicitată de la clienți se acceptată de prestatorii de servicii de plată și emitenții de monedă electronică pe suport de hârtie sau în formă de document electronic, dacă acesta întrunește cerințele Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”</i></p> <p>Este de menționat că sub incidența Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică cad nu doar băncile și sucursalele înființate în Republica Moldova de băncile din alte state, care activează în conformitate cu Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, dar și alte entități raportoare cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • societățile de plată și sucursalele înființate în Republica Moldova de societățile de plată din alte state • societățile emitente de monedă electronică și sucursalele înființate în Republica Moldova de societățile emitente de monedă electronică din alte state • furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea comunicațiilor poștale nr.36/2016 • Banca Națională a Moldovei – în cazul în care nu acționează în calitate de autoritate a politicii monetare sau în calitate de altă autoritate publică • Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor.	
---	---	--

	<p>Prin urmare, accesul la registrele de stat este esențial pentru asigurarea unui mediu de afaceri echitabil și pentru prevenirea discriminării între diferitele categorii de entități raportoare. În contextul proiectului actual, acest drept nu trebuie să fie limitat doar la bănci, ci trebuie extins și la prestatorii de servicii de plată și emitenții de monedă electronică pentru asigurarea competitivității loiale din sectorul serviciilor financiare. Prestatorii de servicii de plată și emitenții de monedă electronică oferă soluții similare celor bancare și trebuie să beneficieze de aceleași condiții pentru a opera eficient și în conformitate cu reglementările în vigoare.</p> <p>Prestatorii de servicii de plată și emitenții de monedă electronică au aceleași obligații legale ca și băncile în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, conform prevederilor Legii nr. 308/2017, având același statut de raportori. Pentru a-și îndeplini aceste obligații, accesul la datele din registrele de stat este vital, permițând verificarea și identificarea corectă a clienților.</p> <p>În concluzie, considerăm că oferirea dreptului de acces la registrele de stat pentru toate entitățile raportoare, inclusiv prestatorii de servicii de plată și emitenții de monedă electronică, nu doar că elimină discriminarea, dar și susține un mediu de afaceri competitiv, echitabil și orientat spre inovație.</p>	
--	---	--

Secretar de Stat

Eugeniu HARABARA